מעריב
שבועון,
לבית ולמשפחה
יום ד'
י"ט אייר תשמ"ו
28.5.1986
גליון מס' 103
סגנון
השער:
נלסון בבית
זה קורה גם
לעשירים...
אב שכול
התינוקת
של ורד צבעון
מוסף בריאות

קיווי – לצחצוח וטפוח עור הנעל
קיווי – משחת הנעליים הטובה בעולם במגוון צבעים ומחירים מפתיעים
קיווי – קראון לבן – לנעלי ספורט
הזהרו מחיקויים
קיווי-קיווי של משחה
KIWI
BLANC EN PÂTE
וילדה
מק-מט
אינסקטייפ
הפתרון המודרני
ללוחמה בחרקים
יבואנים בישראל; גולדן בע"מ • סוכנים ומשווקים בישראל; ינגול בע"מ, גולדן בע"מ
להשיג ברשתות השיווק; שקם, קו־אופ, היפרשוק, שופרסל ובחנויות המובחרות.
ניתן להשיג בתערוכת אדם ומעו
במחירי הזדמנות בביתן הבזר בכניסה הראשית לשטח גני־התערוכ

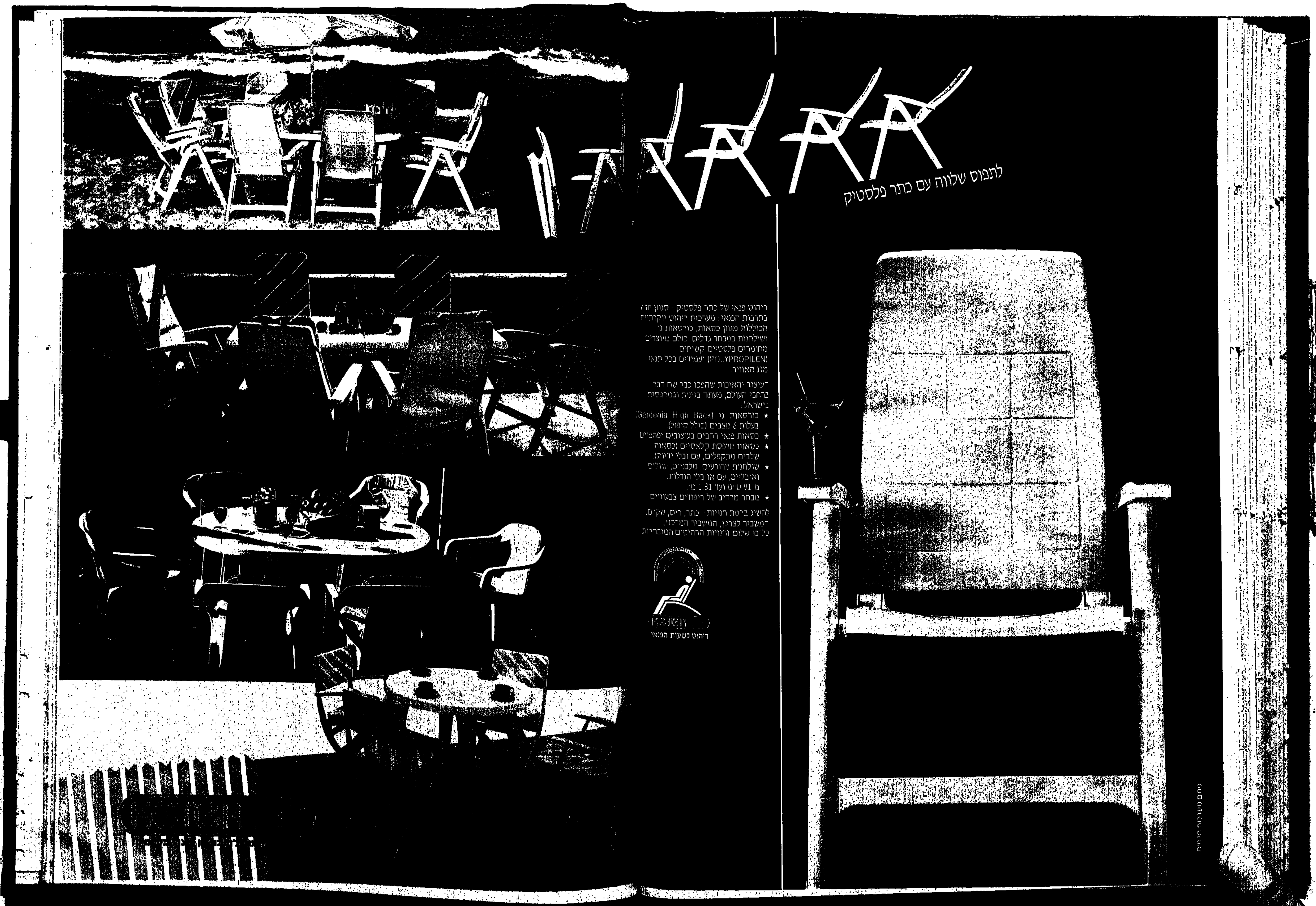
לתפוס שלווה עם כתר פלסטיק
ריהוט פנאי של כתר פלסטיק - סגנון חדש בתרבות הפנאי: מערכות ריהוט יוקרתיות הכוללות מגוון כסאות, כורסאות גן ושולחנות במבחר גדלים. כולם מיוצרים מחומרים פלסטיים קשיחים (POLYPROPILEN) ועמידים בכל תנאי מזג האוויר.
העיצוב והאיכות שהפכו כבר שם דבר ברחבי העולם, מעתה בגינות ובמרפסות בישראל:
★ כורסאות גן (Gardenia High Back) בעלות 6 מצבים (כולל קיפול).
★ כסאות פנאי רחבים בעיצובים יפהפיים
★ כסאות מרפסת קלאסיים (כסאות שלבים מתקפלים, עם ובלי ידיות).
★ שולחנות מרובעים, מלבניים, עגולים ואובליים, עם או בלי הגדלות. מ־91 ס״מ ועד 1.81 מ׳.
★ מבחר מרהיב של ריפודים צבעוניים
להשיג ברשת חנויות: כתר, רים, שק״ם, המשביר לצרכן, המשביר המרכזי, כל־בו שלום וחנויות הרהיטים המובחרות.
KETER
ריהוט לשעות הפנאי

כותבים לנו

מקורותינו והפמיניזם

יצחק ינאי יוצא (סגנון 13.5) להגן על ההלכה בהקשרה ה"גזעני" וה"אנטי־פמיניסטי". תורתנו אמנם הגנה על האשה, כמובאה: "לא יאנוס אותה ויבעול בעל כורחה, אלא לדעתה מתוך שיחה נשמתה..." (הרמב"ם + שולחן ערוך). אך האומנם אין דוגמאות אחרות ליחס לאשה ולעמים אחרים שחיו בארץ כנען, נראה שחלקם מקורם במנהגים שבטיים־פגאניים, שרגשות הנקם בהם גברו על ערכי מוסר והומאניות ("עין תחת עין", "השמד עד כלה" "ולא נותר בו שריד ופליט" ועוד...)

ומה על המימסר הדתי ומנהיגיו כיום? ילך ינאי אצל הרב מרדכי אליהו, "הראשון לציון", וישמע תורה מפיו ויחכם: בספרו "דרכי אהבה" כותב הרבה הראשי, "מותר לאדם לעשות עם אשתו, כל מה שירצה, בועל בכל עת שירצה: למנשק בכל איבר שירצה. (חוץ מאותו מקום), ובא אליה בין כדרכה ובין שלא כדרכה". ההסתייגות היא שבבואו עליה מאחוריה, אסור לעשות כן שלא ברצונה.

זוהי "תורתו הפמיניסטית" המופצת בעשרים אלף עותקים ובשש מהדורות, בשלהי המאה העשרים, ומאוששת היטב במקורות תלמודיים.

נראה נכוחה, יש במקורותינו מכל וכל, גם טכסטים גזעניים ואנטי פמיניסטיים וגם פרקי תוכחה ונבואה "מתקדמים" ונפלאים. לא נותר לאדם החילוני ההומאניסטי, אלא לברור את הנראה לו מתוך "ספר הספרים".

תל־אביב — דן יהב

בעד ונגד עישון

ב"סגנון" מ־16 באפריל, בעמוד 7 כותב ארט בוכוואלד כתבה סקולה בעד ונגד עישון, אבל נמנה כיהכוע בכל־זאת גישת האנטי־עישון. והנה בעמוד 9, בכתבה של תמר אבידר "צהריים פמיניסטי אצל שמיר", ח"כ יזרה דורון מגלה חוסר התחשבות בגברות המסבות אתה לשולחן, ונושפת להן בפרצוף עשן סיגריה. אני מקווה שלכל הפחות ביקשה רשות לעשן מאת המארחת.

קיראון — ירון לב

אוסף דיין

במוזיאון ישראל מוצג אוספו של משה דיין שברובו הוא מוצגים שנלקחו מאתרים ללא רשות – כלומר: גניבה. יהיה האיש אשר יהיה, אין להציג את האוסף אלא אם ילאימו את האוסף ולא ישלמו סכום עתק תמורתו. זהו שוד לאור היום – ואין מגיב. מתר יציגו במוזיאון פנקסי צ'קים של ברציה, ידלין וכי יוצא באלה.

אילת — רודזובין גרעון

עמוד מודעה

ב"סגנון" 102 (21.5.1986) הופיע במסגרת "יריד ארם ומעונו 86" בעמוד 63 "שיטת הפלאים של אוואהרד חיוך". העמוד הנ"ל הוא מודעה והמערכת אינה אחראית לתוכנו.

דעה אחרת
סוחרי האשליות

זהו רק אחד מן המכתבים הרבים שקבלנו בנושא פרסום בגד־חים של אוברזון:

"אני סקרנית לדעת, שואלת מיכל זהבי מכפר־סבא, מיהם אנשי הפרסום של גדעון אוברזון המתאמצים ממש לספק לו שירות דב. שכן קשה לי להבין את ההגיון הפרסומי, המסתתר מאחורי מודעת החוצות הענקית, הזועקת לעין־כל בימים אלו ובה מתוארת דוגמנית בבגד־ים, בפוזת כריעה של חתולה מיוחמת. המודעה הנ"ל מעוררת סלידה לא רק אצלי ואצל נשים אחרות עימן שוחחתי, אלא, ללא יוצא מהכלל, גם אצל הגברים ששאלתי לדעתם. קשה לי להבין, איך מנסים למכור לציבור הנשים מוצר המיועד להן, בעזרת מודעה מבזה כל כך, אשר במקום לעורר אצלן רצון לקנות את בגד־הים, היא מעוררת דחיה".

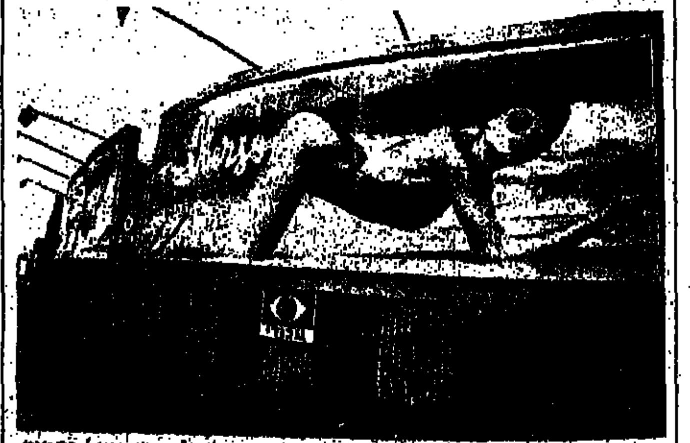

דוגמנית על ארבע: כל שנה – סיפור מרגיז. (צילום: שמואל רחמני)

בתחילת כל עונה, קיץ או חורף, כאשר יצרני האופנה, ואוברזון ביניהם, פותחים באופנסיווה על קהל הצרכנים – קמה צעקה נגד "התצלומים המבזים את כבודה של האשה". עוד זכורה המהומה בעניין הפרסומת לג'ינס מסויים ("אני אוהבת שהם נוגעים בי") ועדיין לא שכחנו את הנערה השרועה בפרובוקאטיוויות על מכונית "פורשה" ומבליטה את הג'ינס המתוח על עכוזה. ועתה אוברזון, ומחר יהיה מישהו אחר שיפרסם תמונות מרגיזות. זה בטוח.

מדוע זה כל כך בטוח? משום שאותם יצרנים יוקרתיים אינם מוכרים לך רק ג'ינס או בגדים, הם מוכרים לך אשליות, אשליה כי גם את תצליחי להיראות כה סקסית ונחשקת כמו ההיא שאוחבת שנוגעים בה. וכדי למכור אשליה חייבים להשתמש בטריקים מן הסוג שעובדים על סוג אחד ומעצבנים סוג אחר. זה מה שקורה עם אוברזון אשר חייב להיות מתוחכם כשהוא מפרסם את מוצריו והוא עשו להצדיק את השוד הגדול הקשור במכירת מוצריו לשמרחים, כאשר עבור מיטב־בד לוקחים מכך סכום שאפשר לזון בו את המשפחה שבוע ימים. ואם זה לא שוד, מהו? ... "החתולה המיוחמת" בבגדי־ים אמורה להשכיח זאת ... הקוראת המוחה נגד הצילום האוברזוני אינה מוכנה לשלם ...

תמר אבידר

סגנון

10–9
יהודית זילברשטיין:
ורד צבעון עם
תינוקת מברזיל

23–22
אביבה מץ:
ילד חריג בבית עשיר

29–27
רותי קינן:
מטעמים
בסגנון עולמי

38,31
אורית הראל:
שיקום חולי לב

35
דליות ברגליים

49
מכתבו של אב שכול:
"לא רק רחל
מבכה את בניה"

50
דפי יעקובי, פסיכולוג:
טענות אינסופיות

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני
עורכת מוסף "בריאות": תהילה עופר
עיצוב ועריכה גרפית: כרמית אדלר, שאול צמח
מודעות: גילה שניידר
טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

לרמי גלעון יש, ככל הנראה, הג'קוזי היהודי היחיד בעולם עם יניקת בירה צמודה. הג'קוזי הנ"ל ממוקם במרכז חדר המגורים שלו הצופה על העיר אילת. (ראה רשימתה של תלמה הדר "אני והדרי", עמוד 40)
ג'קוזי: "מי־בר"
צלום: אדי ארנפט

גם בארה"ב אוהבים אותי...★
★ אספקה נותמודת לארה"ב ועתה גם בישראל!!
עם "שיש סיון" - הגימור מושלם!!

שיש סיון: טל. 02-963355, 02-961933
תל־אביב: טל. 3-288242, 03-288241
ירושלים: טל. 02-247088,234171
שדותים: טל. 063-64333
פתח־תקוה: טל. 03-9223718

לצעירים מעל גיל 50...

טיולי "גיל הזהב" של P.T.C

עונת טיולי "גיל הזהב" של P.T.C החלה. חוברת הטיולים כבר נמצאת בכל סוכנויות הנסיעות. השנה כלולים בחוברת, בנוסף לטיולי הקיץ, גם טיולי הסתיו לתקופת החגים. 12 הצעות שהושקעו בהן הרבה ידע, מחשבה ונסיון.

מומחים עד הפרט האחרון

טיולי "גיל הזהב" של P.T.C משלבים ימי סיור וימי מרגוע. התוכנית אינה דחוסה ומאפשרת לכם ליהנות באמת מהמקומות היפים בהם תבקרו. ביניהם עיירות קייט ונופש מן המפורסמות בעולם. צוות מדריכי P.T.C ילווה אותכם לכל אורך הטיול. המדריכים המנוסים יטפלו עבורכם בכל הסידורים הטכניים, יארגנו בילויים משותפים ויעניקו לכם סיוע אישי בכל הקשור לפרטים הקטנים.
חברת P.T.C מתמחה כבר שנים רבות בארגון טיולים לבני "גיל הזהב". הנסיון והמוניטין של P.T.C מבטיחים הנאה מושלמת.

להכיר מקומות להכיר אנשים

סיגנון הטיולים המיוחד מושך באופן טבעי אנשים מבוגרים. אנשים אשר מתוך נסיון מעדיפים להפיק את המקסימום ולא רק להסתפק את המקסימום. הרכב המטיילים ההומוגני יוצר אוירה חברותית הפותחת אפשרויות למפגשים והיכרויות נעימות, הן לזוגות והן לבודדים.
רבים מלקוחותינו הותיקים ממשיכים להיפגש זה עם זה בטיולי P.T.C.

אירופה ואמריקה

בחוברת טיולי "גיל הזהב" 1986 תמצאו את כל המידע על ההצעות של P.T.C לטיולים באירופה או בארה"ב וקנדה. את החוברת תוכלו לקבל עכשיו בכל סוכנויות הנסיעות, או ישירות לביתכם באמצעות התלוש המצורף למודעה זו.

כל הטיסות בחברות תעופה סדירות (לא צ'רטר)

לכבוד חברת P.T.C
רח' דיזינגוף 106
תל־אביב 64397

אבקשכם לשלוח אלי את חוברת טיולי "גיל הזהב" 1986

שם ....
רח' .... מס' בית ....
עיר .... מיקוד ....
טלפון ....

טיולי פי.טי.סי.

PTC ISRAEL

פי.טי.סי. בע"מ סיטונאי תיירות, מרכז הזמנות בתי מלון, טיולים מאורגנים, נופשונים, טיולי "גיל הזהב". טל: 03-241364.

קורים דברים

צילום: ראובן קסטרו

חה אנגלי לכבוד תאצ'ר

מלון המלך דוד בירושלים מורגל באורחים רמי מעלה, אבל נראה כי בקורה של ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, ריגש את העובדים יותר מן הרגיל. היה נסיון לתת למרגרט תאצ'ר תחושה שהיא הגיע הביתה: סילביה הקש, אשתו האנגליה של מנהל המלון, לימדה את החדרניות ואת שרות החדרים איך מוזגים תה אנגלי: קודם חלב ואחר כך תמצית ומים.
צוות מיוחד של גננים עבד על עיצוב מחדש של גינת המלון: לגינה נוספו שתילים חדשים וכל השיחים נגזמו כדוגמת הגנים באנגליה. לכבוד הבקור כל סדורי הפרחים במלון הם בצבעי כחול־אדום־לבן כצבע הדגלים של ישראל ובריטניה.
25 חדרים הוכנו לפמליית הגברת תאצ'ר. עבורה ועבור בעלה הוכנה הסוויטה המלכותית מספר 622 בקומה השישית. בסוויטה זו בילו לפניה רבים מהאח"מים המפורסמים בעולם וביניהם: נשיא ארה"ב ג'ימי קארטר, הנרי קיסנג'ר, הקיסר היילה סילאסי, והשחקנית אליזבת טיילור. לכל אחד מבני הזוג תאצ'ר הוכן בסוויטה המלכותית חדר נפרד. בחדרו של דניס הוכן בקבוק יין ירדן ופרות ובחדרה של מרגרט בקבוק יין ירדן, ליקר ופירות. חלוקי רחצה עליהם רקום בחוט זהב שמם ושם המלון הוכנו כמתנה לבני הזוג. החדרים קושטו בסחלבים.
שבועיים מראש נשלח למלון גם התפריט המבוקש על־ידי הגברת תאצ'ר: מלון ישראלי, מרק עוף מוקרם, סלט אוסקר (סלט עם נתחי עוף חסה אננס וצימוקים) תות שדה ישראלי וקפה. כדי שלא תצטרך לרדת לחדרי האוכל הוכן ליד הסוויטה חדר אוכל מיוחד בו ארחה ראש ממשלת בריטניה אחדים מהאישים עמם נפגשה. ■

אילנה באום

מוסיקה בביה"ס הריאלי

חוה גונן, מרכזת החינוך המוסיקלי בבית הספר הריאלי בחיפה, רוותה הרבה נחת מפרוייקט מיוחד במינו שיזמה בשיתוף עם התזמורת הסימפונית של חיפה ותלמידי בית הספר: ארבעה קונצרטים שנערכו בבית פבזנר. בקונצרטים, שהיו בניצוחו של סטנלי ספרבר, הופיעו כסולנים בצד התזמורת התלמידים יונתן פרמינגר, שגיא ליבטר, דלית טורבצקי, רתם גרייצר, אלון ארנון, הדר מיארה, אפרת ויגרט, סופי גורודצקי, יאיר בן־נעים, אופק עיבל, שירה קליינהאוז, אליהם הצטרפו ארבעה מנגנים אורחים מבית הספר עירוני ה' ובית הספר ליאו בק – איריס חילו, מור סלע, דגנית שכטר ותמר בראל.
החוויה המוסיקלית המיוחדת הזו היתה מרשימה ומשתתפיה, שלא כולם הם חובבי מוסיקה "ותיקים", התייחסו ברצינות ובכבוד רב לפנייתו של מנהל בית הספר ישעיהו תדמור: "הצלחת הקונצרטים תלוייה לא רק במנגנים שעל הבמה, אלא גם בנו, המאזינים שבאולם. הבה נאזין לתזמורת כיאה וכנהוג באולם קונצרטים – בשקט, ברגש כבוד כלפי האמנות, היוצרים, היצירות והמבצעים". ■

ראובן בן־צבי

מחווה לשלום

האירוע אשר לכבודו התכנסו ובאו אל אולם רקנטי במוזיאון תל־אביב רבים וטובים מממשלת ישראל – ורעיותיהם – היה ערב הוקרה שנערך מטעם "מעריב" לחתן פרס ישראל שלום רוזנפלד. חלק משורת הממשלה מופיע בתצלום (מימין לשמאל): השר יצחק רבין, לאה רבין, תמר בר לב, השר חיים בר לב, נלה יעקובי והשר גד יעקובי. בערב נשאו מלות ברכה נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש הממשלה שמעון פרס, ח"כ יוחנן באדר, עורך "מעריב" עידו דיסנצ'יק וכן שלום רוזנפלד שהשיב בהתרגשות למברכיו. ■

הנשים של הפיקוד הבכיר

אופירה נבון: הביקורת על המלתחה...

במסיבת יום העצמאות שקיים באמפיתיאטרון קיסריה הפיקוד הבכיר של צה"ל, קצינים בקבע וגימלאים, המברכים התייחסו גם לנשים, שהתלוו לבעליהן. כל מברך, וסגנונו־הוא: הרמטכ"ל משה לוי ברך את "נשותינו". שר הבטחון יצחק רבין ברך את "הנשים" והודה להן על כי נושאות בעול יחד עם הבעלים. ראש הממשלה שמעון פרס, שברגיל בא בלי סוניה, פנה אל "השותפות" והוסיף שהוא יודע, איזו שנה קשה עברה עליהן, גם כעקרות בית, בגלל השכר הנשחק של אנשי הקבע. עם זאת, בהביטו בקהל, אמר פרס: "איני יודע מי זה הכובען שקבע שבצה"ל יש ראש קטן. אני יודע על ראשים גדולים". ■

תהילה עופר

אופירה נבון [illegible]

בימים אלה כותבת אופירה נבון, רעיית שר החינוך יצחק נבון, ספר אוטוביאוגרפי. באחד הפרקים בספרה היא באה חשבון עם כל מבקריה מתקופת היותה הגברת הראשונה ושכנה בבית הזכוכית של משכן נשיאי ישראל.
אופירה זוכרת ואינה מוכנה לשכוח את חיצי הבקורת שירו בה מכל העברים בנושא המלתחה שלה אשר רכשה לצרכים ייצוגיים מתקציב מיוחד של בית הנשיא. "הייתי אדם עצמאי, בעל עמדה, פסיכולוגית בעלת ותק של 15 שנה אשר במשכורתה יכלה לממן את רכישת בגדיה. והנה בתור רעיית הנשיא היה עלי להפסיק לעבוד. פירושו של דבר ש'נסגר' לי תקציב הביגוד מן הכיס האישי... וכאשר אני יוצאת למצרים והמקורות שלי ממדעים אותי כי ג'יהאן סאדאת מתלבשת בסגנון מסויים ויקר מאד, וכאשר אני מתוכננת שם להופיע באירועים שונים ברור שעלי לקחת אתי מלתחה בהתאם. ומה קורה אז? ביקורת מכל הצדדים על המלתחה של אופירה נבון..."
אופירה נבון זוכרת ולא שוכחת אף שורה שנכתבה על אודותיה – לטוב ולרע. היא תגיב על כך בספרה. ■

תמר אבידר

[illegible]

נראה שביום חמישי האחרון היה קצת פחות צפוף בדיסקוטקים התל־אביביים, כי הצלמים מנחם עוז ורוברט גרוס שחנכו את הסטודיו החדש שלהם הפכו אותו לדיסקוטק של לילה אחד. מסטודיו קטן ברחוב הס בתל־אביב עברו גרוס את עוז למרתף גדול ברחוב וילסון ובו סטודיו לצילום, מעבדות וחדרי איפור.
בליל הפתיחה, שהיתה המונית, זה נראה כמו דיסקוטק מתקדם: מוסיקה, תאורה, אפקטים. כל מה שצריך. החוגגים, רובם צעירים ויפים, המון דוגמניות ודוגמנים וגם כאלה שבינתיים רק מטפחים חלומות בכיוון. גם יובל בנאי, יזהר אשדות ורמי קלינשטיין היו שם. ■

אורית רותם

צלם מנחם עוז ודוגמנית בליל פתיחת הסטודיו. צילום: הנס אנגלסמן

קורים דברים

היה היתה תמרה...

מה כבר נשאר לבנאדם, במיוחד אם הוא שחקן תיאטרון, מכל עמלו אשר עמל לעשות עלי בימותו?

לא הרבה. כמה ביקורות, כמה מכתבי ברכה ו/או הוקרה, המון צילומים. ואם אין וידיאו, הולך זכרון התפקידים והדמויות שגילם ומיטשטש, עד שנעלם יחד עם אחרון הזוכרים. אמנות אכזרית אמנות התיאטרון. כמה מאיתנו יכולים עוד לומר „אני זוכר את חנה רוביצ'א משחקת את לאה'לה ב'דיבוק'. ואת מאיר מרגלית ב'חייל האמיץ שוויק'".

תמרה רובינס, מראשונות „הבימה", ראתה את הנולד. במיוחד שגם בחייה לא זכתה לפירסום של הסטארים. נכון, כולם יודעים שחיי שחקן הם חיי שעה. מקסימום שעתיים עם הפסקה. אבל לתמר רובינס היה האומץ להתנער מצניעות מדומה, ולבקש בצוואתה „להוציא ספר־אלבום על פעילותי ותפקידי כשחקנית, במשך 50 שנה, בתיאטרון 'הבימה'... ולהכריז פרס על שמי על תפקיד אופי נשי ממדרגה ראשונה". וכדי שיהיה ברור שהיא מתכוונת ברצינות ואינה סומכת אלא על עצמה בלבד, השאירה גם את סכום הכסף הדרוש להוצאת הספר ומינתה את „חברותי הצעירות והאהובות עלי, שושנה דואר, מרים זוהר ועדה טל, וכן את החבר הנאמן (הכמעט יחיד) שמואל סגל, והידיד מאז ומתמיד, יצחק ברקת" להוציא את צוואתה אל הפועל. אשה פראקטית. דואגת לכל פרט. כפי שעבדה על תפקידיה.

עכשיו, שנתיים לאחר מותה, יש פרס ויש ספר. 125 עמודים ותמונות. לא הרבה. אפילו מעט מדי. מקדש־מעט פרטי וצביטות בלב. 68 תפקידים מילאה תמר רובינס ב־50 שנות שירות נאמן ב„הבימה". לא תפקידים ראשיים. „תפקידי אופי", בעיקר, כפי שמכנים את תפקידי האם, האשה, הגברת, השכנה, הלידי, הנסיכה, המלאך בסולם יעקב", או הקבצנית ב„דיבוק". ובכל זאת הצליחה להתבלט. ב„מדמואזל", למשל, שיחקה חנה רובינא את התפקיד הראשי, ותמרה רובינס את התפקיד השני, אבל את פרס השחקנית הטובה ביותר לאותה שנה קיבלה תמרה.

„בראש ובראשונה יש לציין את תמר רובינס", כתבה המשוררת **לאה גולדברג**, ששימשה אז כמבקרת התיאטרון של „דבר". „תמר הצליחה לעצב דמות שלמה בהחלט בלי פגמים והפרזות". וד"ר **חיים גמזו**, אימת השחקנים של אותן השנים, כתב ב„הארץ": „בהצגת 'שולחנות נפרדים' הוכיחה תמר רובינס כי „הגווארדיה הישנה עוד כוחה עמה. היא היתה בלתי־אמצעית בדיבורה ובהגויה הצלול".

ושאר עלילות תמרה ותפקידיה, הלא הם כתובים בספרה. יבוא כל המעוניין ללמוד משהו על „כוחה של הגווארדיה הישנה" ויקרא. שחקנים מתים. מילים נשארות. ■

אריה יאס

תמרה רובינס: שחקנים מתים, מלים נשארות.

משקפים משומשים לעולם השלישי

מר יצחק גור, יו"ר איגוד האופטומטריסטים בישראל, חזר מוועידה במדריד ובידו הישג: סיכול תרגיל ערבי לדחוק את ישראל ולנטרל את נציגותה בוועידת הארגון הבינלאומי לאופטומטריה ואופטיקה. הוא הוכיח להם כי התרגיל הערבי סותר את התקנון. ביוזמתו גם נתקבלו תיקונים, המעגנים שיוויון זכויות בארגון.

הוועידה החליטה על מבצע בינלאומי לאיסוף משקפיים משומשים, למען עניי המדינות המתפתחות, מבצע בו תשתלב גם ישראל. ■

הפולנית קמה לתחייה

ברכה צמח, אשתו של האמרגן **שמואל צמח**, נולדה בארץ. הוריה נולדו בפולניה. בילדותה, הקפיד אביה לדבר בבית רק עברית, אבל אמה ז"ל, שלא הצליחה ללמוד את השפה החדשה, המשיכה לדבר גם בארץ רק פולנית. „היא דיברה אלי בפולנית ואני נורא התביישתי שהיא לא יודעת עברית ותמיד עניתי לה רק בעברית", מספרת ברכה, שלפני נישואיה לצמח היתה רקדנית (באופרה ובתיאטרון של גודיק) והיום מלמדת ריקוד בסטודיו שלה, במרכז שדרות בגבעתיים.

באוקטובר האחרון נסע הזוג צמח לפולין, כדי לסגור את בואה של להקת „מזובשה" לארץ. ורק שם התברר לה, שהיא בעצם גם דוברת את שפתם לא רע. היא שימשה מתורגמנית למשלחת שכללה גם את **חיים חפר** ואורי עופר. „אף אחד מהם לא דיבר פולנית, ואני, שבחיים שלי לא דיברתי את השפה, פתאום המילים פשוט יצאו לי מהפה", היא אומרת.

עכשיו היא משמשת כמתורגמנית של „מזובשה" בביקורה בארץ ומדברת חופשי עם חברי הלהקה על כל נושא בעולם. ורק כשראש הממשלה שמעון פרס בא בשבוע שעבר אל מאחורי הקלעים להיפגש עם הלהקה, היא ויתרה על תפקיד המתורגמנית. „עם ראש הממשלה אני לא מעיזה. אני לא מרגישה מספיק בטוחה בעצמי", אמרה ופינתה את השטח מבקר התיאטרון מיכאל הנדלזלץ, שלדעתה שולט בשפה טוב ממנה.

אורית רותם

הבעיה של הגברים: נשים

נשים גורמות לגברים לחלות – זוהי דעתה של פרופ' וולטראוט קראוס, ראש העיר של אאכן, גרמניה. פרופ' קראוס, שהיא פסיכותרפיסטית, טענה בוועידה ה־11 לפסיכותרפיה בגרמניה המערבית, כי גברים רבים מתקשים להסתגל לשינוי בחלוקת התפקידים בין המינים במערכת היחסים הזוגית ובחברה. הם סובלים מ„מיחושי קידמה".

תוצאותיו של קונפליקט התפקידים מתבטאות אצל הגברים בהפרעות בפעולת הלב, מיגרנה, דכאון, נדודי שינה והפרעות בתיפקוד המיני. „גברים שהיו רגילים לתפקד במערכת פאטריארכלית, מתקשים להסתגל למצב החדש בו מושמים להם גבולות", אומרת פרופ' קראוס, בת 60, אם לארבעה בנים.

גברים צעירים מקבלים ביתר קלות את תפקידם במתכונתו החדשה, אך גם הם מתקשים לשמור על האיזון לנוכח השינוי. תביעותיהן של הנשים במישור המקצועי והמיני גורמות לבעיות רבות. לוחמות תוקפניות לשחרור האשה מחריפות את הקשיים, אומרת פרופ' קראוס ומוסיפה, כי היא עצמה לא היתה רוצה להיות גבר בימינו.

פרופ' קראוס. יעוץ פסיכולוגי יעזור.

התרופה לה זקוקים אותם גברים הסובלים מ„מיחושי קידמה" אינה גלולת או כמוסות, אלא יעוץ פסיכולוגי, בו יוכלו לדון בקשיים אותם הם חווים בעת מילוי תפקידם הגברי החדש. ■

איננה דויטשקרון

אמהות

מגה וצילמה: יהודית זילברשטיין

ורד צבעון, כוהנת גדולה של תרבות הגוף, חיה ומלמדת באילת, נשואה ליקי מיכלין. אחרי שני הריונות שנסתיימו בכשלון, אימצו ילדה בברזיל ומקווים שעוד יהיו להם ילדים משלהם

ורד צבעון והתינוקת שאומצה בברזיל: לא מאמינה שהייתי יכולה להביא לעולם ילדה משגעת כזאת.

„רציתי להיות אמא"

היא אומרת: „רציתי להיות אמא. אני אשה פוריה. בשנתיים האחרונות היו לי שני הריונות שהסתיימו בכשלון. אנחנו יודעים שזה היה מקרי בלבד, אך אינני מסכימים להניח למקרה לאמלל את חיינו. בפאזל החיים שלי ושום כי בגיל 30 אהיה אם. יקי, בעלי, בן 33, רצה להיות אב. רצינו להיות הורים – עכשיו".

ורד צבעון, כוהנת גדולה של תרבות הגוף, שהשתקעה באילת לאחר שנישאה לבן המקום, יקי מיכלין. לפני כשבועיים ירדו ורד ויקי מכבש המטוס שהביא מברזיל, נושאים בזרועותיהם את בתם המאומצת. ליהיא. ורד צבעון־מיכלין מספרת לראשונה, בפתיחות, על המניעים לאימוץ ועל האושר שהביאה הבת לחייהם.

„אני בת 30, אשה פוריה. אולי האשה הפוריה היחידה שאימצה ילד בברזיל. שני הריונות עברתי בשנתיים האחרונות, שני כשלונות בזה אחר זה. הראשון הסתיים בלידה מוקדמת, לאחר 15 שעות צירים. בפעם השניה, לפני כשישה חודשים, לאחר חודשים רבים של שמירת־הריון בבית־חולים, נולד תינוק חי, בניתוח קיסרי. התינוק נפטר לאחר כמה ימים בשל סיבוכים בריאות.

„אני אמשיך לנסות. אין לי ספק שבעתיד אהיה שוב הרה, אך לא עכשיו. עברתי טראומה קשה. „כשהודיעו לי שהתינוק שלי נפטר, הבטחתי לעצמי שעוד אהיה אמא.

„יקי ואני בירדנו בארץ בקשר לאפשרות אימוץ. אמרו לנו שזה עתיד לקחת חמש שנים. זה מגוחך. בעקרון, בחמש שנים אני יכולה להיות אם לחמישה ילדים. היה חבל לבזבז את הזמן הזה על פרוצדורות.

„לי יהיו שלושה ילדים לפחות. אם יילך כרוך של הריון ולידה – מה טוב. אם לא, אמשיך לאמץ.

„היה מי שאמר לי במין ירענות כזאת: לא ניסית מספיק. מי זה שיקבע כמה זה מספיק? הרי האימוץ לא מבטל את האופציה להמשיך ולנסות ללדת. אנחנו רצינו להיות הורים עכשיו, לא בעוד חמש שנים, ואל לא ברך אותנו בילד, או ברכנו את עצמנו.

„למעשה, כבר עברתי את כל החוויות שעוברת אם. הריון, לידה ואפילו ניתוח קיסרי. אני מרגישה גם את הילדה הזאת, כמו שאני ילדתי. לפני שקיבלתי אותה אפילו חשתי צירים... רציתי בת, השניים שאבדו לי היו בנים. ליהיא היא בתי. לא מרחמי, אבל שלי, אוטה לראות את גידולה".

אהבה ממבט ראשון

ליהיא מיכלין, תינוקת יפהפיה עם חיוך קורן, בהירת עור ושיער, בעלת תווי־פנים שלווים, המשרים רוגע, נולדה ב־1 באפריל באיזור קורטיבה, בברזיל.

שלושה ימים טרם ללידתה, לאחר תקופת המתנה

(המשך בעמוד הבא)

מוסף מיוחד לבריכות שחיה וג'קוזי

מוגש ע"י „גלי זיו", חברה לבנין בריכות שחיה בע"מ

מודעות: אבישי עורד, מעריב חיפה
עיצוב גראפי: סוזנה דובוטוס

(המשך מן העמוד הקודם)

בת חמישה חודשים, הוזעקו ורד ויקי לבראזיל. המיפגש הראשון היה יומיים לאחר לידת התינוקת. ורד: „לקחתי אותה בזרועותי והיא בכתה. האכלתי אותה והיא היתה כזו יפה ומתוקה. יקי התאהב בה ממבט ראשון והוא אשר בחר בשם – ליהיא. אני הייתי בהלם. כל הלילה ראיתי לפני את עיניה. היתה בהן הבעה מיוחדת. למחרת בבוקר ידעתי שזהי בתי.

„במשך 10 ימים יקי טיפל בילדה ולא נתן לי אפילו לגעת בה. בברזיל התארחנו אצל זוג חברים מקומיים, משפחת דיוראלי, בעלי מלון באילת. שהינו בחווה שלהם. האשה, אחות במקצועה, לימדה אותי איך לטפל בילדה. רק לאחר שיקי היה בטוח שאני יודעת הכל, הרשה לי להתחיל ולטפל בה".

חדרה של ליהיא מיכלין עטור בשלל צבעים. מיטת אפיריון, בובות אין־ספור, ציורי־קיר בסגנון וולט דיסני. הצבע השולט – ורוד. השעה 5 אחה"צ. ליהיא מתעוררת משנתה ונאספת מיד לזרועות אמה, המאמצת אותה אל ליבה במלמולי אהבה. ליהיא מחייכת. חיוך מתוק של ילדה רצויה ונאהבת.

הטלפון מצלצל. יקי, בעל בית מרקחת באילת, מטלפן בדאגה: האם הילדה התעוררה? האם כבר אכלה? „זו הפעם העשירית שהוא מטלפן היום. כך בכל יום. במקום להתגלגל בעוני בברזיל, ברחובות או במוסדות לילדים עזובים, ליהיא תגדל אצלנו כנסיכה", אומרת ורד. היא מחליפה את חיתולי התינוקת ומלבישה לה שמלת־מלמלה. ורודה, כמובן.

„כשהייתי בבראזיל ראיתי כתבות בעתונות. ראיתי תוכניות בטלוויזיה. מאות אלפי ילדים גדלים שם בע־

„כשליהיא תהיה בת חודשיים אתחיל להתעמל איתה"

עבה נוראה, ברחובות ובבתי־יתומים. מראות זוועה. לא הייתי רוצה אפילו לחשוב על כך שליהיא היתה עלולה לגדול כאחת מהם.

„מיד לאחר שהבן נפטר, כשהחלטנו על דרך האימוץ, התקשרנו עם ארגון מסויים. ידענו שבאמצעותם זה עתיד לקחת זמן מה. היה פיתוי לעשות זאת מהר, אבל החלטנו שכדאי להמתין. באמצעות ארגון זה, האימוץ בטוח וליגאלי, עם נוטריון, רישום בבית־משפט ואפילו אישור המשטרה הפדראלית. ללא פחד וחשש. רצינו שהאימוץ יהיה חוויה עם זכרונות נעימים.

„חיכינו חמישה חודשים תמימים. הציפיה לא היתה קלה. עבורי זה היה כגיהנום. היו לי חששות ופחדים, שמא בגלל הפרסומים האחרונים יינעלו שערי האימוץ בברזיל. כלפי חוץ ואפילו כלפי עצמי, שיחקתי משחק של אשה בטוחה ושלווה.

„שבוע אחרי הניתוח הקיסרי חזרתי לעבודה. יש לי בית־ספר למחול ומתייבות ל־500 תלמידים. אמרו לי שזה אסור, שזה מוקדם מדי. אבל אני הייתי חייבת לעשות זאת כדי להתאושש. גייסתי את כל כוח הרצון שלי. הגברתי את הפעילות והתחלתי לעבוד עם קשישים. נמנעתי באופן מוחלט מללמד ילדים. היה לי קשה, הרגשתי קנאה איומה.

„שנתיים הייתי בטראומה. התרחקתי מהעתונות, מהפרסום. רציתי שקט. התמקרתי בפיתוח ביה"ס למחול, הפועל בשיתוף עירית אילת. היום אילת היא הבית שלי. בזכות יקי, כמובן. אני לא מאמינה שאעזוב פעם את המקום הזה. כאשר יקי סיפר לי על החיידק האילתי, לא האמנתי שקיים דבר כזה. היום אני אילתית לכל דבר. האילתים הם עם מיוחד. העיר אינה עיירה סגורה, זה מקום עם מרחבים פתוחים".

„חיכינו חמישה חודשים. הציפיה לא היתה קלה. עבורי זה היה גיהנום. היו לי חששות ופחדים שמא ״ינעלו שערי האימוץ בברזיל. כלפי חוץ ואפילו כלפי עצמי שיחקתי משחק של אשה בטוחה..."

מאז שובם מברזיל, ביתם היה למוקד משיכה לכל ידידיהם וחבריהם הרבים. הבית פתוח. באים ללא הודעה מוקדמת, מביאים מתנות לבת ולאם. ורד, בחליפה מעוצבת מפיסות־עור שזורות בסריג ורקמת־יד, שמתחתיה מבצבץ בגד־גוף הדוק. גוף חטוב, חברותיה אומרות: „ורד של היום יפה יותר, יש בה שמחת־חיים והאושר קורן ממנה".

קורנת מאושר

„עד שנסעתי לבראזיל היה לי עודף משקל של 5 ק"ג. לא היה איכפת לי כלל. מהרגע שקיבלתי את ליהיא החלו הקילוגרמים העודפים לנשור. תמיד הייתי מחוץ לבית, במין ריצה מתמרת. היום אין לי חשק לצאת מהבית וכשאני יוצאת אני לוקחת את ליהיא, נושאת אותה עם סל בחיקי. לליהיא יש מטפלת, שמרנה שעות ביום. אבל אני כמעט שלא נותנת לה לגעת בילדה. חזרתי ללמד בבית־הספר. בשעת השיעורים שומרים על ליהיא הקשישים, תלמידי. עכשיו אתחיל ללמד גם ילדים. אין יותר טראומה, אין לב שבור.

„כשליהיא תהיה בת חודשיים, אתחיל להתעמל איתה. בטח תצא רקדנית, הרי לברזיליאנים יש חוש קצב נהדר. בארה"ב למדתי בקורס מיוחד להתעמלות משותפת לאמהות ולתינוקות עד גיל חצי־שנה. בשיתוף טיפת־חלב אקיים קורס להתעמלות כזו באילת. אני מגבירה את הפעילות שלי בכל התחומים. זה עתה סגרתי עיסקה עם אגודת שומרי־משקל ונפתח פה סניף. יהיו חוגים להרזיה ושיעורי התעמלות לשריפת שומנים. יש לי חמישה מורים ובקורס לטיפוח חן תדריך חניתה צנטנר.

„יש לי תוכניות בלי סוף. לאחר שנתיים של אתנחתא, אני מלאת מרץ. רוצה ליזום ולפעול, אבל בעיקר אני מאושרת. מאוד מאושרת. יש לי ילדה נהדרת. אם לומר את האמת, אני לא מאמינה שאני עצמי הייתי יכולה להביא לעולם ילדת משגעת כמו ליהיא". ■

מחקר

עיקור במקום הראשון

האמצעי למניעת־הריון המקובל ביותר בקנדה הוא העיקור. פופולארי יותר מהגלולה.

מחקר שנערך בקנדה מוכיח כי הקנדים רואים בעיקור „שיטה יוצאת מן הכלל" ונוקטים באמצעי זה במימדים חסרי תקדים בעולם התעשייתי.

המחקר, שנערך בידי שלושה חוקרי אוכלוסין וממצאיו פורסמו באחרונה, מגלה כי העיקור הוא האמצעי למניעת־הריון הנפוץ ביותר בקנדה ומועדף על ידי 35.3 אחוזים מן המשתמשים באמצעי מניעה. שני שלישים מאלו שעברו עיקור הן נשים.

המחקר המתבסס על ראיונות טלפוניים שנערכו ב־1984 עם 5,315 נשים מבהיר כמעט שבע מתוך 10 נשים קנדיות, בין שהן נשואות ובין שאינן נשואות, משתמשות באמצעי מניעה. לא נמצא הבדל משמעותי בין שיעור השימוש אצל נשים קאתוליות, שהן כ־25 אחוזים מאוכלוסית קנדה, ובין קבוצות אחרות. השימוש הנרחב באמצעי מניעה, יחד עם הממוצע הגבוה של גיל הנישואין ואחוז הגירושין הניכר, כל אלה תורמים לשיעור הילודה הנמוך יחסית, כ־1.7 ילדים לזוג.

עד כה לא נמצאה סיבה משמעותית הנעוצה בתרבות לשימוש הנרחב בעיקור דווקא כאמצעי מניעה. בארה"ב, במחקר שנערך בשנת 1982, נמדד שיעור נמוך יותר של שימוש בעיקור.

במקביל לעלייה בהיקף השימוש בעיקור נרשמה ירידה בשימוש בגלולה למניעת הריון. הגלולה נמצאה כאמצעי השני בסולם ההעדפות של הקנדיות והיא צויינה כאמצעי מועדף על ידי 28 אחוזים מהנחקרות. קבוצה זו הורכבה ברובה מנשים צעירות מאד, בלתי נשואות. השימוש בגלולה פחת בהרבה בקרב נשים מבוגרות יותר, עד לשיעור של 3 אחוזים לנשים בגילים 40 עד 44.

לדעת עורכי המחקר, צימצום השימוש בגלולה קשור קשר ישיר לעליית הפופולאריות של העיקור. והעדפת העיקור נובעת מהספקות בקרב הרופאים ביחס לנזקים האפשריים שהגלולה גורמת. העיקור מקובל ביותר בין נשים נשואות מעל לגיל 30 ומבטאת באופן חד־משמעי את כוונתן שלא להרות יותר. ואולם, גם נשים מתחת לגיל 30 אשר הקימו משפחות ואינן רוצות עוד בילדים – עוברות עיקור.

„אם את צעירה ולפניך עוד שנים רבות בהן עליך להגן על עצמך מפני הריון בלתי רצוי, ואת בטוחה כי אינך רוצה בעוד ילדים, עיקור הוא ניתוח פשוט, שאין לו תופעות לוואי מסוכנות", אומרת אחת מעורכות המחקר.

העיקור פופולארי במיוחד במחוז קוויבק שתושביו ברובם קאתולים ודוברי צרפתית. רישומי שלטונות הבריאות במחוז מראים כי שיעור עיקור הנשים ב־1976 הגיע לכדי פי 13 מאשר בשנת 1971... מחצית מנשות קוויבק מעל גיל 40 עברו עיקור.

הקונדום והתקן התוך־רחמי נרשמו כשלישי ורביעי ברשימת העדיפויות של הנשים הקנדיות. ואילו כל שאר השיטות למניעת הריון, נרשמו כלא־רלוונטיות בעיני הנשים.

שיטת „הימים הבטוחים", שהיתה פעם פופולארית ביותר צויינה כאמצעי רק על ידי 3 אחוזים מהנשים, וזאת למרות התנגדות הכנסיה הקאתולית לאמצעי מניעה מלאכותיים. אחת מעורכות המחקר אומרת כי המחקר מראה כי „ערכי הכנסיה בענין זה אינם נלקחים בחשבון באופן מיוחד". ■

הסגנון החדש ביותר בתכנון ובניית מרכזי ספורט ונופש

גלי זיו, חברה לבנין בריכות שחיה בע"מ

30 שנות ותק של בניית מועדוני ספורט, בריכות שחיה ואתרי קאונטרי־קלאב בכל הארץ. תכנון יעוץ, בניה, יעוץ באחזקה, כולל מבנים נווים ובריכות אחרות לתכנון ולביצוע.

מועדון הספורט בנוה־שאנן שבחיפה כולל בריכת הגלים הראשונה בארץ. ייעוץ, תכנון וביצוע כולל בניית בריכה, הרכבת מגלשות ומבנים נלווים, שתילת דשא ע"י גלי זיו

מבנים כיפתיים חדשניים מבטון לקירוי בריכות ואולמות ספורט, ייעוץ, תכנון וביצוע גלי זיו בע"מ

יתרונות:

א. מהירות ביצוע
ב. עלות נמוכה
ג. איכות מעולה
ד. העדר תחזוקה
ה. יציבות קונסטרוקטיבית בלתי ניתנת לתחרות.

אולמות ספורט
אולמות תרבות
בתי ספר
בריכות שחיה
מרכזים מסחריים
מבני מגורים
מאגרי תבואה
מאגרי מים
מחסני תחמושת
דתקי"ם למטוסים

„גלי זיו", חברה לבנין בריכות בע"מ
השמקת ציוד לבריכות שחיה
בונים מגלשות מים בכל הארץ
רח' שמואל הנציב 25, נתניה
ת.ד. 2024, טל. 053-38056, 053-38056

„ג'אקוזי"
בריכות עיסוי תת מיימי בדגמים וצבעים מרהיבים 2-1 איש

בריכות שחיה
מודולריות מאלומיניום מצופה P.V.C. עגולות, מלבניות, אובלות ומשולבות

רח' הרצל 30, חדרה, ת.ד. 3333, טלקס: 471444, טל: 23618, 063-26060

בחוג לספורט מירון

ייצור ס.וו. תעשיות בע"מ

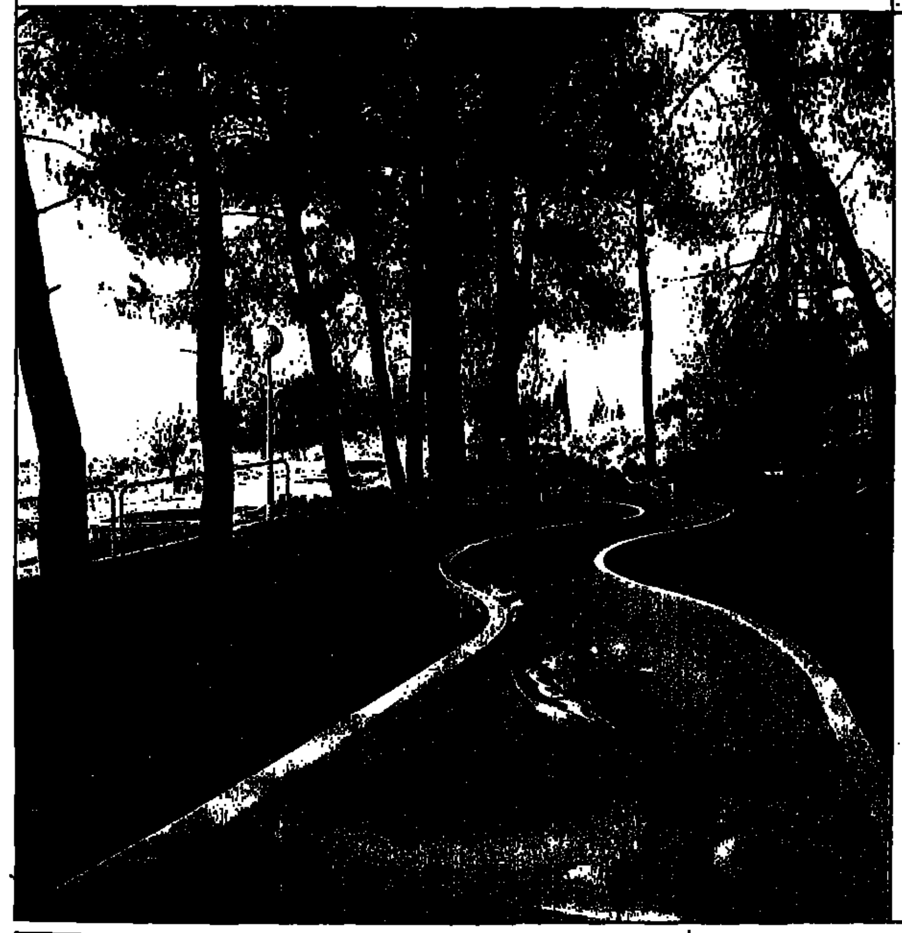

מגלשה

מגלשת המים הנאה שאף המבוגרים אינם מוותרים עליה בנקל. ניתן לספק מגלשות שבלוליות עם מקפצות גלישה. מגלשות קמיקזי, מגלשות מיני קמיקזי.

זה כיף אמיתי...

להחליק במורד מגלשה היישר אל תוך מים צוננים. הנאה שרבים חושקים בה. מגלשת המים, גלשנים. במהרה הופכת למוקד בידורי בכל בריכת שחיה, חוף רחצה ומרכזי נופש וספורט.

המגלשה

מורכבת מפסי גלישה ישרים ומקושתים העשויים פוליאסטר משוריין ומצופים בג'לקוט צבעוני. חללו מונחים על גבי בסיס העשוי פלדה מגולוונת.
*זוית הגלישה הינה בין 9 מעלות ל־11.
המגלשה עמידה בפני חומצות קורוזיה וכל תנאי מזג האויר**

המים...

המוזרמים לאורך המגלשה (100—200 מ"ק/לשעה) מאפשרים את הגלישה. במערכת המים מותקנת צנרת יניקה וסניקה, ראש התזה למערכת סינון*

כדאיות ההשקעה

באה לידי ביטוי בזמן קצר וזאת עקב שתי סיבות עקריות:
1. שטח הבריכה „גדל" ומנוצל עד תומו.
2. מגלשת המים מהווה מוקד משיכה לכל הנופשים הן בקיץ והן בחורף.

* מגלשות מיוחדות „בונזאי" ו„קמיקזי" הינן מעל 11 מעלות.
** ניתן לרכישה עם כיסוי עליון לחורף.

מידע טכני

אמבט בועות של ס.וו. תעשיות בע"מ מוצר בידע רב ותשומת לב מרובה לטיב האמבט ולטיב מערכת הכח. חברת ס.וו. מייצרת האמבטים בשתי שיטות ייצור:
א. אמבט בועות המיוצר משכבת ג'לקוט העמיד בטמפרטורות גבוהות ומשוריין בפוליאסטר עם סיבי זכוכית ע"י מכונות התזה.
ב. אמבט בועות מיוצר בשיטת ייצור חדשנית, עצוב בוואקום של לוח אקרילי מיוחד בעובי 5—4 מ"מ, אשר עליו מותז פוליאסטר עם סיבי זכוכית לצורך בידוד ושמירת חום המים.
מוצרי ס.וו. בולטים באיכותם, בטיב ובגימור ותואמים את הזמן ובמגע המלכותי. בתחתית האמבט נמצאת מערכת צנורות מחוררת דרכם מוזרם אוויר בלחץ, המהווה — „עיסוי אוויר" לרצונך.
אמבט הבועות של ס.וו. ניתן לקבל עם ארבע מערכות.
א. מערכת חימום: ע"י אלמנט חימום חשמלי המאפשר שמירת טמפרטורת המים בחום של 40 מעלות.
ב. עיסוי מים— זרמי מים שמופקים ע"י משאבות jakuzzi ומעורבים בזרמי אוויר בשיטת ונטורי.
ג. עיסוי אוויר— המופק ע"י מדחס מיוחד ודחיפת אוויר מורכבת גם בתחתית האמבט אשר משחררת מליוני בועות.
ד. מערכת שטיפה— ע"י משאבת JAKUZZI ומוסף למערכת. מחוברת גם מערכת אוטומטית לחיטוי המים.

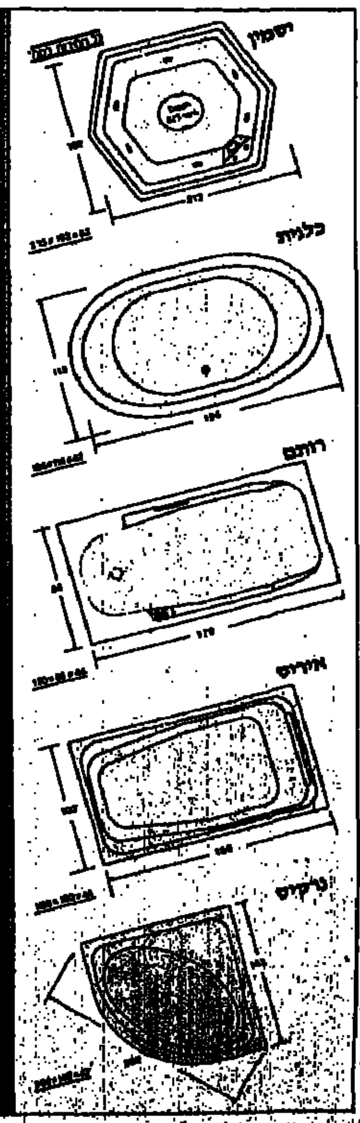

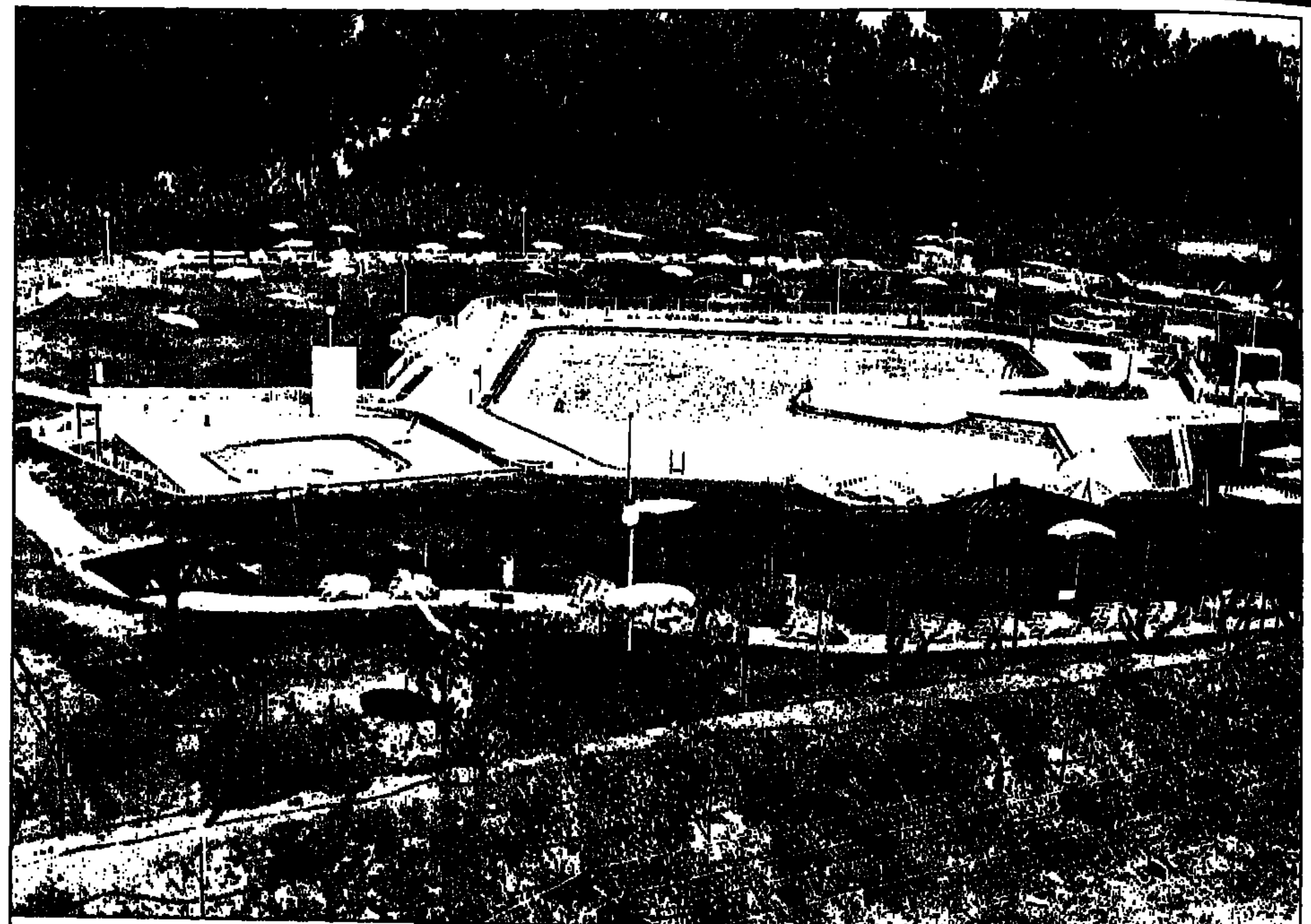

מערכות חיטוי –

לכלור גז, כלור נוזלי וטבליות כלור.

מטאטאים יונקים מכל הסוגים

מערכות סינון –

רגילות ואוטומטיות, מסנני קרטריג', דיאטומי, ורב דרגתי.

אבזורי בריכה:

פנסים תת מימיים, סולמות, מקפצות, דוכני זינוק, מסלולים אולימפיים, מפזרי מים, ואבזרי ג'קוזי.
מכשירי בקרה אוטומטיים לכל סוגי החיטוי בבריכות, רובוטים אוטומטיים.
כל סוגי הכימיקלים לבריכות שחיה.

יבוא, ייצור, שיווק ושירות. ייעוץ בתכנון
ייצוג בלעדי של חברות ידועות מחו"ל בתחום הציוד לבריכות שחיה
י.ג.ל. - שירותי מים בע"מ אזור התעשיה החדש, ת.ד. 8032, מיקוד 42293 053-57281 (3 קווים)

הקירוי האידיאלי לבריכה הישראלית

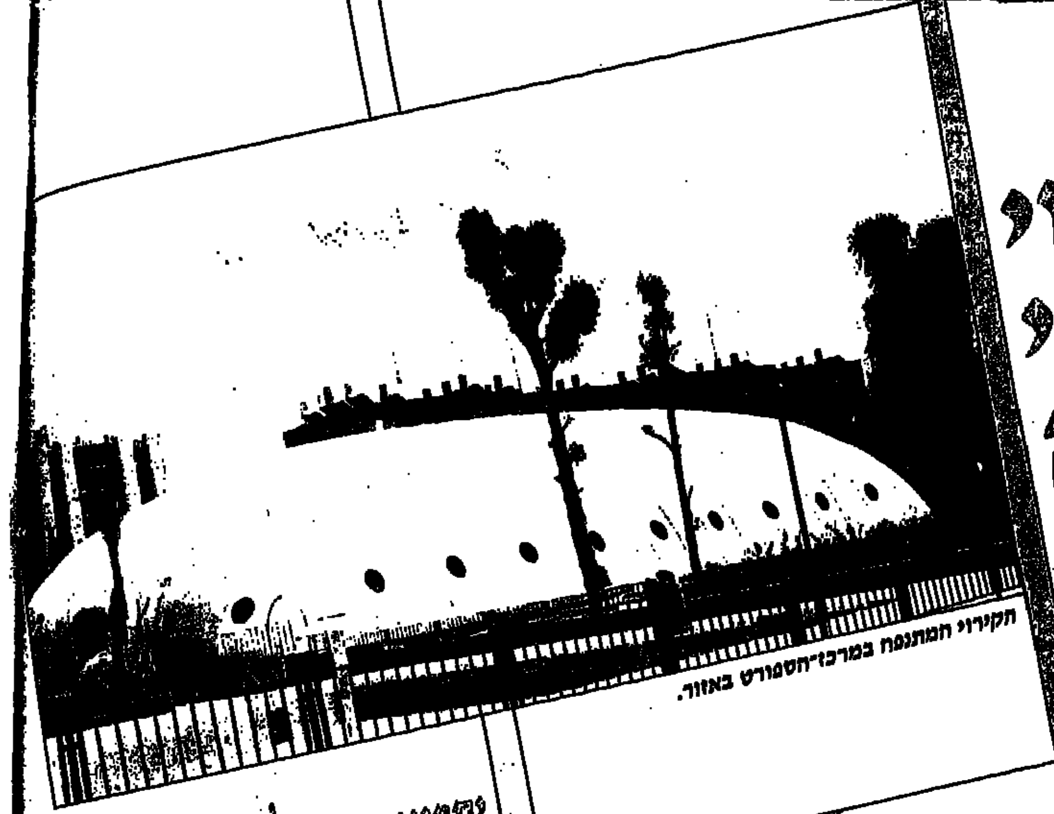
הקירוי המתנפח במרכז-הספורט באזור.

יתרונות הקירוי המתנפח ע"י אוויר של א.מ.י. ציוד בע"מ

■ כיסוי מתנפח נתמך אוויר.
■ בחודשי הקיץ נשארים המרחבים ללא פגיעה בנוף הטבעי. מחיר נמוך בהשוואה לכל צורת קירוי מקבילה שנותנת את אותם מרכיבים. הקירוי המתנפח הדו-שכבתי, חוסך באנרגיה, החום נשאר בחלל הבריכה וכך נשמרת הטמפ' בערך שווה בין מי הבריכה והחלל. כמו כן מותקן ציוד שמאפשר הכנסת אוויר חם לפי דרישה.
■ חדיר לאור בצורה טובה ביותר, אינו דורש תאורה ביום כלל. ניתן להקמה במיפתחים רחבים ביותר ובשטחים של עד 10 דונם. ע"י סחרור אוויר מקטין הקירוי את ריח הכלור.
■ כל המערכות בקירוי המתנפח אוטומטיות ודורשות מעט מאוד תחזוקה שוטפת.
■ כולל מערכות תאורה משלו.
■ מאושר לפי תקנים בינלאומיים.
■ עומד בפני רוחות עזות ביותר.
■ מוקם ומפורק ע"י החברה בכל עונה תוך יום עד יומיים.
■ התחייבות להספקה עד 70 יום וביצוע כל העבודות כולל הנדסה, בניה, חימום מים ומערכות.

הכיסוי מתנפח לדיסקוטק בהרצליה.

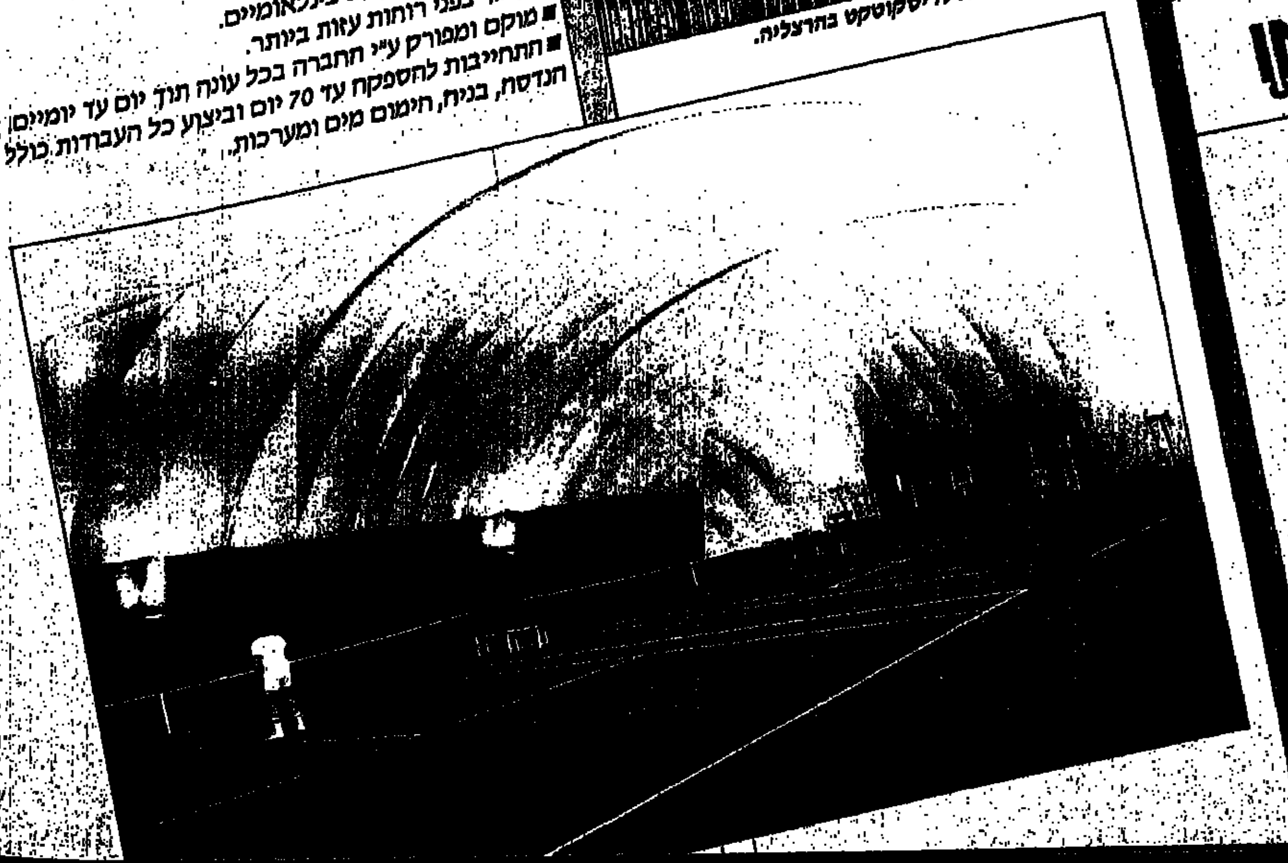

AMI

בריכות שחיה – חידושים בהליכי הזיכוך ושמירת איכות המים ובטיחות הרחצה

בריכת השחיה מיועדת לשמש כמרכז בידור, הנאה ונופש, עיסוק בספורט וכפעילות גופנית בריאה ומגוונת ומקום מפגש ובילוי משפחתי וחברתי.

מי בריכה צלולים ונקיים ברמת חיטוי גבוהה – הינם תנאי ראשוני ועיקרי למילוי יעדיה של בריכת השחיה.

התהליכים העיקריים הקובעים את איכות מי הבריכה הינם:

א. סינון המים והרחקת הלכלוך המוצק והמצוי והמרחף בגוף מי הבריכה.
ב. טיהור המים מזיהומים בקטריולוגיים אורגניים ומיקרואורגניים הנמצאים במים והחודרים אליהם מהסביבה ו/או באמצעות המתרחצים – הרחקתם ומניעת התרבותם בתנאי מי הבריכה ותכולתה האנושית.
ג. ניקוי רצפת ודפנות הבריכה מכל זיהום ומניעת גידול והתפתחות אצות ורירית עליהם.

א. סינון המים מבוצע בתהליך של סחרור מי הבריכה דרך מתקני סינון הקולטים את הלכלוך המוצק המרחף ומפרישים אותו מן המים.
שיטת הסינון החדישה והיעילה ביותר היא שיטת הסינון ה„רב־דרגתי" – והיא המועדפת במערכות סינון בריכות שחיה ברחבי תבל.
עיקרון השיטה הוא בהזרמת מי מחזור הסינון במהירויות קבועות דרך מיכל או מיכלי סינון המכילים שכבות של חמרים שונים בעלי תכונות אידיאליות לסינון המים ולהפרדת הלכלוך מהם.
המסנן „הרב דרגתי" מצטיין במבנה ובהרכב מיוחד של שכבות הסינון המאפשרים קליטה מירבית של הלכלוך במרביות תוך שכבות המהוות סינון מעולה גבוהה יחסית – תכונות המבטיחות איכות סינון גבוהה ומגדילות את טווח הפעולה של המסנן ואת כושר הסינון שלו ומשפרות את יעילותו.
הלכלוך הנצבר בתוך „שכבות הסינון" נשטף החוצה בפעולת השטיפה הנגדית של המסנן המתבצעת בצורה פשוטה וקצרה תוך חסכון רב במי השטיפה ולאחריה חוזר המסנן לפעולת הסינון בכושר מלא לקליטת הלכלוך.
המסנן ה„רב דרגתי" שפותח בעולם ע"י חברת „קליגן" (שהיא החברה המובילה בעולם בנושאי השבחת מים) והוכנס לשימוש בישראל לפני כ־8 שנים ע"י חברת „הידרוקליר" הוא היעיל והמוכח ביותר בתפעול ובאחזקה, ולאחרונה מחליפים מפעלים רבים משיטות סינון אחרות לשיטת הסינון הרב דרגתי בהצלחה רבה.

ב. טיהור המים נעשה בתהליך של הזנת חומרי טיהור למי הבריכה בשילוב עם מחזור הסינון.
על מנת להבטיח דרגת טיהור נאותה של המים וכושר הגנה בפני חדירת זיהומים נדרשת שמירה על דרגת „כלור חופשי" או „כלור נותר" – שהוא החומר הטהור הנותר חופשי במים (שטוהרו לדרגת הטיהור הנאותה) המשמש כעתודה למלחמה מיידית בזיהומים הנוספים מייד עם חדירתם למים.
שמירה מתמדת על דרגת „כלור נותר" של כ־0.4 חלקי מיליון (כ"א 0.4 גרם כלור נותר לכל 1000 ליטר מים) – היא תנאי הכרחי להבטחת חיטוי המים והתרת השימוש בם.
מרכיב נוסף חשוב ביותר בשמירת איכות מי הבריכה הוא רמת החומציות של המים המוגדרת ע"י ה־PH של המים.
נקבע שדרגת החומציות של מים ניטרליים היא 7.0. כל מים שדרגת ה־PH שלהם מתחת ל־7.0 הם מים חומציים וכל מים שדרגת ה־PH מעל ל־7.0 הם מים בסיסיים.
מחקרים, מדידות ונסיונות הוכיחו שהמים האידיאליים לרחצת בני אדם בבריכות שחיה הינם בעלי רמת PH שבין 7.2–7.6 והוכח עוד שבמים בעלי רמת PH כנ"ל נעשית פעולת הטיהור על ידי חומרי הטיהור בצורה המהירה והיעילה ביותר תוך שימוש מינימלי בחומר החיטוי וניצולו המירבי.
ברמת PH החורגת מהגבולות הנ"ל חומר הטהור אינו יעיל, דרושות כמויות גדולות יותר של חומר לביצוע פעולת הטיהור ומופיעות תופעות לוואי מזיקות ובלתי רצויות והרחצה הופכת לבלתי נעימה.
רמת PH נמוכה יוצרת חומצה הגורמת לצרבות עיניים ועור ומזיקה לצנרת, לאביזרים ולמערכות הזיכוך.
רמת PH גבוהה יוצרת אבנית על הקירות והרצפה וסתימת המסננים ועיכור אור בבריכה.
עד לעת האחרונה ואף כיום מצוידות רוב הבריכות בכלורינטורים המזריקים כלור־גז מתוך צילינדרים גדולים אל תוך מי הבריכה.
שיטת כלורינציה זו יעילה מבחינת איכות הטיהור, אך מהווה סכנה בטיחותית של התפוצצות מיכלי הכלור־גז או דליפת כלור שעלולה לגרום להרעלה, כפי שקרה לאחרונה במספר מקומות ברחבי העולם.
רשויות הבריאות והבטיחות הוציאו לאחרונה תקנות מחמירות המחייבות את רוב הבריכות לעבור לשיטת טיהור חליפית באמצעות כלור־נוזלי (היפוכלוריט) שריכוזו נמוך יותר וסכנתו הבטיחותית נמוכה ביותר.
בעקבות כך הוכנסו למערכות הזיכוך מתקנים חדישים ומשוכללים בנושא הטיהור שהחשובים בהם הם:

1. מערכת טיהור אוטומטית עם פקוד ובקרה אלקטרונית – המערכת מזינה אוטומטית כלור־נוזלי לטיהור המים וחומר לאיזון ה־PH לפי כוון מראש ותוך בקרה וקריאה מתמדת של ערכי הכלור הנותר ורמת ה־PH הנדרשים.
התקנת המערכת פשוטה ואינה יקרה וניתן להוסיפה לכל מערכת זיכוך קיימת או חדשה.
2. ערכת בדיקה לאיכות המים:
עד לעת האחרונה נבדקו מי הבריכה ע"י ערכת בדיקה קולורימטרית שאליה הוכנסו דגימות מים ובאמצעות תוספת חמרים ריאגנטיים אשר שינו את צבע המים נקראו ערכי יתרת הכלור וה־PH לפי השוואת גוונים.
ערכת הבדיקה הדיגיטלית שהוכנסה לשימוש באחרונה ע"י חברת „הידרוקליר" פועלת לפי בדיקה אלקטרונית של איכות המים בקריאה דיגיטלית מדוייקת ביותר של ערכי הכלור הנותר, ה־PH והטמפרטורה של המים – תוך תיקון אוטומטי של סטית הקריאות שעלולה להיגרם עקב שינוי טמפרטורות המים.
מערכת לגילוי וניטרול דליפות כלור
המערכת כוללת רגש עדין ה„מריח" כל דליפה קלה ביותר של כלור ומפעיל מבשיר אזעקה לאתראה ומתקן לניטרול דליפת הכלור ולסגירתה.
גלאי דליפת־כלור כזה נדרש בעיקר במערכות בהן מותקן כלורינטור־גז ונמצאים צילינדרי כלור־גז.
3. ניקוי רצפת ודפנות הבריכה
עד לאחרונה נעשתה פעולה זו באמצעות מתקני יניקה ידניים אשר שאבו את הלכלוך יחד עם כמות מים אל מחוץ לבריכה.
לאחרונה פותחו והוכנסו לשימוש מספר מתקנים לשיפור תהליך הניקוי הנ"ל:
1. מכשיר „בוסלר" לניקוי ידני של רצפת הבריכה והכולל משאבת יניקה תת מימית עם סל הולכה ושקית סינון המחזירות לבריכה את המים לאחר הרחקת הלכלוך.
2. מכשיר – רובוט „סוויפ" לניקוי אוטומטי של רצפת ודפנות הבריכה עם מסלול ניקוי „מתוכנת" ושלט רחוק להכוונת הרובוט.
3. מתקן ניקוי אוטומטי „טריגר" לניקוי עצמי של בריכות שחיה גדולות ועמוקות ופארקי מים.
זהו המתקן המשוכלל והיעיל ביותר בעולם לניקוי מושלם של בריכות גדולות ומגוני מים ובריכות בפארקי מים.

כותב סקירה זו מהנדס יהושע כמוירי הינו מהנדס מכונות והשבחת מים ומהנדס בטיחות. הוא המייסד של חברות הידרוכים בע"מ והידרוקליר בע"מ, הפעילות מאז 1961 בענף השבחת מים ובריכות שחיה. החברה משמשת כמורשה ומייצגת של מספר חברות־חוץ מהגדולות והאמינות בעולם בענף השבחת מים ובריכות שחיה, בשנה זו חוגגת החברה 25 שנה לפעילותה.

השיטה החדשנית לכיסוי בריכות שחיה של א.מ.י. ציוד בע"מ

אין ספק שמרכזי הנופש הספורט ובריכות השחיה הפכו למוקד בילוי מרכזיים ביותר בקיץ ובחורף. בשנת 1980 החלה חברת א.מ.י. ציוד בע"מ לייבא כיסויים מתנפחים נתמכים ע"י אוויר בלבד. הכיסויים מספקים פתרון אידאלי לכל נושאי קירוי וחימום בריכות שחיה והטיפול באוויר, ולמרות זאת מחירם נמוך, מכל צורת כיסוי מקבילה. השטחים בהם נמצאים בריכות השחיה והקאונטרי־קלאבים הם פתוחים ירוקים ויפים, ובמשך חודשי הקיץ עדיף שיישארו כך גם לאחר פרוק כיסוי כלשהו. עם הכיסויים תוצרת א.מ.י. לא נפגע הנוף הטבעי כלל, כיוון שאין כל קונסטרוקציות לוואי שנשארות לאחר הפירוק שנמשך כיום עד יומיים.
לאחר כמה מקרים של כמעט אסונות שהגיעו אף עד כדי הרעלת כלור, כתוצאה מריכוז חזק של גזי כלור שהיו כלואים בחלל הבריכה, מקומות בהם לא ניתנה חשיבות יתר לאוורור החלל, בא הכיסוי תוצרת א.מ.י. ומטפל באופן טבעי בהכנסת אויר צח ע"י סחרור האויר ובכך כמעט מסלק את ריח הכלור.
במקומות רבים יש ומחממים בחורף את מי הבריכה אך לא את החלל, דבר הגורם לא רק לענן ערפל מעל הבריכה שמפריע לעבודת המציל, אלא אף גורם להיווצרות הפרשי טמפרטורה בין מי הבריכה והחלל ע"י כך נפגעת בריאות ציבור המתרחצים שיוצאים ממי הבריכה שחוממו לבין הטמפרטורה הנמוכה יותר בצורה משמעותית בחלל, בכיסוי תוצרת א.מ.י. מותקן ציוד מיוחד שמאפשר הכנסת אויר חם לפי דרישה ואשר פותר את הבעיות שהוזכרו.
הכיסויים המתנפחים של א.מ.י. הם דו שכבתיים ופותרו את בעיות האנרגיה ע"י כך שבמידה ומחממים את מי הבריכה החלל או כל אחד בנפרד כמעט ולא נפלט החום מחוץ לכיסוי, נוסף לכך הכיסוי חדיר לאור בצורה טובה מאוד ואינו דורש תאורה ביום כלל (ניתן להאיר בלילה ע"י מערכת זרקורים שמותקנת ע"י הזמנה). כל המערכות בכיסוי אוטומטיות ודורשות מעט מאוד תחזוקה שוטפת. הכיסויים שניתנים להקמה במפתחים רחבים ביותר ובשטחים של עד 10 דונם ניתנים להתאמה לכל צורת שטח.
אין ספק שהכיסוי שבנוי לעמוד לפי תקנים בינלאומיים, ובפני רוחות עזות ביותר פתר את כל אותם הבעיות שהוזכרו הן לפרט והן למשקיעים ומנהלי בריכות השחיה. החברה חייבת לספק למזמינים כיסויים תוך 70 יום ולבצע את כל העבודות. המקומות בהם הוקמו כיסויים הם: לידו ירושלים, דן ת"א, מרכז הספורט באזור ובבת שמריהו, מרכז יגאל נידר המתפקד כדיסקוטק בהרצליה ריצה"ל.

ציוד חדיש לסינון טיהור וניקוי בריכות שחיה

הידרו-קליר בריכות שחיה בע"מ

חיפה דרך העצמאות 27
ת.ד. 1693 חיפה
טל. 670116/7.

- בנית והקמת בריכות שחיה צבוריות פרטיות ומיפוליות.
- מערכת סינון, טהור ונקוי לבריכות שחיה.
- ציוד ואביזרים לבריכות שחיה.
- אספקת חומרים וכימיקלים לתפעול ולאחזקת בריכות שחיה.
- ייעוץ ושירות מכני.

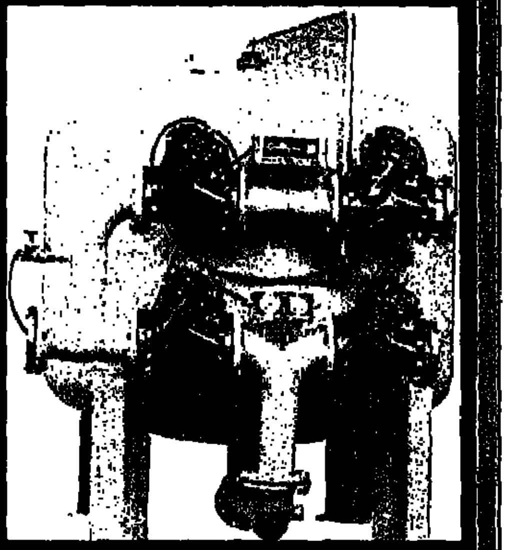

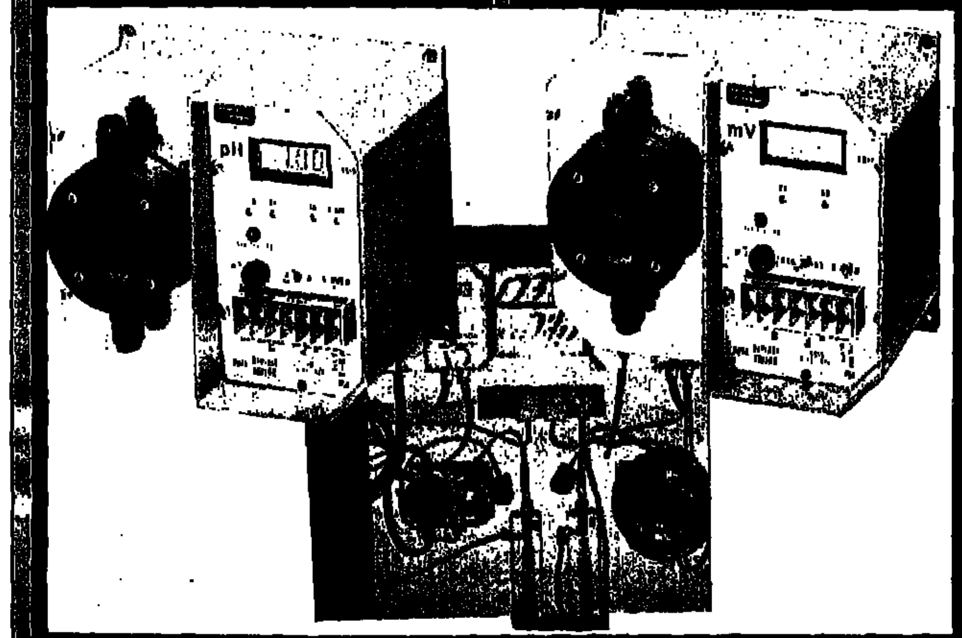

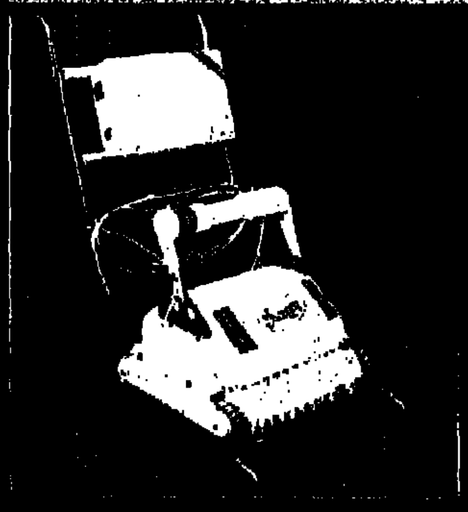

רובוט לבריכות שחיה עם שלט רחוק.

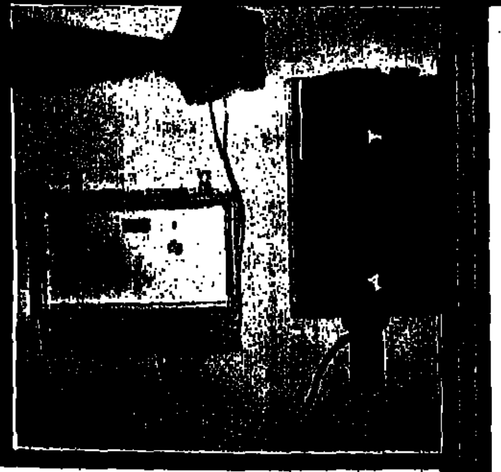

מערכת אוטומטית לגילוי דליפות כלור וניטרולם.

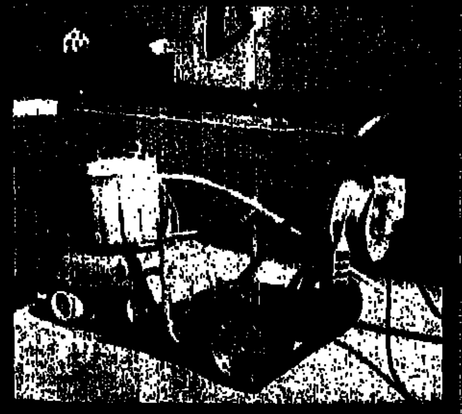

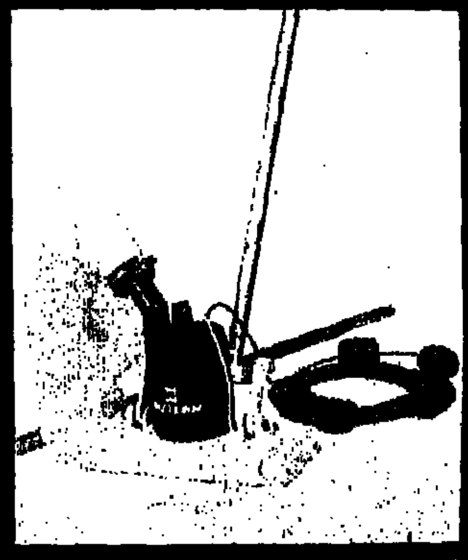

אמנון נוסבוים בע"מ

א.נוסבוים
טל. 04-380100
04-251112
ת.ד. 3269 חיפה

חברה זו עוסקת במתן סיוע ישיר לבריכות־השחיה בכל הנושאים הקשורים להפעלה הנכונה, הטובה והיעילה של המתקנים וזאת תחת פיקוחם הישיר של מהנדסי תברואה, כימאים לבורנטים וטכנאים.
אין ספק כי כיום, בעזרת הטכנולוגיות המתקדמות במערכות לשיפור טיב המים בבריכות־השחיה, קיימת חשיבות רבה להפעלה נכונה של המתקנים השונים אשר בעזרתם ניתן להגיע לתוצאות הטובות ביותר מבחינת איכות המים. נושא זה בעל חשיבות רבה בכל המשתמע לקליטה של מתרחצים רבים בבריכות־השחיה. אין ספק שהשרותים שנותנת חברת אמנון נוסבוים בע"מ כגון:

★ תכנון, ייעוץ ועזרה בהקמת אחזקה נכונה והפעלה יעילה.
★ בדיקות איכות המים בעזרת מהנדסי תברואה.
★ מעבדת שדות ניידת (באישור משרד הבריאות).
★ ייעוץ בהתקנת מערכות סינון וחיטוי המים.
★ ייעוץ בהתקנה וביצוע של מערכות איוורור וחימום מי הבריכה וחלל הבריכה.

גורמים לכך שחברה זו מעניקה ייעוץ מקצועי אובייקטיווי ומתאים ביותר להפעלה תקינה ויעילה של המערכות המודרניות ביותר.

מנהל החברה, מר אמנון נוסבוים, עוסק בענף בריכות־השחיה מסוף שנות השישים.
★ מנהל בפועל כ־10 שנים של בריכות־שחיה ציבוריות – כגון בריכת בת־גלים לשעבר, וביום בריכת־השחיה של מכבי חיפה בהר־הכרמל.
★ בוגר ביה"ס לטכנאי מים באירופה.
★ חבר בארגון עוסקי המים בגרמניה.
★ יו"ר לשעבר בארגון מנהלי בריכות־שחיה.
★ רכז קורסי מפעילי בריכות־שחיה במכון וינגייט.

א.נוסבוים
טל. 04-380100
04-251112
ת.ד. 3269 חיפה

למה כדאי לפנות ל־י.ג.ל. שרותי מים בע"מ

חברת י.ג.ל. עוסקת למעלה מ־13 שנים במתן שרותים לבריכות שחיה בישראל. השירות ניתן לבריכות אולימפיות כגון וינגייט, האוניברסיטה, למועדונים כפר המכביה, בית־ברל, מלונות, מועצות, עיריות, צה"ל ועוד.

בכל כינוסי הפועל, מכביות ואליפויות למיניהם השתתפה חברת י.ג.ל. בהכנת הבריכות בצורה זו או אחרת, ועל כך יעידו תעודות הערכה במשרד. אין ספק שחברת י.ג.ל. נמצאת כיום בין החברות המובילות במתן שרות לבריכות שחיה, דבר שמחייב אותה להשתמש בציוד המשוכלל ביותר ולא להתפשר על הטיב. לכן אם אתם עומדים לתכנן בריכת שחיה, זקוקים לייעוץ בבניית בריכה, בניתם בריכה וזקוקים לציוד ואביזרים, זקוקים לייעוץ בטיפול במי הבריכה, עומדים לשפץ מכשירי בריכה, או מעדיפים שרות מלא בטיפול בבריכה?

התשובה לכל הבעיות היא במתן שרות ע"י חברת י.ג.ל. שלרשותה צוות טכנאים מעולה ומיומן עם צי רכב ומכשירי קשר הענות לקריאתכם מיידית. החומרים המסופקים ע"י צוות י.ג.ל. עברו בדיקות ומבחנים לפני הכנסתם לשימוש, כל חומר חדש נבדק לפחות שנה אחת בשימוש סדיר.

פוטוגלייז ספאס בע"מ
מתקני ג'קוזי, ייבוא ושיווק בריכות ואמבטיות
דגמים מפוארים, ג'קוזי מקורי

בימים טרופים אלה כאשר מירוץ החיים הוא מתיש ומעייף, אתם מחפשים משהו מקורי להפגת המתח, ולא מצאתם, או שמצאתם והתייאשתם, מה שעוד נותר לכם לעשות, זה להתקשר לסטיב טיילור, מנהלה הצעיר והדינמי של פוטוגלייז ספאס בע"מ, שבצוותא עם המנהל והיועץ הטכני של החברה מר יצחק כספי שהינו מומחה בתחומי מערכות מים, בריכות ג'קוזי ובריכות שחיה, ידריכו אתכם בין מבחר בריכות הג'קוזי בכל הגדלים והצורות, לכל מטרה לבית ולמועדון, בנוסף תזכו ליחס ושרות, מיגוון אביזרים ומחירים מיוחדים שהינם בסופו של דבר מוצר מוגמר ללא תחרות.
אין ספק שרמת המקצועיות והשרות שכדוגמתם לא נמצאת כמעט בארץ גרמו לפוטוגלייז ספאס בע"מ לעלות על מפת המומחים הבודדים לבריכות ג'קוזי תוך זמן קצר בלבד.
מקומות מרכזים שבהם הוקמו בריכות של פוטוגלייז: מרכז הסקווש ברעננה.

בריכת מכבי בהר־הכרמל שבחיפה
קיבוץ עין־חרוד
ובעוד עשרות בתים ברחבי הארץ

הגל הנכון בתכנון מרכזי ספורט

גלי זיו
חברה לבניית בריכות שחיה בע"מ

חברת גלי־זיו בע"מ מהווה אחת החברות המובילות בתחום תכנון ובניית מועדוני ומרכזי ספורט ונופש.
20 שנות ותק ונסיון במאות בריכות שחיה ואתרי קאונטרי־קלאב הם כרטיס הביקור האמין ביותר.
החברה פועלת בשני מישורים, האחד – תכנון ע"י מהנדסים ואדריכלים, השני – ביצוע (בניית האתר, שתילת דשא, צמחיה ואספקת מבנים נילווים.
בנוסף בונה החברה מבנים כיפתיים מבטון לקירוי בריכות שחיה ואולמות ספורט.
חברת גלי־זיו בע"מ מספקת שרותי יעוץ ואחזקה שוטפת לכל המתקנים.

כל מיני

ישיבה

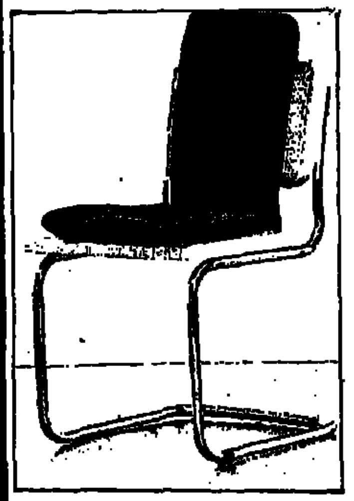
מושב יצוק מפרספקס

אוי, הגב!

אם אתם מרבים לשבת על כסא מנהלים, מול המסוף, ליד ההגה או מול הטלוויזיה, סביר להניח שמדי פעם אתם סובלים מכאבי גב. בתנוחת ישיבה ממושכת ובלתי נכונה שוקע הגב כלפי מטה ונוצרות נקודות לחץ. אלי "המושב האורטופדי" יקל עליכם. את המושב הזה פיתח אלי ודלר, העוסק בשיקום ושכלול יכולת התנועה. זהו מושב יצוק על־פי מבנה הגב, האגן והישבן, עשוי פרספקס, מכוסה בד וספוג. המושב אינו מאפשר לגב לשקוע. בגלל מבנהו המיוחד יושבים בו זקוף, ללא מאמץ. הגב והאגן מחוקים בצורה שהלחץ בגב הנשען אחורנית מתחלק באופן שווה על המשענת. וזה, כך אומרים לי, מקל מאוד. יש למושב ידית נשיאה וניתן להעבירו מהמכונית למשרד, מהמשרד הביתה. אפשר גם לפרוש אותו (על המיטה או על הדשא, למה לא) ולנוח עליו.
אם פיספסתם אותו ביריד "אדם ומעונו" (ביתן 30), תוכלו להזמינו ב"מרכז הבריאותי" (טלפון 03-298946), בשני תשלומים של 57.5, כולל אריזה ודמי משלוח. ■

נורית ברצקי

נקיון

אביזר חכם ל"עשה זאת בעצמך"

הקודחת הביתי

האומנים ההולנדים, יצרני הריהוט הקלאסי, שולחים לנו את סידרת כלי העבודה הביתית בשם "דוד". כל שנה מכריזה החברה על תחרות בין חובבי "עשה זאת בעצמך" באירופה – לממציאי האביזרים ה"חכמים". הסידרה משווקת בארץ בחנויות לכלי עבודה וייחודה בנוחיות העבודה שאבזוריה מעניקים לחובבים. כל אבזור נמכר בנפרד, או בתור "סט", באריזות מתנה לחובב המתחיל. כמאניאק לכלי עבודה, התלהבתי מאוגר הפסולת למקדחה מסידרת "דוד". האבזור ניתן להרכבה על רוב המקדחות החשמליות בארץ. אך, בכל מקרה, ניתן לרכוש גם מתאם, אם יש לכם מקדחה חריגה.
מרכיבים את האוגר למקדחה, מכוונים את עומק הקידוח הנידרש כדי שלא נגיע עד לשכן, ולוחצים. האבזור נלחץ בקפיץ על פני המישטח ומאפשר קידוח ניצב בתשעים מעלות ואפילו קידוח בפינות ובקימורים. הטיח הנושר, בדרך כלל על הריצפה ומשגע את האשה ("למה אתה אף פעם לא מנקה אחריך?!"), נאסף בתוך הקופסה שבקצה האוגר. קלאסי לקידוח בתיקרה, ביחוד לאלה שתמיד יכנס להם גרגר טיח לעין בזמן הקידוח. 22 ש"ח. ■

אבי דר

ספר

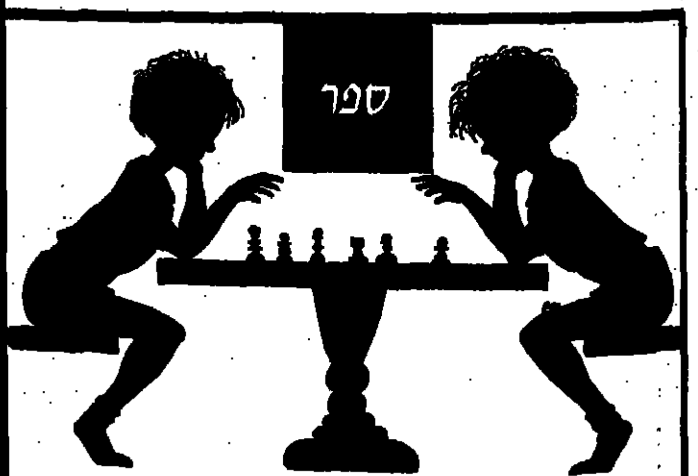
"אני־אתה, אתה־אני". דיאלוגים מתחכמים.

לגדל צמד

רק חוויה של גידול תאומים יכולה להוליד ספר משונה כמו "אני־אתה, אתה־אני" (מאת עמלה עינת, בהוצאת "שבא"). אוסף של דיאלוגים מתחכמים בין התאומים עופר ותומר, עם הערות הבהרה של דמות האם. המחברת תימצא שפה משותפת עם הורים אחרים לצמדים. הורי הצמדים חושבים שרק אצלם יש "מהומה־מטורפת־נפלאה" ואילו אצל השכנה, גדל הבן היחיד בשלווה פאסטורלית.
כבן למשפחה מדורגת, שרוויתה את בניה המעטים לאורך הרבה שנים, וכאב לבנות שנולדו "ירד בודדה", לא התלהבתי מהטקסט שבספר, כמו מצלליות התאומים מאת דני קרמן המעטרות את דפיו. דוגמת טקסט:
דחיפת העגלה המאומצת / במעלה הגן הציבורי / מבט "תמים" של / אחד לשני. / החלקה מהירה מחוץ למושבים / לשני הכיוונים / מה עכשיו? / אחרי מי קודם? / חכו רגע.
ניראה כי גידול תאומים, זהים או שונים, יעניין רק משפחות שחוו זאת על בשרם ויצר הסקרנות ישכנעם לקרוא ולהשוות איך זה אצל אחרים. חושבני רק שזה יכול להיות יותר גרוע, כאשר צריך לגדל שני תינוקות הנולדים בהפרש שנה. ■

אבי דר

כוכבים

על האליל ז"ל, אלביס פרסלי ואולי מרילין מונרו, עם התסרוקת המתנופפת, היא שתעשה לכם את היום! ■

מחובר לחולצה

מחפשים מתנה לנער שדלוק אנושות על מדונה, לנערה שמחוברת למצעדי הפזמונים? אם לא מספיקה המערכת, שעובדת שעות נוספות על דוראן־דוראן וגם לא הווקמאן שקורע את עור התוף בקולו של דיוויד בואי – יש עוד משהו, חולצת־תקליט.
בבוטיק לבני נוער שנפתח בימים אלה ב"כלבו שלום", תוכלו לקנות חולצת טריקו עם הדפס של עטיפת תקליט. החולצות (תוצרת אנגליה), שמחירן 19.90 ש"ח, נושאות את דמויותיהם של זמרות, זמרים ולהקות פופולריות. ואם "ג'נסיס" לא אומר לכם כלום וגם פינק פלויד הוא לא בדיוק בראש שלכם ובכל זאת אתם רוצים חולצה כזאת, מה דעתכם

נורית ברצקי

התמודדות

זה קורה גם לעשירים...

אביבה מץ
צילום: שמואל רחמני

ויטה רזוב, אם לארבעה, שהבכור ביניהם לקה בפגיעה מוחית מזערית, מתמודדת עם הבעיה בעזרת מודעות ואפשרויות מימון שמעט בלתי מוגבלות. היא יו"ר אגודת „ניצן" המסייעת לילדים שמצבם קשה משל בנה.

כשואלים את ויטה רזוב איפה היא גרה היא עונה כלאחר יד: „על יד הרבנות בתל־אביב". מגדלי דוד? „מה זה חשוב?" משפחת רזוב, שם נרדף לאימפריית מקסטיל ולהרבה מאוד כסף. אולי זה באמת לא כל כך חשוב, או אולי בעצם כן. ויטה, (38), נאה ומטופחת, שמה כשם סבתה הרוסיה, נולדה וגדלה באנגליה. בשנת 1966 הגיעה לכאן ללמוד עברית, על מנת שתוכל לחזור לאנגליה ולהתחיל ללמוד בקולג', במסלול לימודי הרבנות. היא נתקבלה לשם, האשה הראשונה בתולדות הקולג'. „גדלתי בבית מסורתי, וראיתי עד כמה האשה היא זאת שנותנת את הטון בבית מבחינת המסורת, זה

הביא אותי למחשבה שאין לנשים ייצוג מתאים, לכן נראה לי הגיוני ללמוד להיות רבנית ולתרום לנשים את מה שאני מסוגלת". אלא שהחלומות לא התגשמו ואל לימודי הרבנות היא לא הגיעה.

„באוניברסיטה פגשתי את מי שאיתו יצרתי צמד־חמד", אומרת ויטה רזוב ומתכוונת אל בעלה, „ומאז אנחנו ביחד". יש לה ארבעה ילדים. זאב בן שבע־עשרה, שי בן ארבע־עשרה, שלי בת עשר ורונית בת שש. „כולם מוצלחים, כל אחד מצטיין בשטח אחר", אומרת ויטה. אלא שלא הכל הולך חלק, לגורל כנראה תוכנית משלו. זאב, הבן הבכור, נולד עם מה שקוראים היום פגיעה מוחית מזערית. „פגיעה כזאת יכולה להיות

קשת רחבה מאד של בעיות. זו פגיעה במערכת העצבים שאין יודעים למה זה קורה". זאב הוגדר דיסלקטי (דיסלקציה זו הגדרה לטינית לקשיי קריאה על כל הגוונים), עם בעיות קואורדינציה גסה ועדינה ודומיננטיות מעורבת (שמאלי ביד וימני בעין).

„לילדים האלה יש קשיים בכל אותם הדברים הטריוויאליים ביותר שבחיי יומיום. בגיל צעיר זה מאפיין בקשיי למידה, מקלים ועד חמורים, והם מפתחים מערכות פיצוי לעצמם ולחברה", אומרת ויטה. „הוא מתקשה בכתיבה אבל מבריק בחשבון, הם מסוגלים לפתח זכרון פנומנלי. זאב ידע לפתור בעיות חשבון מסובכות אבל, הכל בראש. כשהיה צריך להראות את הדרך בה הגיע לפתרון הוא לא היה מסוגל לזה".

ויטה רזוב: מה זה חשוב איפה אני גרה. על יד הרבנות.

הילד באמת לא בסדר

זאב שייך לקבוצת „ילדי ניצן". אלפי ילדים, בכל הגילים, סובלים, כך עולה, מאחת, או יותר, בעיות בקשת הרחבה של פגיעות מוחין מזעריות. לפעמים מנת המישכל נורמאלית ויותר ולעיתים מתחת לגבול הנורמה. „עד גיל חמש", אומרת ויטה רזוב, „לא הרגשנו שום דבר חריג. הילד היה קצת מסורבל בקואורדינציה, אבל לא ייחסנו את זה לשום דבר, ואז פתאום הבנתי שהוא לא כמו כולם. התחלתי להתעניין, לחפש, לבקש. והכל מפה לאוזן, כי לא ידעתי לאן לפנות. ואז איבחנו אצלו דומיננטיות מעורבת, דיסלקציה, דיסגרפיה".

מה הרגשת כשהבנת שיש לך ילד חריג? „קודם כל הרגשתי שחרב עלי עולמי. למה דווקא אני, למה זה מגיע לי? אבל אחר כך במידה מסוימת רווח לי. סוף־סוף התחושות שלי התאמתו. אני לא מטומטמת כמו שאנשים ניסו לשכנע אותי, לא ממציאה סתם דברים, הילד באמת לא בסדר".

מה עושים? „מתחילים להילחם, בכל החזיתות. אני הבנתי שעכשיו הכל בידיים שלי. זאב למד בבית ספר רגיל אבל צריך היה כל הזמן לעמוד על המשמר. מה שקורה הרבה פעמים זה שהמורים לא מבחינים שלילד יש בעייה, או הם אומרים שהוא לא מסתדל מספיק, שהוא עצלן וזהו. יש ארבעים ילדים בכתה. ילדים כאלה בדרך כלל נופלים בין הכסאות, מוציאים אותם החוצה ואז קורה הדבר החמור ביותר מבחינתם – נפגע

> **„פתאום הבנתי שהילד הוא לא כמו כולם...איבחנו אצלו דיסלקציה...עולמי חרב עלי...ואז הבנתי שעתה – הכל בידיים שלי..."**

הדמוי העצמי שלהם. זהו נזק שאי אפשר לתקן אותו. הם מרגישים שהם לא שווים כלום ואז הם מפנימים את התווית של 'הלא יוצלח' ומכאן קשה מאד לעצור את כדור השלג".

להיות „גולפר" מקצועי

אצל משפחת רזוב זה לא קרה. שם היתה מודעות מעל ומעבר ואפשרויות מימון בלתי מוגבלות. פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, טיפולים מכל הסוגים והרבה מאד אהבה. „צריך לקבל את הילד כמו שהוא, לחזק אצלו את הצדדים החיוביים ולהתיחס לבעיה כמו אצל כל ילד אחר, לבת שלי יש אסטמה כרונית, היא לוקחת ארבע פעמים ביום תרופה, היא יודעת שזה חלק מהחיים שלה, לתמיד, וזהו, אין מה לעשות". אצל ויטה רזוב זה נשמע פשוט וברור. מה שברור שלא לכולם יש את אותן ההזדמנויות ויש הרבה ילדים במצב קשה מאד.

זאב היום בן שבע־עשרה. לומד באחת הפנימיות היותר טובות בארצות־הברית ובא הביתה להופשים. „בגיל שתיים־עשרה התחיל לשחק גולף עם אבא שלו בקיסריה ומאז חלום חייו להיות 'גולפר' מקצועי", אומרת בחיוך ויטה. „שלחנו אותו לאמריקה ללמוד כי זו היתה הדרך היחידה בה אפשר היה להגשים לו את החלום. שם זה נחשב לחלק במערכת הלימודים".

ויטה רזוב היא היום יו"ר אגודת „ניצן", בהתנדבות כמובן. האגודה הוקמה לפני למעלה מעשרים שנה ע"י הורי ילדים שנפגעו, למען פתרון הבעיות בהן נתקלים כולם. „האני הקטן ביותר, זה המוח", אומרת ויטה „אנחנו רוצים לעזור להורים לא להיות לבד עם הקשיים שלהם, לא להתבייש בילדים, לא להחביא אותם, צריך לאהוב אותם ולפתח כל פוטנציאל אפשרי". נאה דורש נאה מקיים. ויטה רזוב עבדה ארבע שנים בבית הספר של „ניצן" לחינוך מיוחד ביפו, עם ילדים ועם המשפחות. „שאלו אותי פעם מה אני עושה שם, עניתי – אני אוהבת אותם. אני חבכתי ארבע משפחות, הייתי משחקת עם הילדים, עוברת עם ההורים, מנסה להבין ולתמוך. באדם לאדם, כנשמה לנשמה. אני באה מאותו הצד, זה הפלוס שלי". והמלה האחרונה: ב־6 ביוני ייערך יום התרמה לטובת „ניצן" ברחבי הארץ.■

בית חרושת למכנסיים „רפי" Rafi פתחו חנות חדשה
בבית רומנו, דרך יפו 9 תל־אביב

בבואך לבית רומנו שהינו המרכז הסיטונאי הגדול ביותר בתל־אביב למוצרי הלבשה, אחת החנויות הפופולריות ביותר הינה ביח"ר למכנסיים „רפי".
המבחר הגדול למכנסי גברים, נשים ילדים, פתר לנו את הבעיה הגדולה להלביש את כל בני המשפחה במכנסיים. אין מה לומר, חוג הלקוחות הגדול הפוקד את המקום חייב את בעלי ביח"ר „רפי" להקדיש תשומת לב מירבית לרצונו של הלקוח, בטיב הסחורה, בדוגמאות ובמבחר הגדול.
רצית מכנסיים עבור בעלך – מצאת, מכנסיים לילד או לילדה – מצאת, ולאשה במבחר מגוון ביותר. הינך צעירה, תמצאי את צבעי האופנה בדגמים שתחפצי ומבדים מגוונים. רצית בדגמים קלאסיים למראה אלגנטי – מצאת, כן תמצאי גם את המכנס לגבר האלגנטי ולספורטיבי והכל במידות עד 54. המעניין שגם במידות הגדולות יש מבחר גדול, ולילדים מכנסיים קצרים וארוכים בכל המידות.
היתה לי הפתעה נעימה לראות במו עיני כיצד מחזירים לקונה את כספה, מאחר והמכנס שקנתה לבעלה לא התאים לו (הוא אישית לא יכול היה לבוא).
נאמר לי כי במידה והמכנסיים לא מתאימים או לא מוצאים חן בעיני הבן, הבעל והאשה, אין כל בעיה להחלפה או לקבלת הכסף במלואו חזרה (כמובן שללא תיקונים או לבישה).
עוד נאמר לי כי כל רוכסן המתקלקל, מוחלף חינם, אני לא צריכה לספר לכם את הבעיה הזו.
אין איפוא פלא כי במצב זה ועם חוג לקוחות רחב כזה, לא היתה לבית חרושת למכנסיים „רפי" ברירה אלא להתרחב וליזום פתיחת חנות חדשה, וכך קיבלנו אנו הלקוחות אתמול בל"ג בעומר את החנות היפה והמרווחת עם המבחר היפה של המכנסיים וחולצות, באותו מרכז סיטונאי הידוע לכל בשם „בית רומנו".
כמו כן נוכל למצוא במקום לראשונה, מבחר מגוון של תיקי „חדר" לבית הספר, לטיולים ולנסיעות שימכרו במקום לחנויות וליחידים, לא נותר לי אלא לסיים במילות ברכה חמות לצוות העובדים העושים במלאכה.
המשיכו כדרך בה הלכתם ותצלח דרככם.

רחל

מכנסי "רפי" Rafi
להיט לכל גיל
לגברים נשים וילדים

המבחר הגדול ביותר בארץ של מכנסיים לגברים, נשים וילדים
★ מכנסי ג'ינס, קצרים וארוכים
★ מכנסי כותנה סטון־ווש וצ'ינס
במידות עד 54

מ. ברבר ובנו
בית חרושת למכנסיים „רפי"
ת"א, דרך יפו 9 בית רומנו טל. 03-658539-656458

מבצע עודפי ייצור וסוג ב'
בחנות הישנה, עד גמר המלאי
★ מכנסיים ארוכים לגברים ונשים רק 15.— ש"ח
★ מכנסיים ארוכים לילדים רק 10.— ש"ח
★ מכנסיים קצרים רק 5.— ש"ח
המלאי מוגבל — כל הקודם זוכה

לביח"ר למכנסיים „רפי"
חופן ברכות והרבה הצלחה
לרגל פתיחת החנות החדשה
מ. פולובינצ'יק ובניו בע"מ
ביח"ר לאריגה, ייצור, יבוא ושיווק בדי אופנה
ת"א, רח' רענן 18, טל. 826784, 820630
המפעל: רמות ים, רח' היוצקים 4, טל. 5515677

לביח"ר למכנסיים „רפי"
איחולים מקרב לב
לפתיחת החנות החדשה
בלום־טקס
יצרני סריגים אומנותיים
ת"א, הקישון 16, טל. 823334

לביח"ר למכנסיים „רפי"
שפע ברכות ביום חגכם
עם פתיחת החנות החדשה
טולון בע"מ
יצרני רוכסנים
ת"א, רח' הנשמל 21, טל. 613281, 624084
המפעל: נס־ציונה, טל. 08-473296

לביח"ר למכנסיים „רפי"
המשך שגשוג והצלחה
עם פתיחת החנות החדשה
זילברשטיין טקסטיל
יבואן בלעדי לבדי ג'ינס
וניילון – טפטיל בלניה
ת"א, רח' פרנקל 11, טל. 821322

לביח"ר למכנסיים „רפי"
איחולי הצלחה חמים
לפתיחת החנות החדשה
אקס וולף שניצלר
סיטונאי בדי ג'ינס,
שמברה וכותנות
ת"א, יהודה הלוי 18, טל. 662955

לביח"ר למכנסיים „רפי"
ברכות לבביות והמשך שגשוג
עם פתיחת החנות החדשה
סלומון ואסתר רוזנברג
קופנות לקיטוח
ת"א, פרישמן 80, טל. 240237, 249426

לביח"ר למכנסיים „רפי"
שאו ברכתנו הנאמנה
עם פתיחת החנות החדשה
ביימן בע"מ
יצרני מכנסיים לגברים, ילדים ונוער
ת"א, שינקור השוק 5, טל. 831351

לביח"ר למכנסיים „רפי"
ולצוות העובדים
ראו ברכה בעמלכם
כה לחי!
פרסום „אור"
ת"א, [illegible]
טל. 292389, 292389, 298938

לביח"ר למכנסיים „רפי"
ברכת עלו והצליחו
עם פתיחת החנות החדשה
ניר אור
[illegible]

לביח"ר למכנסיים „רפי"
ברכות והצלחה
לפתיחת החנות החדשה
„ברכוד" יוסף רוזנברג בע"מ
בדים ואביזרי הלבשה
ת"א, רח' יפו־רמת גן, טל. 657223, 03-687618

מורשת
אריה יאס

המוהיקני האחרון

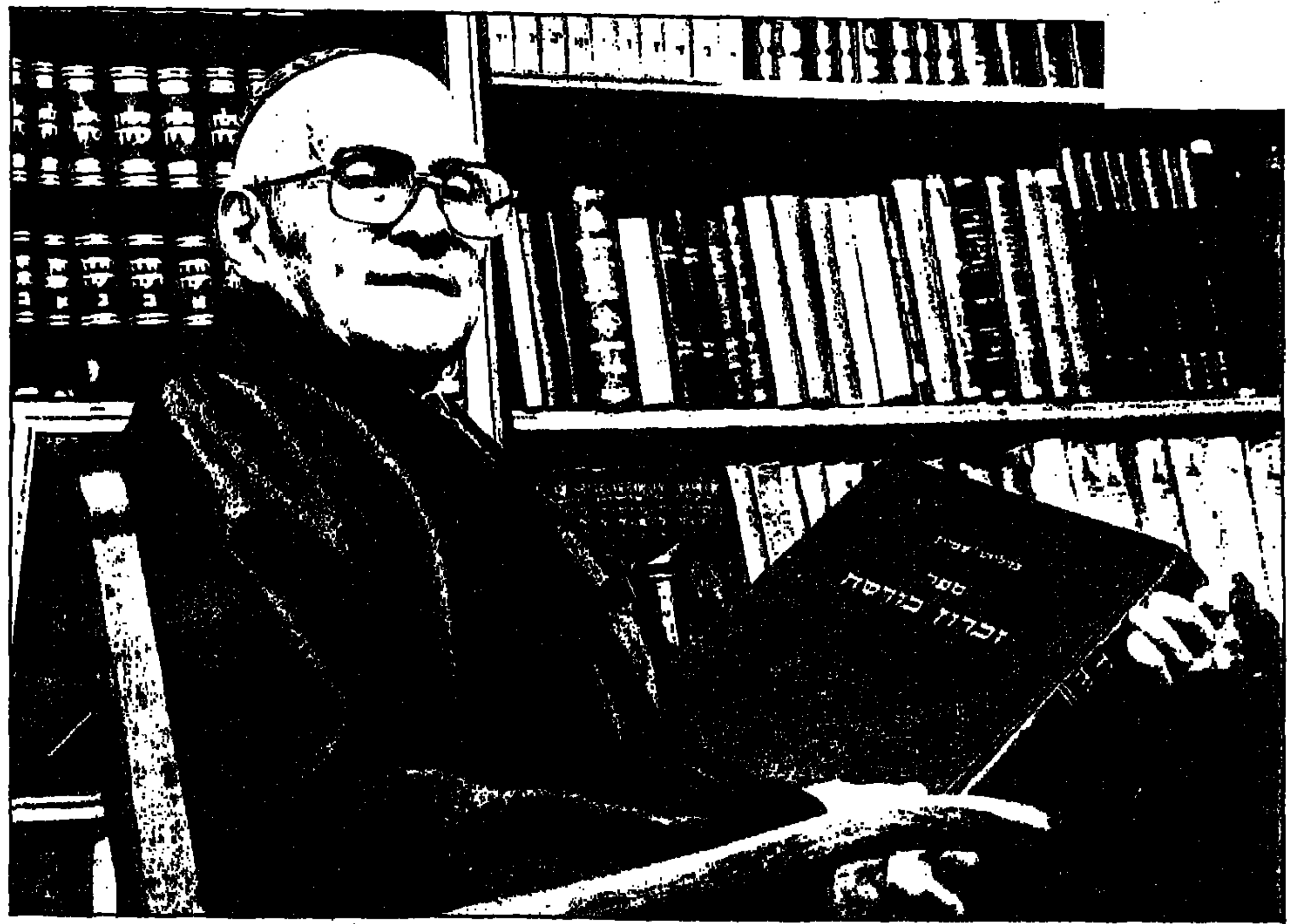

גדליהו שטיין. כבר אין מי שיכתוב.

הוא עצמו סבור שהוא המאסף לכל המחנה. שהוא זה. שיותר לא יעמידו מצבות של אותיות ומלילים התחומות בספרי זכרון. נקודה וסוף פסוק. כבר אין מי שיכתוב. הדור שהיה שם הולך ומתמעט, וכבר אין מי שיבוא ויעיד: כאן ושם היה פעם ישוב יהודי. כאן ושם חיו יהודים בתקוות, בצחוק, בדמעות, בפרנסות דחוקות, בעסקי חברה ותורה, בקנאה, באהבה, בשנאת חינם.

ולכן, גדליהו שטיין, מי שייסד וניהל את בית הספר הדתי בעכו ואחר־כך בקרית־ים, מאמין שהוא המוהיקני האחרון. בימים אלה יצא לאור „ספר זכרון בורשה", עליו עמל בשנים האחרונות. 640 עמודים גדולים המנסים להחיות עיירה יהודית קטנה ברומניה, שאפילו הבעש"ט התפעל ממנה, וחדלה מלהתקיים, עת הובלו מרבית תושביה לכבשני המוות באושוויץ ובטרבלינקה.

גדליהו שטיין הוא מה שנוהג לכנות „תלמיד חכם". אדם שצמאון הדעת שלו אינו יודע גבול. הוא אמנם אינו קורא ספרות חילונית ועמוס עוז, א.ב. יהושוע ושאר סופרי ישראל, הם לגביו שמות בלבד. כאדם מאמין הוא מסתפק בספרות התורנית. ים גדול של חכמת דורות. והרי מוכרחים להודות שכרוך גמרא אחד יש לפעמים הרבה יותר מאשר בכל 300 עמודיו של ספר חדש. את הקלסיקה הוא, כמובן, מעריך ויודע. נעים לו אפילו לערוך השוואות. „תראה" הוא אומר בקולו השקט „כמו גורקי, עשיתי גם אני מהפכה בסוג הזה של ספרי זכרון: כתבתי על העם. על המון העם הפשוט. העניים, הסנדלרים, החייטים. ולא רק על פרנסי הקהל ועשירי העיר".

הנה, למשל, הסיפור על פייגע השוטה. יתומה חסרת בית, המסתובבת בין הבתים, משמשת כמשרתת ועושה בכל מלאכה, ובלבד שיגישו אוכל אל פיה, ואנשי בורשה, שלא כולם צדיקים גמורים, לא נמנעים מלנצלה,

האיש שמלמדים בעירו, בורשה, סירבו לקבל לכיתתם, שמא לא יוכל אביו לשלם דמי לימוד – התבקש על ידי יוצאי בורשה לכתוב את ספר הזכרון על עירם. היזהרו בבני עניים...

ולפעמים, אפילו לא משלמים לה את שכרה, והיא, כיון שלא עמדה על המגיע לה בתוקף, לא דרשה ולא הקימה רעש על הגזל, נחשבה לשוטה. „אבל" אומר גדליהו שטיין „פייגע היתה אולי מסכנה, אך לא שוטה. בשיחה הוכיחה אפילו פקחות ושאר־רוח. יושבת היתה באיזו פינה ומפזמת לה חרוזים שחיברה לעצמה ועל עצמה. בנסיבות אחרות יכולה היתה להיות אולי משוררת..."

מצד שני, אפילו שליבו רחום וקשוב „לעמך, יודע גדליהו שטיין להיות חריף ובא חשבון עם גבירים ורבנים. „אני לא חס" הוא אומר ועיניו בורקות „על הרב, שעזב את הקהילה בזמן המלחמה, כשהיו צריכים אותו ביותר. הוא מקבל אצלי את חלקו. אמנם בדרך ארץ, בצורה ספרותית, אבל בכל זאת..."

וגם הומור ואירוניה יש שם. הסיפור על מרים השורדת, המכונה גם „הבתולה". חבורת שודדים ירדה על בורשה וסרה לביתו של פייוול. כשלא מצאו מה לקחת – לקחו את אשתו והלכו. „פייוול כנראה התנחם מהר אחרי שאשתו נשבתה אל הבריונים", כותב שטיין, „ויש לשער שצערו לא עלה על גדותיו. שהרי אותה יד קשה, שהורידה אשתו על לסתותיהם של הגויים, לא נמנעה מלהנחית גם על בעלה, ויחל לבקש ולמצוא אחרת, תשושה ממנה..."

המוזר הוא שרבים הבורשאים המבקשים להימנות בין צאצאיה. מכאן גם כינויה, „הבתולה", שהרי לא יאה לבת ישראל, אפילו היא נוהגת בראש חבורת שודדים ומרביצה את נחת זרועה בכל המתקרב אליה, להיות גם זנזונת, לא עלינו.

על אודות עצמו הוא מספר בלא הרבה רצון: שהרי לא אני העיקר, אלא הספר הזה...: „אבא היה בעל חנות. במלחמת העולם הראשונה התרושש. הזכרון החזק ביותר שלי מבורשה הוא הדלות. דלות איומה. ובכל זאת אנשים שמחים בחלקם. אני אהבתי ללמוד, אבל המלמדים לא רצו לקבל אותי. חששו שאבא לא יעמוד בתשלום..." העלבון הצורב מתנגן עדיין בקולו: „אני הייתי סקרן. אחד שרוצה לדעת הכל...אבל, חוסר האפשרות הזה ללמוד, שהיה שם...אנשים גדלו כעם־הארץ..."

הוא עצמו, בכוח הרצון, נרחק ולמד, ואפילו סיים את האוניברסיטה בוינה במגמה לפילוסופיה. כעבור שנים היה גדליהו שטיין המורה הראשון לעברית בפלך, ולאחר עלייתו ארצה הקים וניהל בתי־ספר.

היזהרו בבני עניים, כי מהם תצא תורה.

המלה האחרונה שייכת בכל זאת להיסטוריה: כשרצו יוצאי בורשה בארץ שיכתב ספר על עירם, באו אל האיש – שהמלמדים בבורשה סירבו בשעתו לקבל לכיתתם, שמא לא יוכל אביו לשלם דמי לימוד – ואמרו: כתוב, רבי גדליה ספר, כדי שידעו אנשים שפעם היו שם חיים יהודיים... ■

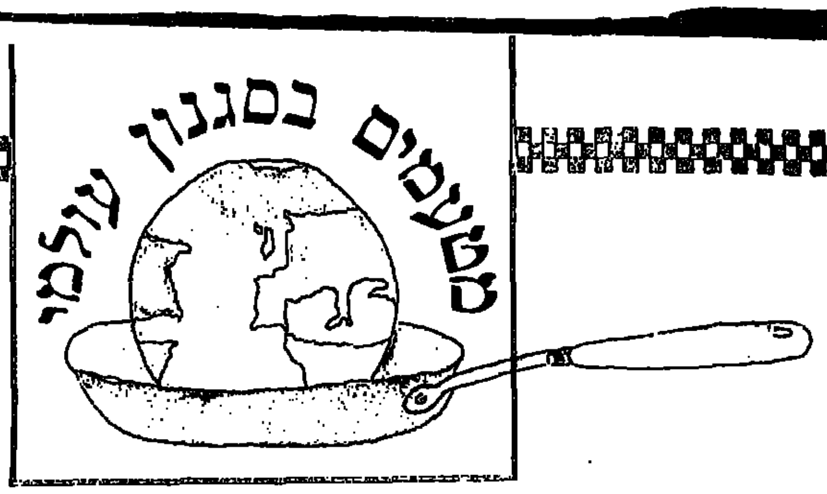

אקדמות

טבול כפי יכולתך

אם נשבעתם, כי מהיום והלאה ההזמנות לארוחות חגיגיות נטלות וכמותן ההנהות שהענקתם לעצמכם בשפע בעניין הדיאטה שחייבים להתחיל ממחר מאי לכם להתעכב על המדור הזה. כי כאן, מזומנים לכם מטבונים לאירוח, שלא יהרוס לכם את דיאטת חמשת השבועות שבין פסח לחג הביכורים. בזכותם ישלחו לכם חטאי יום העצמאות, הפיקניקים של שבת ותוכלו לפגות כמה קילוגרמים לטובת עוגות הגבינה של שבועות (שעוד יבואו, ראו הוזהרתם).

הרעיון פשוט, מקובל כבר בבתים רבים: מיטבל פיקאנטי, שסביבו מונחים שפע של ירקות רעננים, מצפים לטבילה ולנגיסה מהנה. אפשר להגיש את המנה הססגונית הזאת גם לאורחים שזנחו את תאוות הבשרים ועברו לתמיד לצד הטבעוני או הצמחוני של המתרס; אפשר להגיש ממנה ראשונה של ארוחה כבדה יותר, אפשר להתפנק סביבה עם יתר בני המשפחה, המבקשים „לחטוף" משהו ליד המירקע. את תרבות האירוח סביב מיטבלים מגוונים טבעו האמריקנים, אבל המתכונים שאספנו כאן, מקורם בכל העולם ודווקא במיטבחים מסורתיים.

אמבט חם לירקות פריכים מאיטליה.

אמבט חם (בניה קאודה) מיטבל אנשובי חם/ איטליה

הירקות הנטבלים באמבט הזה זוכים ליחס חם מצד השמנת המתוקה, המתובלת היטב באנשובי ובשום. יפה להניח את המיטב בכלי קרמיקה חסין אש, על מבער שולני. את שומרי המשקל אפשר להרגיע בכך, שמספר הקלוריות המצויות בכמות הרוטב מסייעת לחפוף את הירקות העסיסיים לחגיגה, בטל בשישים לעומת מיני מאפה או פשטידות שנוהגים להגיש מארוח אחר.

ל-6-8 אורחים:

לצלחת הירקות:

6 גבעולי סלרי, חתוכים לקטעים
מלפפון קלוף, חתוך לרצועות
2 גזרים קלופים, ברצועות
2 פלפלות ירוקות, ברצועות
פלפלת אדומה, ברצועות
ראש חסה מפורק לעלים
6 בצלים ירוקים
12 עגבניות קטנות מאוד (קוקטייל)
100 ג' פטריות טריות, קטנות
מקלות לחם (גריסיני)

למיטבל:

כוס שמנת מתוקה (או חצי שמנת חצי חלב, לשומרי משקל)
2 כפות חמאה
4 נתחי פילה אנשובי מסונן, קצוצים דק (או 2 כפיות ממרח אנשובי)
כפית שום כתוש

הכנה:

מנקים את הירקות (מלבד העגבניות והפטריות), חותכים ומשהים בקערה גדולה, מכוסים במים עם קוביות קרח למשך שעה לפחות. מסננים מהמים ומייבשים היטב על מגבות נייר. מעבירים לשקית ניילון ומאחסנים במקרר עד להגשה. הטיפול הזה מבטיח ירקות פריכים ומוצקים. אפשר להכין את הירקות מספר שעות לפני בוא האורחים.

לפני ההגשה מרתיחים את ◄

מבצע הנחות

שימורי

ויליגר

מה שהופך כל ארוחה למעדן

עשרות דגמים משגעים בצבעים מרהיבים, החל מ-8 ש"ח לזוג

זְוּלִית סינדלה אותי

סנדלי פלסטיק צבעוניים מקיבוץ עין דור. חדש ועכשוי, זולית גם ברשת חנויות שחה
מכר, המשביר המרכזי, המגפר ובמאות חנויות נעליים מובחרות בכל רחבי הארץ

השמנת (או השמנת עם החלב) בסיר קטן במשך כ-10 דקות או עד שהכמות פוחתת לחצי. בוחשים מדי פעם.
ממיסים את החמאה בכלי חסין אש, מוסיפים את האנשובי הקצוץ (או ממרח האנשובי) ואת השום. מערבבים בכף מעץ ומוסיפים, תוך כדי בחישה את השמנת החמה. מניחים את הרוטב על מבער שולחני ומכוונים את החום כך, שהרוטב לא ירתח. מסדרים את הירקות על צלחת הגשה נאה או בכלים נפרדים סביב לרוטב.

מיטבל סלרי/ ארצות הברית

רוב המיטבלים שמוצאם בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, מבוססים על תערובות של גבינה לבנה רכה, או מיונית. המיטבל הזה משלב את שני המרכיבים גם יחד והוא מתאים במיוחד לטבילת גבעולי סלרי אמריקני (סלרי עלים) פריך.

כמויות:
¾ כוס מיונית (אפשר גם מיונית דיאטטית)
2 כפות גבינה לבנה, רכה (בכל אחוז שומן – אפשר לוותר, בארוחה בשרית)
כפית מיץ לימון
2 כפות רסק עגבניות
כף פטרוסליון קצוץ
½ כפית מלח סלרי
קורט פלפלת חריפה
מלח ופלפל

לטבילה:
גבעולי סלרי

הכנה:
מערבבים את כל המצרכים למיטבל אחיד. מניחים בכלי הגשה נאה ומשהים במקרר לשעה לפחות לפני ההגשה, כדי שהטעמים יתאחדו.
מניחים את גבעולי הסלרי במי קרח למשך כחצי שעה. מייבשים על מגבות נייר ומגישים עם המיטבל.

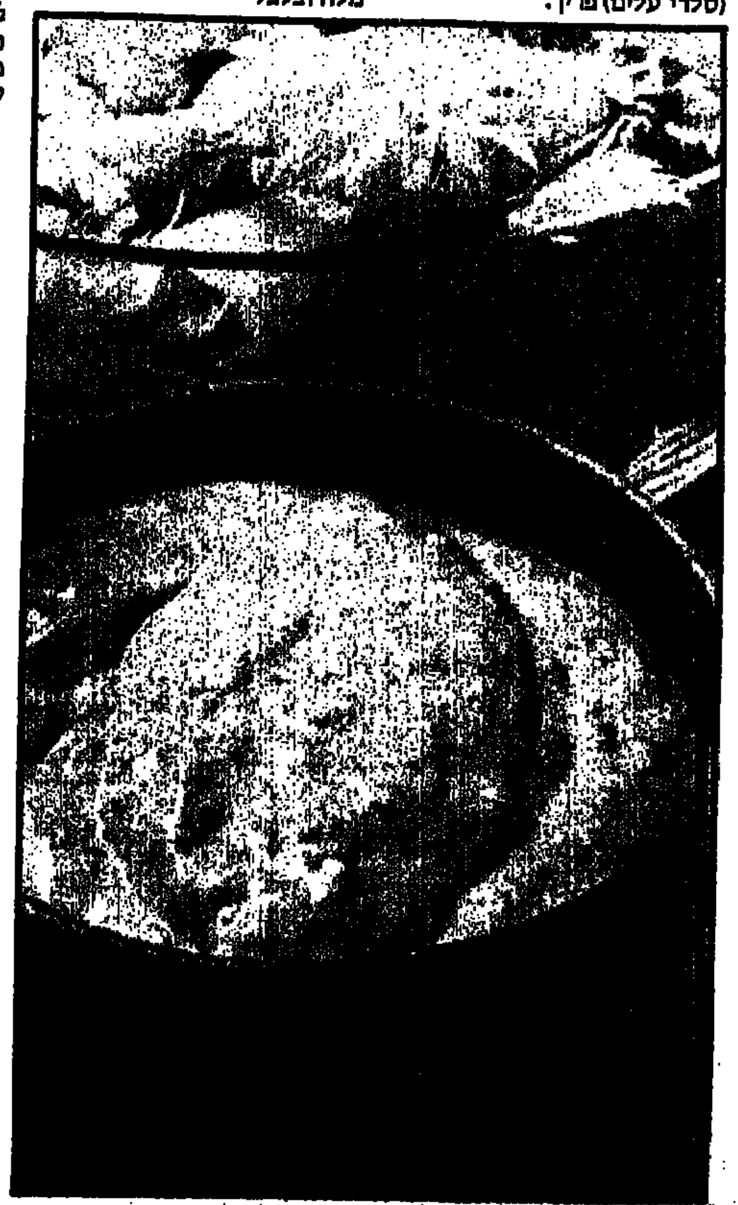

גבינה וטונית במיטבל סלרי נוסח אמריקה.

מיטבל גבינה בפלפלת / הונגריה

את המיטבל העשיר הזה אפשר להגיש עם ירקות טריים (ראה רוטב איטלקי) וגם עם מציות, קרקרים או לחם קלוי פריך. הפלפלת האדומה מוסיפה לו טעם וצבע.

ל-8-10 אורחים:
350 ג' גבינה לבנה, רכה (רצוי שמנה)
¾ גביע יוגורט
½ מיכל שמנת מתוקה
כף פלפלת מתוקה
מלח, פלפל לבן
קורט פלפלת חריפה

הכנה:
מערבבים את הגבינה עם היוגורט, בכף מעץ, עד שמתקבלת תערובת אחידה. מקציפים את השמנת המתוקה לקצפת רכה ומקפלים לתערובת הגבינה. מוסיפים את הפלפלת, המלח והפלפל ומערבבים בעדינות. מניחים לתערובת לעמוד כשעתיים, במקום קריר, כדי שהטעמים יספגו בגבינה. מעבירים את המטבל לקערת הגשה נאה, בוזקים מעט פלפלת חריפה ומגישים עם ירקות או עם קרקרים.

גואקמול – מיטבל אבוקדו/ מקסיקו

תערובת דרום אמריקאית חביבה ומקובלת, שאפשר לטבול בה ירקות וקרקרים או להגישה כממרח.

כמויות:
2 אבוקדו, גדולים ובשלים
כף בצל, קצוץ דק
כף גמבה כבושה, או פלפלת אדומה חריפה, קצוצה דק מאוד
עגבניה בינונית, קלופה, ללא גרעינים, קצוצה גס
כף עלי גד (כוסברה) או פטרוסליון, קצוצים
½ כפית מלח
פלפל שחור, טחון גס
כף מיץ לימון

הכנה:
חוצים את האבוקדו, מגלענים, מוציאים את הציפה ומועכים במזלג למחית חלקה. מוסיפים את הבצל, הגמבה, העגבניה, הפלפלת, הגד התבלינים ומערבבים היטב. מטפטפים מיץ לימון ומאחסנים במקרר עד להגשה.

פלפלת אדומה מתוקה וחריפה, כמו שאוהבים

מימרחים מהירי הכנה

הגבינה הלבנה שלנו יכולה להפוך כהרף עין למיטבל ערב לחיך, בתוספת פשוטה של מרכיבים המצויים בכל מטבח. בתוספות שלהלן מתאימות ל-250 ג' גבינה. אם רוצים לקבל מיטבל דליל יותר – מוסיפים יוגורט, שמנת חמוצה, שמנת מתוקה או מעט חלב.
מיטבל רוקפור: 100 ג' גבינת רוקפור מפוררת היטב.
מיטבל אנשובי: 2 כפיות אנשובי + מעט שום.
מיטבל שום: 2 שיני שום כתושות + מעט פטרוסילינון קצוץ.
מיטבל חזרת: 2 כפות חזרת לבנה (טריה או מוכנה) ומעט פטרוסלינון קצוץ.
מיטבל עישבי תיבול: כף גדושה עשבי תיבול יבשים (מיורן, קורנית, ריחן, רוזמרין, מנטה, אורגנו – תערובת של כולם או חלק מהם.
מיטבל אבקת מרק: שקית אבקת מרק מרווה (פיטריות, ירקות, בצל).

★ ה"תוכמה" בכל המיטבלים היא לתת להם "לנוח" קצת, לפני שמגישים. רצוי להכין תחילה, לשמור בקירור ולהתפנות לטיפול בירקות. עד שהאורחים מגיעים – הכיבוד הססגוני כבר מוכן. ■

מיטבל ליקר/ איטליה

תוספת של ליקר עושה נפלאות למיטבל המבוסס על גבינה ושמנת חמוצה. בין הירקות המיועדים לטבילה אפשר לכלול גם כרובית טריה מאוד, צנונית ו"מקלות" של קישואים טריים.

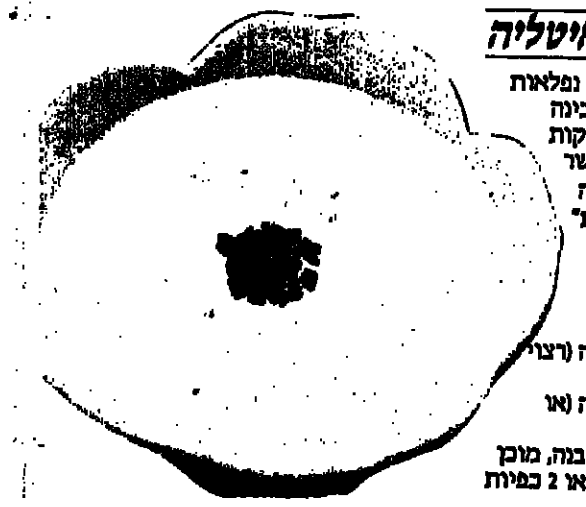

תוספת של ליקר איטלקי למיטבל גבינה מקורי.

ל-6-8 אורחים:
250 ג' גבינה לבנה, רכה (רצוי שמנה)
2 גביעים שמנת חמוצה (או יוגורט)
4 כפיות ממרח חזרת לבנה, מוכן
4 כפיות אבקת חרדל (או 2 כפיות חרדל חריף,מוכן)
2 כפות עירית קצוצה (או בצל ירוק, החלק הירוק בלבד)
4 כפות ליקר בהיר, רצוי ליקר מתובל בעשבי תיבול (גליאנו, קימל, זנגויל)
מלח
פלפל שחור

הכנה:
מערבבים את כל החומרים, מכסים את הקערה ומצננים במקרר למשך 4 שעות לפחות או במשך הלילה. מגישים עם ירקות פריכים, מקלות לים (גריסיני) או קרקרים. ■

רותי קינן

מוסף לרפואה וכושר

שלושה גברים על אופני־כושר, לוחמים ב„קומנדו שטראוס" כדי להשתקם בעקבות התקף לב. השיקום גופני וגם נפשי וחברתי.
צילום: אורי קובה

הלב רוצה להשתקם בכיף

בשיקום אנשים שעברו התקף לב, תוקפים את הבעיה מכל הכיוונים: התעמלות, עידוד נפשי, טיפול תרופתי, דיאטה, הכל. „קומנדו שטראוס", מכון השיקום בתל־אביב, מסכם עשר שנות פעילות. הנשים במיעוט. פמיניסטיות לא יפגינו.

אין אויר רע במבנים מגימם, כמבנאי ספורט ובמעלי התעמלות. על הדלת כתוב „אולם התעמלות" ובתוכו לוח, „חדר התעמלות", בעצם, משהו בגודל של סלון בינוני, עם הרבה מכשירי התעמלות לאורך הקירות.

יש שם סולמות ומזרונים, אופני כושר ומסלול הליכה, כדורים וספסלים, אפילו טייפ שמנגן מוסיקה של התעמלות בתיזמנגנו. ויש גם בצד לוח, עליו כותבים חברי הקבוצה מה הדופק שלהם, מספר פעמים במהלך השיעור. המכון לשיקום חולי־לב של המרכז הרפואי תל־אביב, קומה שניה, בית שטראוס.

המשך בעמוד 38

בס"ד

כפר הנופש כינר

שמחת חיים יהודית על חוף הכנרת

על חוף הכנרת, בחיק הטבע הקסום, שוכן **כפר הנופש כינר**, בנוף הרים וים, באווירה מסורתית ו"שמחת חיים יהודית".

- 120 חדרים ב־12 מבנים בני קומה אחת. 10 חדרים בכל מבנה.
כל שני חדרים מתחברים ליחידה אחת עם מטבחון ובו מקרר וכיריים לחימום. בכל חדר מיזוג אויר, רדיו, טלפון. שעון שבת ושירותים הכוללים אמבטיה.
- מבנה מרכזי ובו אולם קבלה, טרקלין, חדר אוכל גלאט־כשר בהשגחת הרב אורבך מטבריה, בר־קפטריה, חנות למזכרות, מקווה ובית כנסת, חדרי ישיבות ואירועים.
- נופש פעיל בתחומי ספורט ותרבות. מגרשי־טניס, כדור־סל, כדור־עף וספורט מים. טיולים וסיורים לאתרים המרהיבים שבאזור ורכיבה על סוסים.
- חוף רחצה הכולל גם הפרדה בין גברים לנשים, עם מלתחות (יופעל לקראת הקיץ).
- ובצד הרוחני: הרצאות וחוגים בנושאים אקטואליים ומחשבת־ישראל.

כפר הנופש כינר - מעניק לשומרי מסורת ומצוות - משפחות, יחידים וקבוצות - מימד חדש של נופש בחרווה יהודית.

מבצע מיוחד עד סוף יוני:

מיום א' אחה"צ ועד יום ה' בבוקר
135.– ש"ח (לא כולל מע"מ)
לאדם בחדר זוגי על בסיס חצי פנסיון.

מסעדת "כינר" הכשרה למהדרין פתוחה לקהל הרחב.

למידע נוסף ולהזמנת מקומות, פנה אל:
- סוכן הנסיעות שלך
- כפר הנופש כינר צפון מזרח הכנרת
טלפון: (067)63670 טלקס: 6671

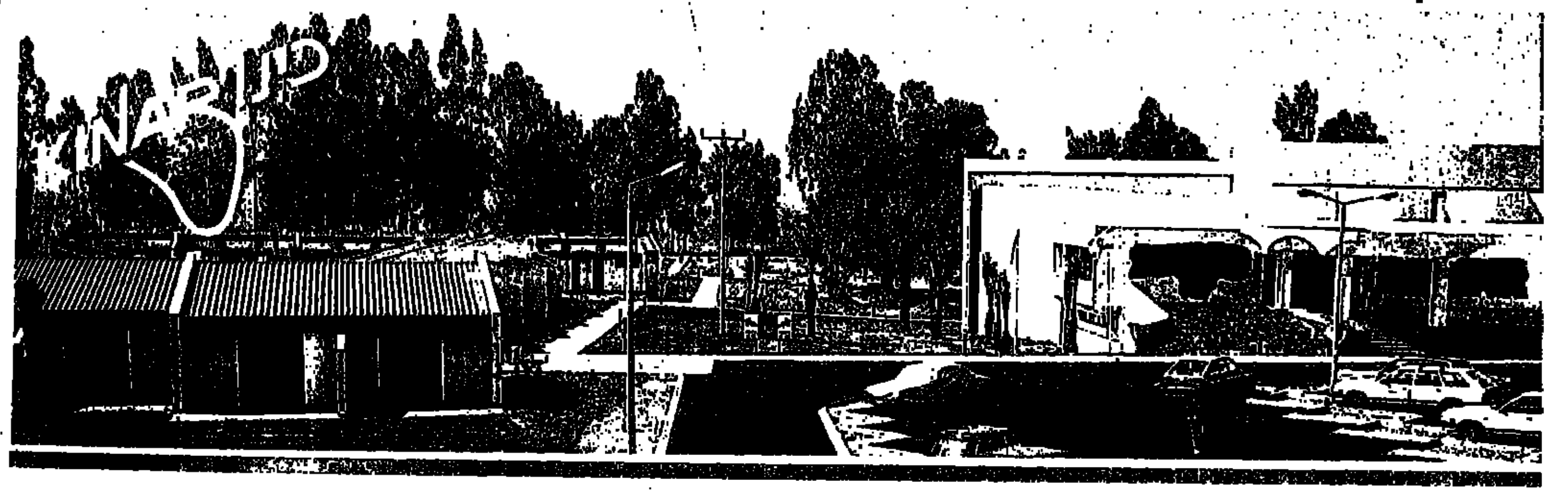

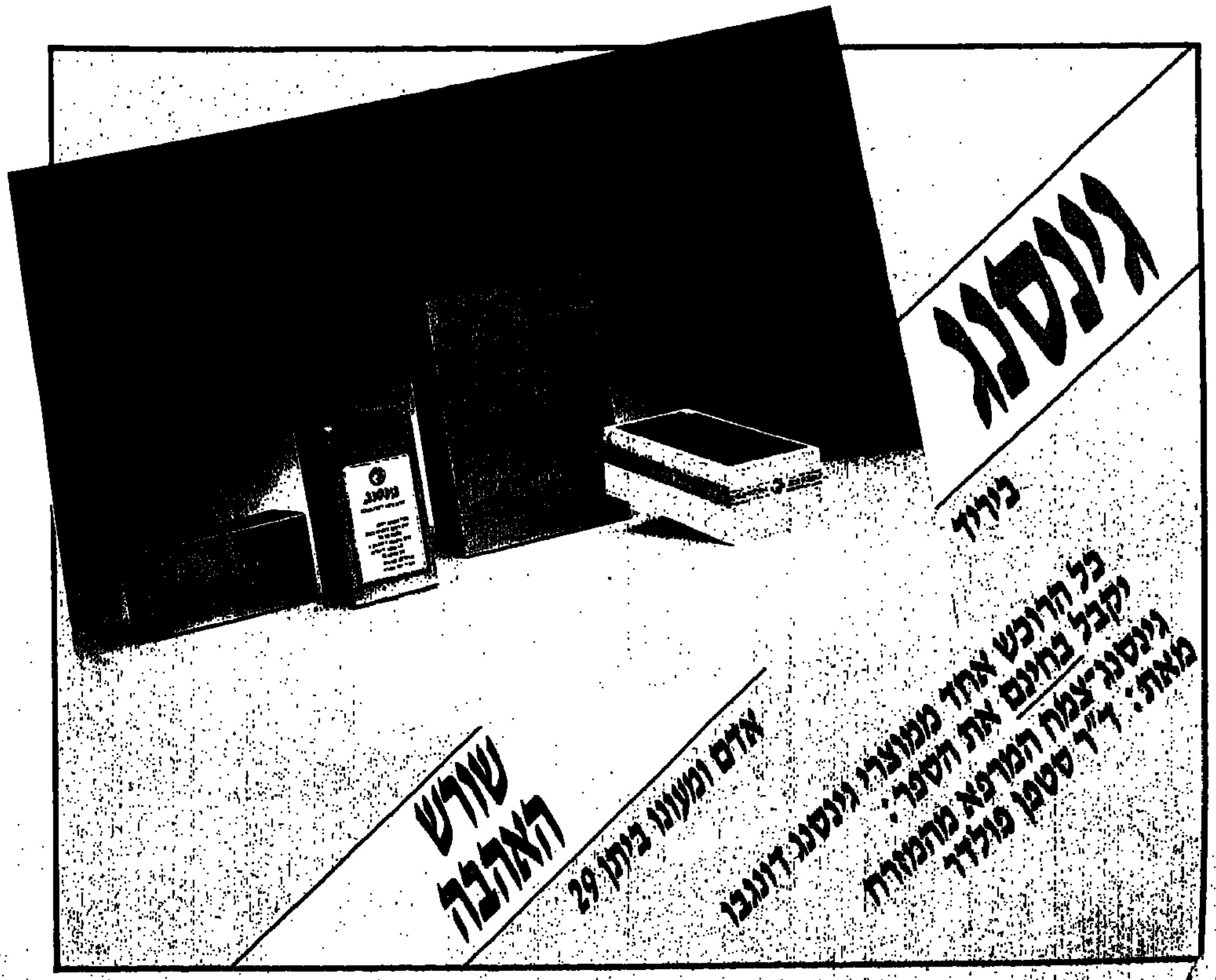

צרכנות נבונה

תזכורת חשובה להורים

מוגש ע"י גרין קארד

מאת:
יואב עופר

כבר כתבתי פעמים אחדות במדור זה על דובל'ה, היצרן המפורסם של רהיטי ילדים ונוער ועל תרומתו המופלאה לאיכות חייהם של אלפי צעירים בארץ. הרומן של דובל'ה עם הילדים והנוער מקבל תאוצה מתמדת וכל סניף חדש של המפעל שנפתח באחת הערים היא חגיגה אמיתית לילדים וגם להורים של כל הסביבה. כך גם חנות המפעל החדשה שנפתחה לא מכבר באור יהודה (היא צמודה למפעל) אשר בה אולם תצוגה ענק ומרשים. בקנה מידה ישראלי נחשב דובל'ה לסיפור הצלחה יוצא־דופן שמרכיבים אותו אופיו המיוחד של האיש, אהבתו הרבה למקצוע והקפדתו הקיצונית לכל פרט בייצור. מאז החל הבחור הנמרץ, הסימפטי והממולח הזה, דב גרושקה (הוא דובל'ה לפי כינויו) לייצר רהיטים עבור ילדים ונוער, כבש את אהבתם של הלבבות הצעירים היודעים להעריך כמה הוא עושה להם טוב. ההיסטוריה המפוארת שלו מתחילה לפני כ-40 שנים, עת החליט לנצל את מומחיותו וידענותו המקצועית הרבה לטובת הילדים. הוא הקים מפעל הנקרא על שמו (דובל'ה) וקבע לעצמו כבר מלכתחילה עקרונות של ברזל באשר לטיב המוצרים אותם יציע לחדר הילדים. אין פשרות בנושא האיכות, כל פריטי הריהוט עוברים ביקורת מאוד קפדנית הבאה אמנם על חשבון מועד האספקה אבל הלקוחות מקבלים עובדה זו בהערכה רבה. ביחד עם המוצר המוגמר מקבלים גם תעודת אחריות ל-10 שנים (!!!) (אין עוד מפעל הנותן אחריות ארוכת טווח כזאת). אך טבעי הדבר שגישתו של דובל'ה זיכתה אותו באהדתן של אלפי משפחות מאושרות שילדיהן נהנים לחיות בחדרו המוכן של דובל'ה. הרהיטים עשויים מסיבית ומלמין, הקנטים עגולים כאשר יש בקנט אפשרות לשילוב שני צבעים (פטנט ייחודי בארץ), גם הפרזולים איכותיים במיוחד, הריהוט מודולרי כולו ואפשר להתאים כמעט אין סוף מוצרים. לפני למעלה משנה החל דובל'ה לעבוד ביחד עם קיבוץ לביא בתחום היצרני. בקיבוץ נמצא אולם הייצור הראשי ובאור־יהודה מחלקת הפיתוח, השרות והשיווק. למפעל חנויות עצמיות וסניפים בנתניה, באר־שבע, פתח־תקוה, תל־אביב, ירושלים, ראשון־לציון והרצליה ובקרוב תפתחנה חנויות נוספות. מי שעדיין לא ראה מה דובל'ה עושה למען הילדים מרגע פרידתם ממיטת התינוק ועד שהם עוזבים את הבית כנערים מתבגרים, טוב יעשה אם יבקר באחת מן החנויות באזור מגוריו. זה יכול להיות הרגע המאושר בחייו של בנכם. דובל'ה גם מציג בתערוכת אדם ומעונו המתקיימת בימים אלה. המפעל נמצא באור־יהודה. טלפון: 717185.

צמחי מרפא נגד נשירת שיער

— „אימפלן" התגלית החדשנית

לאחרונה החלו להביא ארצה סדרת תכשירים לטיפול בשיער בעייתי של חברת „אימפלן" הבלגית. החברה משווקת את מוצריה כבר 20 שנה באירופה ולפני שנה החלה בהפצת מוצריה בישראל, בהצלחה מכסימלית.

הסדרה עשויה מצמחי מרפא שמגדלים בעיירה קטנה מצפון לבריסל, באזור המצטיין בתנאי גידול מיוחדים, הודות לערפל הכבד המכסה אותו מדי בוקר.

הפרחים והצמחיה נקטפים, עוברים כתישה ומאוחסנים בחבית ענק למשך חצי שנה, שם הם עוברים תהליך תסיסה ולאחר מכן בא תהליך הזיקוק והאריזה.

הסדרה המשווקת בארץ כוללת 17 מוצרים לטיפול בנשירת שיער יבש ושמן, טיפול נגד קשקשים וכן סוגי שמפו להבראת השיער.

הטיפול בנשירה הוא יסודי וכולל שמפו לחפיפה המחזק את שורשי השיער, כמוסות לניקוי השורשים ומי שיער לזירוז מחזור הדם והזנת הקרקפת. כל המוצרים אינם מכילים אלכוהול והם טבעיים לחלוטין.

חב' „אימפלך" נענתה לפניות החוזרות ונשנות והסכימה להגדיל את חלק החברה המייבאת בארץ לאחוז גדול יותר מכלל הכמות המיוצרת בעולם, וזאת לאור הדרישה ההולכת וגוברת למוצרים אלו בארץ. החברה נותנת ייעוץ והדרכה ללא תשלום.

ניתן להשיג את מוצרי „אימפלך" בבתי מרקחת, בבתי טבע ורשת סופרפארם.

היבואן: מול־קוסמטיקס, גבעתיים, סירקין 18, טל. 731092, 729606.

מדור פרסומי

בריאות לכל – עם „ביו־סטרט"

ביו־סטרט, מזון מחזק בעל ערך בריאותי יוצא מן הכלל מיוצר בשוויץ בתהליך ביולוגי מיוחד במינו וזוכה להצלחה גדולה בכל העולם זה 20 שנה.

האדם המודרני בן־זמננו צפוי באופן תמידי למעמסים שונים, התאמצות יתר בחוג המשפחה, בבית־הספר, בעבודה, רעש, זיהום, תזונה בלתי מאוזנת ועוד...כדי להשיג כושר מירבי חשוב לספק לגוף חומרים מחזקים למיניהם המצויים בצורה מרוכזת וטבעית.

מה מכיל הביו־סטרט?

על בסיס של שמרים „קנדידה אוטיליס", צמחי בר, תמציות לתת, דבש ומיץ תפוזים. המחקר המדעי בשנים האחרונות גילה בתא השמרים אחוז עשיר של חומרים חיוניים כגון חלבונים, שמנים, פחמימנים, מינרלים, חומצות אמיניות ושאור. תאי השמרים מזונים, בצמחי־בר יכולים לבקוע באופן טבעי, כך שאפשר לנצל את החומרים החיוניים הללו במלואם.

זאת ועוד, ביו־סטרט מיוצר רק מחומרים טבעיים, אינו מכיל חומרי תוספת מלאכותיים ולא אמצעי שימור כימיים, נמנעים מכל חימום כדי לשמור בפני הרס המרכיבים העדינים יקרי הערך, כגון השאור. 10 שנות מחקר מדעי במעבדות ובמכונים אוניברסיטאיים וניסויים רבים בבתי־חולים הן בשוויץ והן מחוצה לה הוכיחו את ההשפעה החיובית של ביו־סטרט על הבריאות.

ביו־סטרט עוזר במקרים של עייפות, עומס לימודים, עצבנות, חוסר כוח־ריכוז, מגביר את כוח ההתנגדות, מחזק את כושר העבודה הרוחני והגופני, מעלה את הויטליות. ביו־סטרט מתאים לכולם, ילדים, מבוגרים, בריאים, מחלימים, נשים הרות ומניקות, אנשי מקצוע וספורטאים.

להשיג בחנויות למוצרי מזון טבעי ובכל בתי־המרקחת. שיווק והפצה: „אלביס" בע"מ, ת.ד. 4144 ת"א, טל. 654986.

לצמחונים ולטבעונים!

מושג חדש בתזונה טבעית

KELPAMARE – קלפאמרה

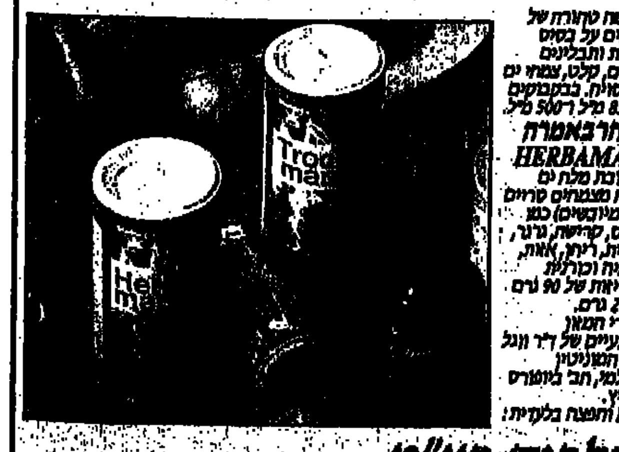

ארומה טהורה של צמחים על בסיס ירקות ותבלינים טריים, קלט, צמחי ים וגם סולח. בבקבוקים של 85 מ"ל ו־500 מ"ל.

□ חרבאמרה HERBAMARE

תערובת מלח ים ומלח מצמחים טריים (לא מיובשים) כמו כרפס, קרישה, גרגר, בצלית, ריחן, אזוב, מרווה וכורכית. באריזות של 90 גרם ו־250 גרם.

מוצרי המזון הטבעיים של ד"ר וגל בעל המוניטין העולמי, חב' ביופורס שוויץ.

יבוא והפצה בלעדית:

אלביס בע"מ, ת"א, שניאור 8, טל' 654986

בריאות

שמיעה

רימונה שיף

צעצועים לאיתור חרשות

במרפאות נערכות בדיקות המוניות לאיתור ליקויי שמיעה אצל תינוקות ופעוטות, באמצעות צעצועים וכלים המסקרנים את הילד ומגרים את חושיו.

חידוש בתחנות לאם ולילד ובמרפאות הקטנים: אם יש חשד להפרעה בשמיעה אצל תינוקות, בגיל ששה־שבעה חודשים, בודקות אותם האחיות במבחן Ewing, „איווינג", שהומצא באנגליה ונמצא מתאים ביותר לבדיקת שמיעה המוניות בתינוקות. הבדיקה נעשית בכלים „לא־מדעיים", הדומים בצורתם כלי מטבח או צעצועים, כמו פעמון, רעשן, נייר, ספל וכפית.

האמצעים הללו נמצאו כבעלי תכונות אקוסטיות מתאימות לבדיקה על ידי ד"ר ענת קליר, מנהלת המחלקה לבריאות האם והילד במשרד הבריאות וגב' תלמה הרצנו, קלינאית תיקשורת מהמועצה הארצית של מח"א. הן פיתחו ערכה לאיתור מוקדם של הפרעות תיקשורת: שמיעה, שפה ודיבור לגיל הרך. הכלים שמנו „ערכה לבדיקות שמיעה", בכדי שלא יוחלפו בספרים.

„הכלים הכלולים בערכה ידועים היטב לכל תינוק. בני שבעה עד תשעה חודשים, מגיבים טוב יותר לצלילים המוכרים להם, שעה שהם נוטים להתעלם, או לא להגיב, לצלילים בלתי מוכרים. האבזרים נבחרו בקפידה. לכל אחד מהם מרחב תדירויות מסויים וביחד הם מייצגים את תחום התדירויות האנושי", אומרת ד"ר קליר.

שיטת הבדיקה מנצלת את סקרנות הילד האופיינית לגיל זה. התינוק מחפש את מקור הצליל ובגיל זה הוא את ראשו במהירות לעבר מקור הקול. האחות עומדת מאחורי הילד ומפיקה קולות מהחפצים, במרחק מטר, בגובה האוזן. התינוק אינו רואה את תנועת ידה ומסובב את ראשו לכיוון מקור הצליל. תינוקות שומעים בני ששה עד שבעה חודשים מגיבים היטב לצלילי האבזרים, גם כשהצליל מושמע בעוצמה חלשה.

מבחן נוסף נערך לפעוטים בני שנתיים־וחצי. גם כאן, בכלים מהערכה: שמונה חפצים, המהווים ארבעה זוגות: שעון+בלון, מזלג+מסרק, קוף+כוס, מספריים+משקפיים. בשלב הראשון מתבקש הילד לכנותם בשמם. בשלב השני, עליהם להגיש אותם לאחות הבודקת. בשלב השלישי הן מניחות על השולחן בזה אחר זה כוס, שלוש קוביות, בובה וקופסה פלסטית ללא מכסה. והן מבקשות מהילד: „תראה לי את הקוביה הגדולה", „תן לבובה לשתות", „שים את הבובה על הקופסה". ועוד פעולות שונות באמצעות החפצים שעל השולחן ותיאור תמונות.

ד"ר קליר אומרת ש„ליקוי שמיעה מסוג כלשהו, שאין מאתרים ואין מטפלים בו בגיל הרך, כאשר הילד רוכש שפה ודיבור, עלול לפגוע בהתפתחות האינטלקטואלית והריגושית התקינה. מעקב מתמיד אחר התפתחות השפה והדיבור של הילד, ותשומת לב לטיב קולו ולהתנהגותו, מהווים אמצעי נוסף ורב ערך לגילוי ליקויים בשמיעה, אצל ילדים אשר לא אותרו בגיל הרך ביותר, או אשר שמיעתם נפגעה לאחר מכן". ■

„המגיפה העצובה"

כך מכנים את העקרות, הפוגעת באחד מכל חמישה זוגות. בין הסיבות: פגמים תורשתיים וזיהומים במערכת הפוריות. גם דחיית הלידה של הילד הראשון גורמת קושי להרות וללדת.

דליה מורי

את בעיות העקרות מכנים בארצות הברית „המגיפה העצובה". זו תופעה חדשה, יחסית, של המאה ה-20. הסטטיסטיקה מראה, שכ-20 אחוז מהזוגות הנשואים – אחד מכל חמישה זוגות – סובלים מבעיות עקרות: קשיים וחוסר יכולת להביא ילד לעולם. כך בארה"ב וגם בארץ. בארה"ב מדווחים כי בעשרים השנים האחרונות גדלה התופעה פי־שלושה.

בארץ יש כ-20 אלף זוגות נשואים הסובלים מבעיות עקרות, כפי שמסר באחרונה שר הבריאות, מרדכי גור. חלקם מטופלים בשיטות שונות שהרפואה מעמידה לרשותם, לרבות הפרייה במבחנה. חלקם כבר ויתרו. אימצו ילד או העדיפו להשקיע בפיתוח הקשר ביניהם.

הכינוס הארצי של האגודה הישראלית לתכנון המשפחה שנערך באחרונה בכפר המכביה, דן בנושא העקרות, סיבותיה והשלכותיה.

מנהלת האגודה לתכנון המשפחה, רנת לנדאו, מציינת תופעה חדשה במאה ה-20, הגורמת לעליה בשיעור בעיות הפוריות אצל נשים: דחיית גיל הנישואין ולידה מאוחרת של ילד ראשון. לדבריה, האשה המודרנית מעדיפה לממש את עצמה, ללמוד, לטייל בעולם, לבנות קריירה, ובסדר העדיפויות שלה – הנישואין והקמת משפחה נדחים לשלב מאוחר יותר בחיים. מצד שני, תופעת המתירנות עשויה לגרום בעקיפין לעקרות, על־ידי חשיפה, לזיהומים, למחלות מין ולפגיעה באברי הרביה של האשה.

כך קורה שאשה נישאת בתחילת שנות ה-30 שלה והיא עלולה להיתקל בקשיים להרות. מדובר באשה מודרנית, משכילה, מרקע סוציו־אקונומי גבוה, בעלת חינוך לשוויון ולהישגים. היא משתמשת באמצעי מניעה, אך אינה בודקת את מצב הפוריות שלה, עד שהיא מחליטה שאמנם יש לה זמן, והיא מוכנה להביא ילד לעולם.

שליש ממקרי העקרות – גברים

רות לנדאו מציינת, שהגיל האידיאלי של האשה מבחינת הפוריות, הסיכוי להרות ולהביא ילד בריא לעולם, בלי סיבוכים מיותרים עבורה ועבור הילד – הוא גיל בין 20 ל-35 שנה. אך גם אז יש עדיפות לחמש השנים הראשונות: 20-25. אחרי גיל 25, חלה נסיגה הדרגתית בפוריות, עד לגיל המעבר. מגיל 35 ומעלה, הכניסה להריון עלולה להיתקל בקשיים. עם כל הטיפולים, ההריון, אם יבוא, יהיה רק מקץ ששה חודשים עד שנתיים ואף יותר מכך.

אף־על־פי שמקובל לחשוב שעקרות היא נחלתן של נשים בלבד, הסטטיסטיקה אומרת כי שליש לערך ממקרי העקרות בזוגות, הם אצל גברים. קצת יותר משליש המקרים הם אצל נשים. השאר הן בעיות הנוגעות לשני בני הזוג.

הסיבות הרפואיות לעקרות הן: פגמים גנטיים מלידה, בעיות מכניות והורמונליות שנובעות מהפסקות הריון לא מוצלחות, במקרים נדירים גם שימוש באמצעי מניעה, גידולים באברי הרביה, פגיעות חיצוניות כמו תאונות, מחלות מין, דלקות מוגזמות, סמים ואלכוהול ולפעמים תרופות. קיימות גם סיבות פסיכולוגיות ובעיות בתיפקוד המיני על רקע זה וכן בערות.

אשר לפגיעה באברי הרביה כתוצאה מחשיפה לזיהומים ולמחלות מין, הדיווחים מארה"ב מראים כי 50 אחוז ממקרי העקרות בנשים שחלו במחלות וזיהומים, נבעו ממחלת הקלמידיה, 25 אחוז במחלת הזיבה והעגבת ו-25 אחוז ממחלות אחרות.

רות לנדאו אינה מטיפה לאשה המודרנית להינשא מוקדם ולזנוח את שטחי התענינותה ואת האמביציה שלה בתחום המקצועי. „כל מה שאני מבקשת הוא שנשים ידעו בפני מה הן עומדות. שיהיו מודעות לסיכונים. שכל אשה תדע, שאם היא עושה משהו היום – הדבר עלול לפגוע בה מחר. ושתיקח את זה בחשבון הכולל של חייה, כדי למנוע מעצמה אכזבות ומפח נפש לקראת גיל 40". ■

אילן שטרסברג

פגים בחלון־ראווה, והזכוכית סדוקה

גם לפגים שנולדו במשקל 600 גרם יש סיכוי לחיות. בפגיה מקבלים מזון, חמצן וגם הרבה מאד מסירות. אך לא די בחום ואהבה. הפגיה של בילינסון נאנקת. הצוות מידלדל בגלל תיסכול והציוד מתכלה.

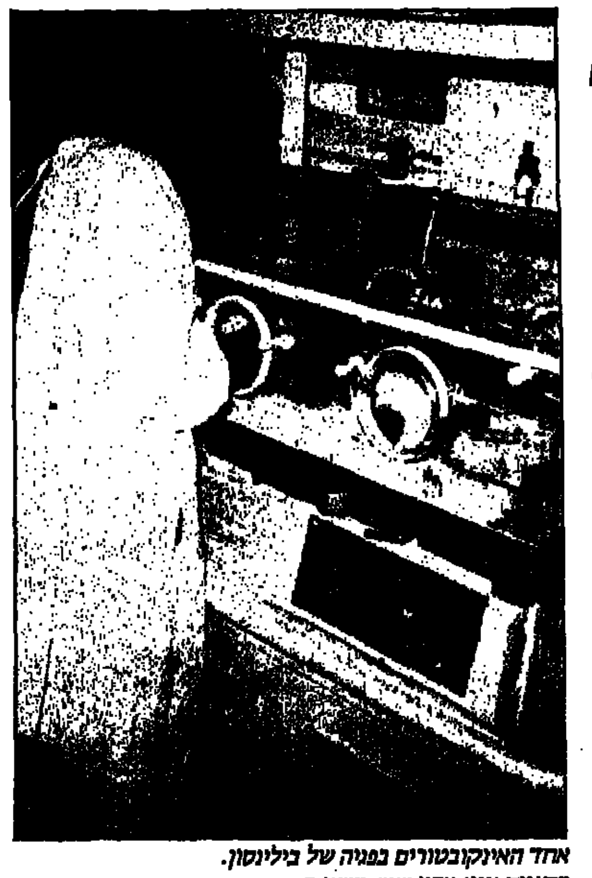

אחד האינקובטורים בפגיה של בילינסון. התינוק אינו יודע שיש קשיי תקציב.

פגינה בוהקת. חלון ראווה, בו צומחים ומתפתחים "אפרוחי־אנוש". מחלקת פגים, הכוללת יחידה לטיפול נמרץ, במרכז הרפואי בילינסון. ככל שרבים הישגי הנאונטולוגיה, כן רבות לידות הפגים. לפני עשור נחשב תינוק שהגיח לאוויר העולם במשקל 1,700 גרם, ל"מקרה עדין". כיום מתמודד הצוות עתיר הנסיון בפגיה שבבילינסון – כמו גם בפגיות משוכללות אחרות – בהצלחה לא־מבוטלת, גם עם משקלים של 600 ו־700 גרם!

חממת פגים זו נחשבת בין הטובות והמיומנות בארץ. ביחידה לטיפול אינטנסיווי נאבקים 24 שעות ביממה, בעבודה רבת־מתח, קשה ושוחקת, על חייהם של האורחים הצעירים והזעירים. מגדלים ומטפחים אותם במסירות ובאמונה – צעד קטן אחר צעד קטן, המתחברים לצעד גדול. אלפי הורים יכולים להעיד על הטיפול והעידוד, להם זכו במחלקה בשעות הקשות, עת ניצבו בחלוק לבן ליד האינקובטור, נבוכים ומתפללים.

הכל מעריכים, גם משרד הבריאות וגם קופת חולים, לה שייך המרכז הרפואי. ואולם, באליה הנאה הזו נעוץ קוץ גדול ומכאיב. תיפקודו הסדיר של המפעל המרשים נפגע קשות, בגלל תנאי העבודה של כוח האדם. משמרותיהן המצומצמות והעמוסות של אחיות ותיקות, המתרוצצות סביב השעון בין האינקובטורים, סבך הצינורות, האינפוזיות ומכשירי ההחייאה המזמזמים – גורמת הידלדלות בשורותיהן. "אנו מתחילים משמרת במחסור של 25 אחוז מכח האדם המינימאלי הנדרש.

במחלקה האמורה להיות מבחינה תיקנית הגדולה בקופת חולים (56 אחיות) הולך ופוחת מספרן של האחיות הקבועות", קובל מנהל המחלקה, ד"ר וילונסקי. "אחיות מעולות ומנוסות עוזבות ואצל אחרות גוברת תחושת מפח־הנפש ומתרבים הרהורי הפרישה עם קבלת ה"לוקש" החדשי המצומק, לאחר שבילו במחלקה בחגים, בשבתות ובלילות רבים. הצוות העמוס לעייפה אינו מסוגל תמיד לעמוד בדרישות הרפואיות המאכסימליות הנדרשות בתחום עדין ורגיש זה. חלק מן המחלקה עלול להיסגר. הצוות נשחק וגם הציוד מתבלה ומתיישן. העומס גדול, כי מתקבלים גם יילודים מ"השרון" ומ"מאיר". הפגיה קולטת גם את כל המקרים של יילודים עם מומי־לב מולדים ובעיות כירורגיות, מבתי החולים של קופ"ח בכל הארץ.

מיהו פג? מה סיכוייו?

כאשר אשה הרה צפויה ללידת פג או פגים (לרוב כתוצאה מרעלת, לחץ דם גבוה, מחלה סכרתית או לידה מרובת־עוברים), היא מצויה בקשר עם המחלקה ל"הריון בסיכון גבוה". אנשי הפגיה יוצרים קשר עם ההורים המיועדים, כדי להסביר ולהדריך, על הצפוי להם במחלקת הפגים, סוג המיכשור, תפקידיו וכיו"ב.

הבעייה הנפוצה בקרב פגים ובפרט מתחת למשקל קילוגרם אחד היא בתחום הנשימתי, היינו, חוסר בשלות של הריאות ושל מערכת העצבים המרכזית. הפג מתקשה לנשום בכוחות עצמו ומקבל חמצן. את הפעולה מבצעת מכונת הנשמה, המבקרת את כמות החמצן על־פי מצב הגזים בדם. בעיה נוספת היא, אי־יכולת הפג לשמור על חום גופו. היילוד מקבל באינקובטור חימום מלאכותי, ברמה הנקבעת על־פי גילו ומשקלו.

גם רפלקס המציצה של הפג אינו בשל בתקופה הראשונה שלאחר הלידה (הזמן משתנה ממקרה למקרה) וכן גם רפלקס הבליעה. מאחר ובמצב זה אין אפשרות להזין אותו דרך הפה, מקבל הפג גלוקוז, אלקטרוליטים, וכן הזנה מועשרת בוויטמינים, דרך הטבור. בהמשך – מוכנסת דרך פיו, ישירות לקיבתו, צינורית שדרכה הוא מוזן באבקת חלב, בתוספת קורנפלור, בשיעור הנקבע לפי משקלו וגילו. אם האם מניקה, מוכנס באותה דרך החלב הנשאב משדיה.

הפגים מחוברים גם למוניטור קרדיאלי, המספק נתונים על קצב הלב, ונותן תמונה על לחץ הדם העורקי המרכזי. על מסך מופיעה תמונת א.ק.ג., הקצב של דופק הלב.

יש פגים במשקל הרגיש של פחות־מקילוגרם, ה"פטורים" מכל הבעיות האופייניות הללו, או מחלקן. הם נחשבים ל"שוברי סטטיסטיקה". אך גם חלק ניכר מאלה הסובלים מקשיי נשימה ומבעיות אחרות, מתגברים בחלוף הזמן, ועוברים מן האינקובטור למיטה מחוממת ולאחר מכן לעריסה רגילה – בדרכם הביתה.

"על־פי נתוני שלוש השנים האחרונות, שיעור ההצלחה נאה ומעודד", לדברי ד"ר דוידסון, מרופאי המחלקה. אצל פגים במשקל שבין 750–1,000 גרם יש 70 אחוז הצלחה (הישארות בחיים). בתחומים שבין 1,000–1,500 גרם יש 85–90 אחוזי הצלחה. מבין אלה שנולדו במשקל של פחות מק"ג אחד, 20 אחוז מלווים לאחר שחרורם מבית החולים בבעיות רפואיות, אופייניות לפגים. פגים שמצבם תקין, משוחררים מבית החולים כאשר השיגו משקל 2,200 גרם, ואם הם בנים, הם כשרים גם לברית־מילה.

חרף ההישגים המותירים מקום ניכר לאופטימיות, האחות האחראית רחל, ורופאי המחלקה, יחד עם ההישגים מדברים במרירות על הציוד המיושן: בעולם הרחב, הם קובלים, כבר הוחלפו כמה "דורות" של מכשירים. משתמשים בציוד מודרני ומשוכלל, המעורר את קנאתם ותיסכולם. "פגים אומנם אינם מתים כתוצאה מן הדריכה במקום בתחום זה, אך איכות האבחנה והטיפול נפגעים, לא אחת", הם אומרים. "ולא מדובר בסכומי־עתק, אלא ב־100 אלף דולר, שהיו פותרים המכשלה של מוניטורים, אינקובטורים, מכשירי הנשמה ועוד, שכמותם ברחבי העולם נותרו מזמן מאחור", הם אומרים. ולאחר שנואשו מקבלת סיוע מן המקורות המקובלים – מחפשת הפגיה של בילינסון את חסותו של איזה "אבא חם ואוהב". כמו שיש למוסדות רפואיים רבים אחרים.

"החברה הפקידה בידינו גידול 'אפרוחים' כאלה וטיפול בתינוקות חולים. והיכן האמצעים המתאימים? אנו עומדים תכופות בפני לבטים קשים והחלטות מוסריות כבדות־משקל, בגלל המצוקות של כח־אדם, ושל ציוד", חוזרים ואומרים אנשי הפגיה. ■

דליות צומחות ברגליים

ד"ר סינתיה וו. קוק
וסוזן דבורקין*

יש שני סוגים של כלי דם בגוף - עורקים, הנושאים את הדם מן הלב, ורידים, הנושאים את הדם בחזרה מהגוף אל הלב. לוורידים בדרך כלל דפנות הרבה יותר דקות מאשר לעורקים, ולפיכך הם ניזוקים בקלות רבה יותר.

ככל שרחוקים הוורידים מן הלב כן חזק יותר כוח המשיכה שהדם מפעיל עליהם: שערי בנפשך איזה מאמץ עלייה נדרש מוורידי הרגליים כדי לדחוף את הדם בחזרה עד ללב. כוח המשיכה, ביחד עם לחץ מבחוץ, עלולים לגרום לוורידי הרגליים באזור התחתון של הגוף להתנפח. לפעמים אין שסתומים הוורידים העוזרים לדם בזרימתו, חזקים דיים למילוי תפקידם. פירוש הדבר שאין הדם מצליח לזרום הלאה במסלולו העולה כלפי הלב, כי אם חוזר ונוזל למטה, כמו בצינור סתום, והוורידים מתנפחים ובולטים החוצה. את הבליטות האלה מכנים "דליות".

דליות הן תוצאת חולשה של דפנות הוורידים, ואין הן קשורות ללחץ הדם, או להתרחבות זמנית של הוורידים המתרחשת בעת פעילות־ספורט. דליות מתהוות בוורידים החיצוניים, הקרובים לפני העור. בגוף שתי מערכות ורידים – הוורידים ההקפיים, הקרובים לפני העור, והוורידים העמוקים. דליות מתנפחות בוורידים ההקפיים, בדרך כלל ברגליים.

הגורמים להיווצרות דליות

א. תורשה היא אחד הגורמים העיקריים לכך. אם היו דליות לאביך או לאימך אפשר שירשת מהם ורידים דקי דפנות, ועליך להיזהר, שלא להכביר לחץ על רגלייך;

ב. אם אשה סובלת מדלקת־ורידים (פלביטיס – היווצרות קרישי־דם בוורידים העמוקים ברגליים, שהיא בעיה הרבה יותר רצינית מאשר דליות), הדבר עלול להוסיף לחץ על הוורידים ההקפיים, ולגרום אצלה לדלקת־דליות;

ג. עמידה ממושכת במשך שנים רבות יכולה ליצור לחץ חזק מדי על ורידי הרגליים ודלקת־דליות;

ד. לחץ ממושך על הוורידים בגלל לבישת מחוך צר וכירויות, הלוחצות על חלקו העליון של הירך במשך שנים רבות, עלול לתרום להיווצרות דליות;

ה. הריון או גידול בבטן עלולים לחסום את דרכו של הדם העובר דרך האגן בחזרה אל הלב, ולגרום לדליות;

ו. רמה גבוהה של פרוגסטרון הנוצרת במהלך הריון, עלולה להרחיב ורידים ולגרום לדליות. לעתים קרובות הדליות נעלמות אחרי הלידה, אך יש שנשארות.

ז. אצל נשים מסויימות התגובה לנטילת גלולות למניעת הריון מתבטאת בהופעת דליות. כדאי לשקול לעבור לגלולות שהרכבן ההורמונאלי נמוך יותר.

"ורידים ברגליים" נגרמים כאשר דופן הוריד דק במיוחד. לפעמים זו תופעה תורשתית. קורה, שדליות שהופיעו בהריון חולפות גם בלי טיפול. לא תמיד.

דליות בפות בעת הריון

נשיאת התינוק עצמה, ביחד עם רמת הורמונים גבוהה, עלולים לגרום לדליות מכאיבות בפות בעת הריון. לבשי גרבונים או תחתונים גמישים כדי לתמוך בוורידים, אשר ייעלמו מעצמם אחרי הלידה.

טחורים הם דליות בפי הטבעת

נשים רבות סובלות מהתקפים של כאבי־טחורים, בעיקר בעת הריון. אין אלה אלא דליות בוורידים שבפי הטבעת, אשר התנפחו בגלל לחץ ועצירות, ובמקרים מסויימים הסתבכו כתוצאה מנטיה תורשתית. רוב הורידים שוקעים אחרי הלידה, אולם הם עלולים להתנפח שוב בהריונות הבאים.

הסימנים של דליות ברגליים

דליות ברגליים שכיחות יותר אצל אשה בעת שהיא מזדקנת, והבלאי המצטבר של גופה מתחיל לתת בה את אותותיו. סימני הדליות הם:

א. הרגשת כבדות ברגליים (וזהו לחצו הנמשך של הדם, שאינו יכול להתנגד לכוח המשיכה כלפי מטה);

ב. בצקת;

ג. לפעמים העור מעל לוורידים יבש.

דרגות חומרת הדליות הן החל בקווים המסורטטים דקים, ועד לעיוות צורה חמור של הוורידים, המכסה את הרגל כולה וגורם לסבל רב.

מניעת דליות ודרכי הטיפול בהן

א. למרות שקשה למנוע את הנטיה התורשתית לכך, נשים יכולות לעשות הרבה כדי למנוע היווצרות דליות. אם את, או הורייך, סובלים מדליות, התחילי ללבוש גרבונים או גרבונים אלסטיים מוקדם ככל האפשר. הרימי את הרגליים בכל פעם שאת יושבת. נסי לא לבחור במקצוע הדורש עמידה ממושכת. נעלי נעליים טובות ויציבות והפעילי את שרירי השוקיים כראוי. המנעי מעליה מוגזמת במשקל, ודאגי לכך שמזונך יכלול תאית בשפע.

ב. הזרקת חומר מגרה ישר לתוך הווריד (שימוש בגורמים מטרשים) כשיטת טיפול. מזריקים את החומר בדרך כלל ישירות לתוך האזור אשר בו הוורידים בולטים במיוחד. בתוך הווריד מתחילה פעולת תגובה: נוצר פקק הסותם את האזור הזה בווריד (האזור שבו הוזרק החומר), והוא מקטין את הבליטה. בדרך כלל אין זו אלא עזרה זמנית בלבד, מכיוון שהווריד עלול להיפתח שוב ואז הבעיה תחזור. לפני כ־15 שנה שילבו את הזריקה עם חבישת הרגל. שיטה זו משיגה תוצאות טובות למדי במקרים בינוניים בחומרתם, והתופעות לא נישנו, כפי שקרה במקרים שבהם נעשתה הזריקה בלבד. סיבוך אחר אפשרי, והוא גרוי חריף הנוצר עם מעט מהחומר המרטש היוצא מן הווריד אל הרקמות שמסביב. עלייך לברור ולוודא שהטיפול בך יעשה בידי רופא שכבר ביצע טיפולים כאלה פעמים רבות.

ג. ניתוח תלישת־ורידים. טיפול זה נעשה בהרדמה כללית, ובמהלכו עושים כמה חתכים במקומות אחדים לאורך הווריד הדליתי. חוט־תייל עבה מושחל לכל אורך הווריד (או רחוק ככל האפשר) ובקצהו נקשר קשר. עתה מושכים בצידו האחר של התייל, והווריד כולו נעקר ממקומו ונשלף ביחד עם התייל. מיד חובשים את הרגל בחבישה אלסטית כדי למנוע דימום. אחרי הניתוח האשה חייבת לגרוב גרביים אלסטיות במשך שבועות אחדים כדי לאפשר הגלדה. לאחר הניתוח אין אי־הנעימות רבה, והסיבוכים האפשריים הנדירים הם מעטים. הסיכון האפשרי העיקרי הוא דימום מקצהו הקרוע של הווריד. הטיפול הזה עוזר מבחינה קוסמטית, אלא שדליות עלולות להופיע במקום אחר, כאשר ורידים אחרים מתרחבים – מאותה סיבה שגרמה להתרחבות הוורידים בעבר. ■

* אלו המחברות של "מדריך לבריאות האשה", ספר חדש שיצא לאור בהוצאת ש. פרידמן, עם עריכה מקצועית מותאמת לתנאי ישראל מאת ד"ר גדי בקאי, מרצה בכיר למיילדות וגינקולוגיה באוניברסיטת תל־אביב. הספר מטפל בכל ההיבטים של מיבנה הגוף ובריאות האשה, מילדות עד זיקנה. המייחד ספר זה, בנוסף להיותו מעודכן ומכיל תגליות וחידושים מדעיים ורפואיים, הוא הגישה הגלויה גם לנושאים שבעבר לא נגעו בהם במדריכים כגון אלה, לדוגמה תוקפנות ולסביות, פגמים באברי המין של ילדות ועוד. הפרק על הדליות לקוח מהספר.

לקליטה יש צבע לבן

טובה ורקו ודותי מלדה מתחילות בימים אלה לעבוד במקצוע שעל קיומו אפילו לא שמעו באתיופיה, שם נולדו וגדלו.

יום אחד שמעו ב"קול ישראל" בשפה האמהרית, שבוגרות 12 שנות לימוד, אפילו אינן יודעות עברית, מוזמנות להירשם לקורס "סייעות שיניים", מטעם ביה"ס לרפואת שיניים של "הדסה" והאוניברסיטה העברית. נרשמו, יחד עם עוד 10 עולות צעירות מאתיופיה. למדו, לפי תוכנית שעיבד מנהל המחלקה לרפואת שיניים קהילתית, ד"ר יונתן מן. תאוריה ופרקטיקה, סמפה וביולוגיה וגם — עברית. מבצע תעסוקתי ציוני לדוגמה. ■

דותי מלדה (מימין) וטובה ורקו: עלו מאתיופיה ולומדות סייעות שיניים בהדסה־ירושלים. טוב להן, רק שחסרה להן חברה סטודנטים ישראלים.

הכשת נחש

מוטב להימנע מנכישת נחשים ומעקיצות עקרבים. אבל כשזה כבר קורה, צריך לנהוג בקור־רוח. לפי ההנחיות.

עם בוא הקיץ והיציאה לטיולים בחיק הטבע, מתרבים המקרים בהם נפגעים בני אדם מנחשים או מעקרבים ורמשים ארסיים. במקרה של הכשת נחש ארסי או עקיצת עקרב, יש לסייע לנפגע כשהעיקרון המנחה הוא: מניעת התפשטות מהירה של הארס באמצעות כלי הדם, עד להגשת עזרה רפואית בבית החולים הקרוב.

אלה הפעולות המומלצות ע"י אגף רפואה של מגן דוד אדום בישראל:

א. משכיבים את הנפגע בתנוחה מוחלטת ומרגיעים אותו. אם יש קרח, רצוי לשים על מקום ההכשה, אך אין להתעכב בשל כך.

ב. מעבירים את הנפגע במהירות, במצב מנוחה, לכיתה או למרפאה, הכי קרובים למקום ההתרחשות.

ג. רצוי לאתר ולהביא גם את הנחש, או לתת את תיאורו למגיש העזרה הרפואית (על־מנת להתאים את הנסיוב לסוג הנחש).

ד. אם יודעים כיצד לעשות זאת, יש לבצע חוסם ורידי, בין מקום ההכשה למרכז הגוף, וכן לקבע את האבר המוכש.

●●●●●

מה לא לעשות:

★ אסור לחתוך את מקום ההכשה.
★ לא מומלץ לנסות למצוץ את הארס.
★ אסור לבצע חסימת עורקים מוחלטת.
★ אסור להריץ את האדם שנפגע, גם לא לבית־חולים.

תגובות אלרגיות

לעיתים, נלווית לעקיצת חרקים תופעה מאוחרת של אלרגיה. הגוף עלול להגיב, תופיע ארגמנית באיזורים שונים, יהיו הרגשת מחנק, הקאות וחום גבוה. במקרים אלה יש להעביר את הנפגע לרופא, במהירות.

אמצעי זהירות:

★ לנעול בשדה נעליים גבוהות.
★ לא לשלוח ידיים למקומות סמויים מן העין, כי נחשים ועקרבים נוהגים להסתתר מהחום מתחת לאבנים וסלעים.
★ בלינה בשדה פתוח, יש לחסום אפשרות חדירה של רמשים לתוך [illegible].
★ פינוי מישכת הלינה מאבנים, ייעשה כאור יום, ובלילה רצוי להיעזר בתאורה כדי לוודא שהקרקע חפשיה מרמשים. ■

יתוש בראש

ד"ר מיכאל ליסון, רופא ילדים

ילדים משמשים „בשר תותחים" לעקיצות היתושים. רק היתושות אוהבות דם אדם. הזן הנפוץ בארץ אינו מעביר מחלות. הוא מטריד ועלול לגרום זיהומים בעור רגיש.

[illegible] שצפויה לנו עונת יתושים פוריה בקיץ הקרוב. שימחת יתושים פירושה סבל לאנשים, ובראש וראשונה הילדים והתינוקות, שאינם מסוגלים להתגונן כראוי מפני המעופפים המזמזמים הללו ומהווים „בשר תותחים" לפיותיהם החדקניות של היתושים.

היתוש והזבוב שייכים לסידרת חרקים משותפת. לשניהם זוג אחד בלבד של כנפיים ומכאן גם שם הסדרה – דו־כנפיים, שפירושה – שתי כנפיים. הפרפר והדבורה הם בעלי שני זוגות כנפיים.

היתושה עוברת שינויים התפתחותיים בארבעה שלבים (גלגולים): ביצה, זחל, גולם, חרק בוגר. בארץ מצויים כארבעים מינים שונים של יתושים, אך רובם אינם מעבירים מחלות. יש לציין את יתוש האנופלס, המעביר קדחת (מלריה), שהטריד את הישוב בארץ־ישראל בראשית ההתיישבות עד שהביצות יובשו ורוב יתושי הקדחת הודברו.

היתוש הנפוץ ביותר בעולם וגם בארץ הינו הקולקס. מין זה אינו מעביר מחלות, אך מהווה מיטרד רציני, בעיקר בלילות. רק היתושה ניזונה מדמנו, בין היתר לצורך הבשלת ביציה, והזכרים אינם מסוגלים כלל לעקוץ. מתוך פה היתושה בולט צינור שאיבה והקצוות החדים חודרים את העור. בזמן העקיצה, היתושה מפרישה רוק, אשר תפקידו למנוע את קרישת הדם במקום העקיצה, בשעת המציצה. חומר זה מעורר גירוי מקומי וגורם לשחרור חומרים כימיים מתוך רקמת הפגועה. בעקבותיו יש התנפחות, אודם וגירוד מקומי – התופעה האלרגית הקלאסית.

התגובה האלרגית יכולה להיות קלה, או קשה יותר, בהתאם למספר העקיצות, לסוג הזן העוקץ ולרגישות הנעקץ לפגיעה מעין זו. מגירוד קל, עד התנפחות רצינית של הרקמה מסביב לעקיצה, ואפילו זיהום מקומי בעור. ברובם המכריע של המקרים אין סיבוכים נוספים.

כדאי לזכור שהגירוד שלנו מגביר את תחושת הגרד ומגדיל את הנזק לעור ואת הסכנה לזיהום מקומי. יש תכשירים המרגיעים את מקום העקיצה וניתן להיעזר בהם בעת הצורך.

●●●●●

הנשק היעיל ביותר נגד יתושים הוא אמצעי המנע. יש מיגוון של שיטות ואמצעים ברמות המניעה השונות, כגון חיסול הצטברויות של מים עומדים, ריסוס מקווי מים הנגועים בזחלי יתושים וחרקים בוגרים. רחיית היתושים באמצעים ביתיים מקובלים כמו ריסוס, טבליות למיתקן חשמלי הדוחות יתושים, מריחת הגוף בתכשירים (שקיבלו אישור משרד הבריאות) והגנה בעזרת כילה.

בשימוש בתכשירים, יש להימנע מריסוס על בני אדם, חיות בית, מזון או כלי בית. במקרה של פגיעה מחומר ריסוס, בעיניים או בעור, חייבים לשטוף מיד בהרבה מים. אם קיים חשש להרעלה מחומר ריסוס ביתי (בחילות, הקאות, הזעה מרובה), יש לפנות מיד לייעוץ רפואי. ■

דעות קדומות ומציאות מדעית

הדעה המקובלת והנפוצה היא כי דבש בריא, בעוד הסוכר אינו בריא. זה היא אבסורד מוחלט. האמת היא, כי אין כל הבדל בין דבש וסוכר, להוציא את הטעם והמחיר. דברים אלה אמר פרופ' עזרה זוהר, בהרצאה שנשא באגודת ידידי האוניברסיטה הפתוחה.

עוד אמר פרופ' זוהר, כי הביטוי „גזר טוב לראייה" הוא אגדה. לא ידוע אם המקור לויטמין A, הויטמין שחסרונו בגוף גורם לקושי בראיית לילה, נמצא דווקא בגזר. פרופ' זוהר עצמו לא ראה בארץ אף מקרה אחד של קושי בראיית לילה. לדעתו, הדבר נובע מכך שבישראל אין תופעות של תת־תזונה בכלל ומחסור בויטמין A – בפרט.

ודווקא לביטוי „תחיה עד 120", יש צידוק מדעי. מדענים בדקו ומצאו כי אורך החיים של החיות הוא פי 6 מתקופת גידול העצמות שלהן. אצל האדם נסגרת עצם הבריח בערך בגיל 20, ועל־כן, ל־120 שנה כגיל אופטימלי יש צידוק ביולוגי. תוחלת החיים של בני אדם קצרה בהרבה מגיל זה והדבר נובע, לדעת פרופ' זוהר, ממחלות בלבד. ■

עובדי הדסה נגמלים מעישון

ארגון העובדים של הסתדרות מדיצינית הדסה כותב כי המוסד נרתם למאבק בעישון. החודש מתארגנת קבוצה ראשונה לגמילה מעישון המיועדת לפרסונל. מנחה אותה ד"ר אליעזר סקליס מהמחלקה לאנטומיה בביה"ס לרפואה. לד"ר סקליס נסיון רב בהנחיית קבוצות גמילה מטעם האגודה מלחמה בסרטן. תכנית הגמילה כוללת דינמיקה קבוצתית, מסירת מידע על נזקי העישון, ניתוח הרגלי העישון של כל אחד מהמשתתפים והמוטיבציה שלהם להיגמל וכן תמיכה קבוצתית. הקבוצה פתוחה לכל מעשן, ללא קשר לכמות העישון והיא מוגבלת ל־15 משתתפים. בכל תכנית גמילה 10 מיפגשים שיתקיימו בחדר המנוחה של הרופאים, בקומת ביניים.

היוזמה להקמת קבוצות גמילה באה מחיה זהראל – עובדת הרווחה של המוסד ומד"ר הלן פרידן, המו' לרפואה [illegible]. הנהלת הדסה נענתה ברצון להצעה, מתוך מודעות לחשיבותה, ואישרה לצורך זה מימון חלקי של הפרוייקט. כל משתתף ישלם סכום שווה ערך ל־25 $ והמוסד יממן את ההפרש. מחלקת כוח אדם אישרה כי חלק משעות ההשתתפות בקבוצה יהיו בשעות העבודה.

לתשומת הלב של ועדי עובדים. גם אתם יכולים לבקש שירות כזה, לבריאות. ■

אלכוהול זה לא דיאטה

היזהרו בשתיית אלכוהול. לא רק משום ששתיה מרובה אינה טובה לבריאות. אלא משום שמשקאות אלכוהוליים עשירים בקלוריות ואינם טובים למי שאינו מעוניין להשמין. לדוגמה:

כוס בירה לבנה, 200 מ"ל, תעניק לכם 94 קלוריות.
בכוס יין לבן, 150 מ"ל, יש 105 קלוריות.
כוס יין אדום, 150 מ"ל – 117 קלוריות.
כוסית ורמוט, 100 מ"ל – 114 קלוריות.
כוסית ייש, או ליקר לא מתוק במיוחד, 20 מ"ל – 48–50 קלוריות.
רבע כוס ויסקי, 50 מ"ל, – 125 קלוריות.

ואם יחד עם השתיה מכרסמים פיצוחים, זיכרו ש־50 גרם בוטנים מעשירים אתכם ב־315 קלוריות, כמו 3 פרוסות לחם לערך. לשאר הפיצוחים ערך קלורי דומה.

ראו, הוזהרתם! ■

גלולות שיזוף מזיקות לעיניים

שלטונות הבריאות בגרמניה שוקלים אם לאסור את מכירתן של גלולות שיזוף, בשל תופעות הלוואי השונות שנתגלו אצל חלק מן המשתמשים בהן, לרבות נזק לעיניים. בישראל, איש לא נזקק לגלולות שיזוף, השמש מספיקה, אך כבר נודע כי יש המבקשים/מבקשות, להופיע על החוף, כבר בפעם הראשונה, בצבע ברונזה של סוף עונת הרחצה. לאלה יאמר: היזהרו, אל תמהרו לרכוש גלולות שיזוף, בביקורכם הקרוב בחו"ל.

הגלולות הללו מכילות קאנתאקסאנתין, שהוא חומר כימי, המשתייך לקבוצת הקארוטינואידים, שנוצרים באורח טבעי בצמחים רבים ומשמשים כצבעי מאכל ולתעשיית הקוסמטיקה. זה 16 שנה משמש מוצר־לוואי של חומר זה, בטה־קארוטין, כאחד המרכיבים בתרופה לבעיות עור, בעיקר במקרים שבהם יש הפרעות ביצירתן של כדוריות הדם האדומות. תופעת לוואי של נטילת התרופה, היא הצהבה של העור. שימוש במוצר קארוטיני אחר, קאנתאקסאנתין, הופך את הצבע מצהוב לברונזה.

על כך התבסס הפיתוח של גלולות השיזוף. שני החומרים המעורבבים זה בזה נותנים את הצבע האידיאלי. בשוק הגרמני, לדוגמה, יש ששה סוגים של גלולות בנויות על עיקרון זה. ב־1984 נמכרו בארץ זו כשני מיליון קופסות, שכל אחת מכילה 40 גלולות בממוצע.

עתה מתברר, כי גלולות אלה מביאות אתן תופעות לוואי שמעכירות את השימחה על שיזוף יפה. לדוגמה, הצטברות של גופים גבישיים מאחורי העיניים, או ירידה בכושרה של העין להסתגל לאור ולחושך. הדבר עלול להיות מסוכן, בנהיגת לילה, לדוגמה. תופעות־לוואי אחרות של הגלולות הללו הן תגובות שונות של העור, הפרעות בדרכי העיכול ובעיות רפואיות כלליות. ■

מכשיר איתור להשתלת כיליה

חולה כליות זקוק לכיליה, בדחיפות. החולה עובר טיפול בדיאליזה אחת ליומיים ואמור להימצא בטווח השגה מיידית, למקרה שתימצא הכיליה המתאימה. כשיש טלפון, אין בעיה, יש קשר עם בית החולים. אך בהיעדר טלפון, יש עוד אפשרות: קבוצת התיקשורת של חברת פיינקול כבר נעתרה שלוש פעמים לבקשות של מחלקת השתלות בבית חולים במרכז הארץ והעניקה לחולים מכשירים לאיתור אלחוטי. על מנת להרגיל את החולים לפעולת המכשיר, נקבעה אשת־קשר, המעבירה אליהם מספר פעמים ביום הודעת בנר סה: „רינה מוסרת דרישת שלום".

במוקד החברה מצביע המחשב על מספרי המכשירים שבידי החולים ואומר: „הנ"ל מועמד/ת להשתלת כיליה. יש להעביר הודעה מידי" שמואל כהן, מנכ"ל פיינ'קול, מוסר כי המוקד ערוך להעביר הודעה על מציאת כיליה תוך שניות אחדות מרגע קבלת המידע החיוני. כמרכן מסר כי חברתו תיענה לכל פניה בעלת אופי המניטרי ותעמיד את שירותיה האלחוטיים לסיוע בהצלת חיי אדם. ■

Rein donné — Vie sauvée
PARIS 06

בצרפת מעודדים תרומת כליות. בחותמת דואר: „נתינת כליה – הצלת חיים" כתוב בחותמת.

בריאות

הלב רוצה להשתקם בכיף

המשך מעמוד 31

הם מתעמלים בקבוצות של עשרה, בשיעור שנמשך 45–50 דקות. בשעה המקוצרת הזו הם הם משקיעים ומזיעים כמו כל מתעמל רגיל במועדון כושר, וחוץ מהגיל אולי, שהוא בין 50 ל-60 בממוצע, אין מה שמסגיר את העובדה שהם למעשה אינם פריקים של שרירים, אלא חולי-לב משתקמים.

עשר שנים – יומולדת בימים אלה – פועל המכון בהנהלתו של ד"ר יוסף יעקובי, כשהמטרה היא „לטפל בשלב הכרוני והמתמשך של מחלות לב, להחזיר את האדם לחיים נורמליים, גם מבחינה חברתית ותעסוקתית, כמה שיותר מהר". יש מי שמתחילים בתכנית השיקום חודש-וחצי או חודשיים אחרי התקף, יש מי שהגיעו אחרי חודשים של תרדות והסתגרות, תוצאה של הכוונה לקויה או חסרה לאחר אירוע המחלה.

עמוד השידרה של תכנית השיקום כאן, היא הפעילות הגופנית, בהדרכתה של יונה זילברשטיין. כבר שלוש שנים היא שם, מדריכה את המשתקמים, משוחחת איתם, חוגגת איתם חגים, ונלחמת הרבה לתת לכולם הרגשה טובה, של שעת כיף במועדון ספורט. היא והתעקשה שיהיה חדר הלבשה עם מקלחות, עשתה את ההרפיה („זה מהיוגה") לחלק מהשיעור, עושה מסיבות סוף שנה, מקפידה לערוך שיחת היכרות עם כל משתקם חדש, שבהמשך לה היא מחליטה לאיזו קבוצה הוא מתאים. גישה הוליסטית – האדם כשלם אחד – כך היא קוראת לזה. התלמידים נהנים לספר על „הכוח של יונה להשכיב גברים". על מזרון ההתעמלות, כמובן.

כשהם מגיעים למכון (עם הפנייה של רופא), הם עוברים בדיקות שונות, כולל בדיקת מאמץ, ולפי זה נקבעת רמת המאמץ המקסימלי אליו רשאי המשתקם להגיע, ובמסגרת זו הוא מודרך בפעילות. המעקב אחר המשתקמים נמשך כל משך פעילותם במכון. בכל שישה חודשים הם עוברים מחזור בדיקות, ובכל שיעור (פעמיים בשבוע, ועוד פעם נוספת בבריכת שחיה בקיץ), נרשמים נתוני הדופק שלהם בדף המעקב. בכלל, כל הפעילות שנעשית במכון, נעשית בהשגחה של רופא. „המכון מחזיק את האדם במעקב צמוד עד כמה שאפשר", מסביר ד"ר יעקובי. „טיפולים, תרופות, דיאטנית, עובדת פסיכוסוציאלית, טיפול קבוצתי ופרטני. מנסים לתקוף את הבעיה מכל הכיוונים של גורמי הסיכון". לא כל החולים מגיעים לשיקום אקטיווי מאורגן, כמו זה של קבוצות ההתעמלות, מסביר ד"ר יעקובי. יש מי שמגיע למכון ולאחר הבדיקות מקבל הדרכה כיצד לחזור לפעילות ואיך להתקדם בעצמו. משתקם כזה מגיע למכון רק למעקב.

אמצעי מניעה: רבע שעה ביום

למרות שהנושא של שיקום לב באמצעות פעילות גופנית הוא „יחסית חדש", בהגדרתו של ד"ר יעקובי, אין היום ספק באשר לתועלת שבו. בכל זאת, לא כל חולה המשתחרר מבית חולים בעקבות התקף או ניתוח נשלח למכון שיקום (יש אחדים בארץ), או מקבל הדרכה מהרופא עצמו. במחלקת טיפול נמרץ כל כך עסוקים בעצם הצלת החיים, מסביר יעקובי, עד שלפעמים אין זמן להסביר לחולה מה לעשות ואיך אחרי שהצליח להישאר בחיים. בנקודת נתק זו מתחילה הבעיה. יעקובי מציע להפנות כל חולה אוטומטית למכון שיקום.

יונה חושבת שכל הנושא של פעילות גופנית בכלל נזנח בימים אלה של חיים נוחים, מכוניות ומתגים, או ודאי שיש בעיה אצל חולי לב. „צריך לעשות ספורט במכון", היא אומרת, „והמודעות וההדרכה צריכות להיות מכוונות מגבוה: מיתקני ספורט חופשיים, בריכות כמעט בחינם. צריך לעשות פעילות יום-יום, כמשך רבע שעה, ולא להפסיק. כי אחרי יומיים שלושה של חוסר פעילות הכושר יורד".

ב„קומנדו שטראוס" כמו שהם קוראים לעצמם, יש מתעמלים ותיקים וחדשים. ישעיהו מתעמל כבר שש שנים, ועוסק בספורט גם מחוץ למכון. הוא כבר „מדליף" את יונה ב„לתת קצב" ותרגילים. מאיר קיבל התקף לב בישיבת הנשיאות של מפלגה מסוימת, וכשהשתחרר מבית החולים הוזמן למכון. זה היה לפני ארבע שנים. יואל, בן 76 („וחצי"), מרגיש את האווירה הידידותית והדאגה לאנשים במכון. יש עם מי לדבר, לגלות שהחוויה הלא-נעימה הזו אינה עוברת עליך לבד.

המכון הזה הוא היחיד בו יש גם נשים משתקמות. הן מעטות, יחסית למספר הגברים, שתי קבוצות של מתעמלות מתוך עשר קבוצות בסך הכל. ד"ר יעקובי אומר שהסיבה לחוסר האיזון בין המינים בשיקום היא היסטרית. „את הגברים צריך כביכול לשקם והנשים יותר פסיביות, וזה לא נכון. סיבה אחרת היא שגבר חולה יכול להפסיק לעבוד ולצאת לפנסיה. לאשה אין ברירה – היא חייבת להמשיך בכל מיני פעילויות ולכן הנטיה להשתקם באופן טבעי, בכורח הנסיבות, גדולה יותר". יונה אומרת שהן יותר מבוגרות, בממוצע, ביחס לגברים, בעלות מודעות נמוכה יותר לפעילות הגופנית, לא גמישות ויותר מפונקות.

אבל העיקר, אצל נשים וגברים, זה המוטיווציה. זו גדלה ומתחזקת, לצד הבטחון העצמי שחוזר, כשהאדם מיישר גב ומתחיל בריצה קלה עם עוד מישהו במצבו, שכשיספר לו, אחר כך, בחדר ההלבשה, על איזה כאב או מיחוש, אם יענה שהוא מבין, הוא באמת יבין.■

אורית הראל

מדרס לציבור

גם להתאמת עדשות מגע צבעוניות יש צורך במומחה

כל מגע בעיניך מחייב יד של מומחה שתתאים, תטפל ותדריך.
עדשות מגע צבעוניות ואחרות לכל סוגיהן ניתן להשיג אצל 250 חברי איגוד האופטומטריסטים בישראל.
חבר האיגוד הוא מומחה להתאמת עדשות מגע המאושר ע"י משרד הבריאות.
תתפלא לגלות שגם המחיר אינו יקר יותר.

העין השלישית

היא העין הראשית לטפל בעיניך
אותה תמצא
בכל רחבי הארץ

מדור פרסומי

מכשיר שמיעה מהפכני:

שומעים אותו, אבל לא רואים אותו...

שמיעה הוא אחד החושים החשובים שיש לנו להכיר את העולם, לשמוע את ציוץ הציפורים, רחש המים, ולשמוע את היקרים לנו.

ישנם כאלו שתענוג זה נגזל מהם. אלו כבדי-השמיעה והיום ניתן לעזור להם מבלי לגרום לפגם אסתטי עקב השימוש במכשיר שמיעה מסורבל.

הדור החדש של מכשירי השמיעה הינו מוצר טכנולוגי משוכלל יעיל וקטן עד כדי כך שניתן להכניסו לתוך תעלת האוזן.

במחקר שנעשה לאחרונה בשוודיה נבדקו 211 אנשים, שהשתמשו הן במכשיר הנסתר באוזן והן במכשיר החיצוני. 82% מהנבדקים העדיפו את המכשיר הנסתר בתוך האוזן.

ההצלחה בהתאמת המכשיר וההנאה מהשימוש בו תלויות בהתאמה עדינה ומיומנת של אודיולוג מומחה הפועל בשיתוף עם רופא א.א.ג.

במכון „אורתופון" כל הנזקק למכשיר שמיעה יעבור בדיקת רופא ובדיקת שמיעה מדוקדקת על ידי אודיולוג מומחה ואז ניתן יהיה להחליט איזהו מכשיר שמיעה המתאים לו ביותר.

מכון „אורתופון" הנמצא ברמת גן הוא המכון היחיד בו עומד לרשות הלקוח שיתוף פעולה זה בין האודיולוג לרופא.

עקב אופיו המיוחד של המכון, בו השקט הוא דבר חשוב, לפני בואך אנא צלצל לקביעת תור בטל' 03-724968, או בקש פרוספקט חינם אשר יישלח אליך.

לכבדי שמיעה!

שומעים אותו אבל לא רואים אותו...

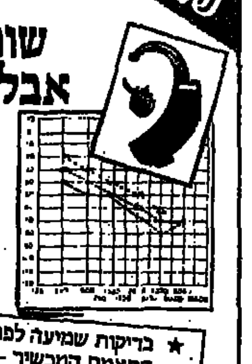

מכשיר שמיעה מהפכני נסתר בתוך האוזן

במדורים מפתיעים שכדאי לשמוע

★ בדיקות שמיעה לפני ואחרי התאמת המכשיר - חינם
★ התאמה אישית ע"י מומחה המכון
★ פיקוח רפואי. בדיקת רופא א.א.ג. והדרכה להחשת ההסתגלות
★ שנה אחריות מלאה ושרות

פרוספקט חינם ישלח בדואר.
קבלת קהל: א'-ה' 8–12, 16–19

מכון אורתופון

מוצר חדש:

מברשות שיניים דנטון

דנטון היא מברשת שיניים חדשה (כחול/לבן) המיוצרת על ידי מפעל „המברשת" שבקיבוץ רוחמה.
דנטון פותחה בייעוץ צמוד של רופאי שיניים. היא מיוצרת בקו יצור אוטומטי, המשוכלל מסוגו בעולם, ללא מגע יד אדם.

מגוון המברשות המשווקות בארץ רחב מאוד ועונה על דרישות הציבור: לילדים, למבוגרים; בשלוש או בארבע שורות זיפים ובדרגות קושי שונות.

קצות הזיפים של מברשות דנטון מעוגלים ומונעים פציעת החניכיים ופגיעה בציפוי האמאיל של השיניים. (זיפי המברשת עשויים TYNEX וסיבי הניילון הם מתוצרת מפעל DUPONT, שוויץ).

מחיר מברשת דנטון הוא 1.9 ש"ח. מה-1 אפריל 86 ועד אחרי פסח תשווק המברשת במחיר היכרות של 1.45 ש"ח ליחידה.

ניתן להשיג בכל רשתות השיווק, סופרמרקט, בתי מרקחת, כל בו לבקון וכו'. לפרטים נוספים נא לפנות לדרור או אירית, פרסום פוגל טל' 03-248216.

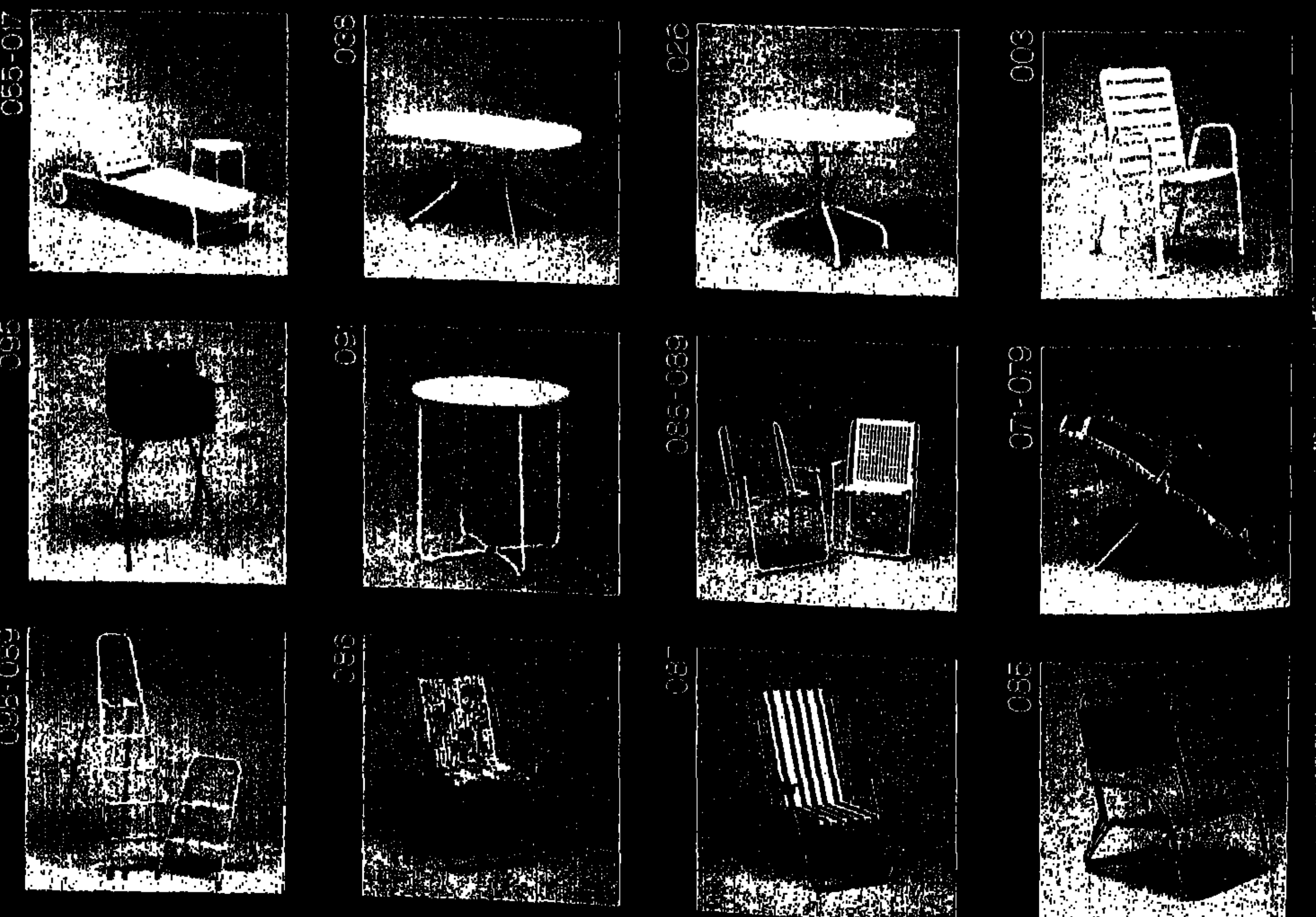

רהוט לשעות הפנאי

"קל-נוח" - רח' חפץ חיים 2 וחולת יצחק ת"א. טל. 251605, 262517, 256903-03
"..." - רח' הרב' מנכן 14 ת"א. טל. 833280, 821672, 823922-03

נערות עם סגנון

הולכות הקיץ בעורות לוהטים של:

פורת

מפעל ותצוגה
חולון: רחוב חנקין 76 (בחצר)
טלפון: 03/855653

רוית ליפשיץ (נערה עם סגנון)
ואלה קניאס (סגנית שניה)

מציגות משהו מקולקצית קיץ 86 לקניינים וצרכנים
בתצוגה החדשה הצמודה למפעל –
בגדי־ים – מראה הג'ונגל
מכנסיים, חצאיות, גופיות, שורטים, חליפות קיץ בשילובי משי ועור
מחלקה מיוחדת לארנקים ותיקי עור לבעלי חנויות בלבד.

רות ודוד פורת עושים את הבלתי יאומן ומדהימים את עולם האופנה הישראלי בעיצובים נועזים עם אוסף דגמי קיץ 86 מעשה עור כשהם שואבים השראה ודמיון פורה מן הג'ונגלים של אפריקה ומעבה האמזונס.
גולת הכותרת: בגדי ים (עור נפה בצבעים שונים) במראה הג'ונגל, חצאיות וגופיות עור, חליפות משולבות בחצאית, חזיה ומקטורן קייצי, אביזרי אופנה, חגורות ותיקי יד. דגמים חדשניים של שמלות בשילובי משי ועור.

מפעל ותצוגה
חולון: רחוב חנקין 76
(בחצר)
טלפון: 03/855653

תלמה הדר
צילום: אודי ארנסט.

רפי נלסון –

חיים ברמה אחרת

צריך לרדת עד אילת כדי להאמין:
„הגשמתי את חלום חיי, ברז בירה פרטי אצלי בבית בג'קוזי..."

▲ סלון הבית של רפי נלסון, המטבח ופינת האוכל. אין קירות, אין מחיצות. הדלת היחידה היא דלת הכניסה.

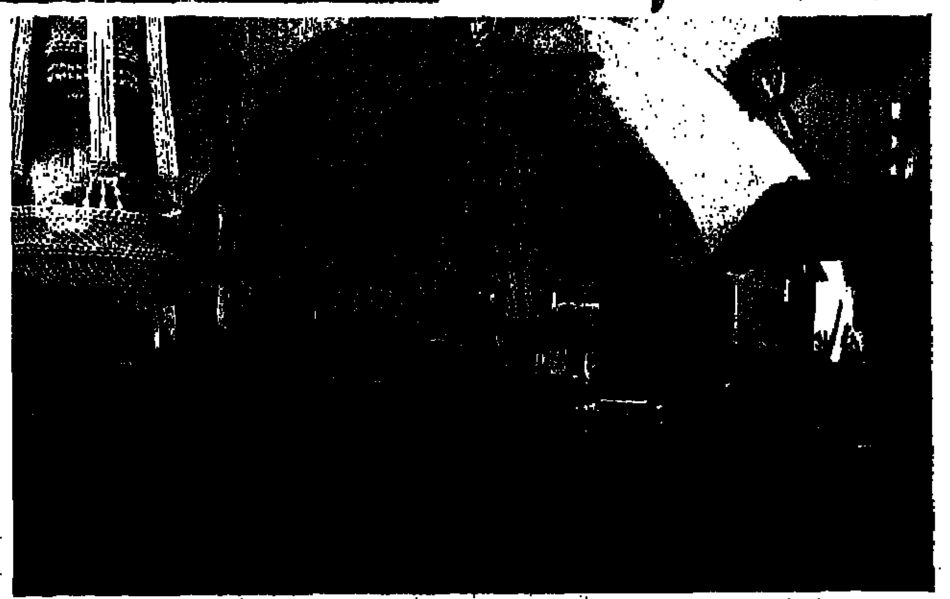

▲ שתי מדרגות מחדר העבודה מובילות למרבץ השינה בעל התקרה הקמורה.

ביתו של אדם, כך אומרים, הינו מבצרו. ביתו של רפי (אילון) נלסון איש אילת הוא יותר מזה: זהו, למעשה, בית פרטי במרכז העיר אילת בו מתגשמות הפנטזיות של ענק החול המגור הזה רפי נלסון – מבחינת עיצוב פנים, רמת חיים, נוחות ומרחב מחיה פונקציונאלי.

▲ [illegible] השולחן מעל לכובע. אוסף [illegible] ההיסטוריים של נלסון.

העקרון המנחה פשוט למדי: מקסימום תנאים, מקסי־מום פינות – במינימום שטח. ביתו של רפי נלסון הוא מחיאון פרטי לפוחלצים של חיות טרף למיניהן אשר ניצודו או נרכשו על־ידי בעל הבית במסעותיו בעולם. לכן גם לא היה זה פלא אם מתוך המטבח היה מגיח לפתע ד"ר ליווינגסטון ואחריו שבט של אוכלי־אדם. ממש ספר הג'ונגל...

הסלון ממוקם במרחק הליכה של 2 מטרים מדלת הכניסה, ללא כל הצ[illegible]. מכאן ואילך אתה כבר במרכז העניינים, משמאלך חדר שינה שעוד ידובר בו, מלפ־ניך, כהמשך לסלון, פינת אוכל ומטבחון ומצד שמאל... לא תאמינו – ג'אקוזי יהודי אמיתי שקוע לו בכל תפארתו בפינת הסלון, מוקף צמחיה טרופית ומי־מיו הצלולים מבעבעים חרישית. אך בעצם הקמתו של ג'אקוזי פרטי ל־8 אנשים במרכז ביתו, לא מסתפק נל־סון להפתיע. הצימוק שבעוגה: ברז למזיגת בירה מהח־בית, כדוגמת אלו הקיימים בפאבים, הצומח לו באלגנ־טיות מתוך המרצפות הארמניות שמסביב לג'אקוזי. „בכך", אומר רפי, „הגשמתי את חלום חיי, ברז בירה פרטי אצלי בבית בג'אקוזי..."

מדי בוקר בשעה שש, פונקט, משכים נלסון וטובל בג'אקוזי האילתי שלו, „עושה 4 בריכות" מצד לצד, ומשקיף על החיים מבעד לחלון הצרפתי שליד הג'אקוזי, אחרי הצהרים, מדי יום, כשהוא סוגר את כפרו בטאבה מורנבות אחריו לביתו המעריצות והמע־ריצים, וכך, עד השעות הקטנות של הלילה קורים דב־רים מעניינים בג'אקוזי ליד ברז הבירה. חיים ברמה אחרת. „נכון שאינני היחיד בארץ עם ג'אקוזי פרטי", אומר נלסון, „אבל כזה גדולה עם ברז של בירה ליד וכו עשירו רק אצליו היחידי בעולם". כה אמר רפי בעל עין הזכוכית ושב לשים את עינו בכוס הבירה האישית.

את סלון ביתו של נלסון מקשט שטיח מעור זברה והמוטיב השולט בריהוט כאן הוא סיני עתיק, וזה מה שמזכיר את אימרתו: „מה יש לדאוג? החיים קצרים והסינים קרובים" פסנתר יפהפה מוסיף אווירה לסלון אשר הינו ממילא קסום ומזמין להישאר בו לנצח. מעל הפסנתר מגיח ראש של אייל צפוני ועל קרניו תלויים חלק מכובעיו של בעל הבית. „את הכובע הזה נשך לי הבבון של קיסר קניה", צוחק רפי ומצביע על כובע מצחיה מרוט, „בערב הגישו לי אותו בתור מנה עיק־רית. את הקוף, כמובן, לא את הכובע... ואת הנמר הזה צדתי בהודו ב־68"..." מצביע נלסון על ראש נמר מעל פינת האוכל. קצת רגשות אשם יש ברפי כשהוא מספר על מסעות הציד שערך, אבל הוא טוען שהציד שהוא ערך היה חוקי ובהתאם לכללים במדינות המארחות. ספרו את זה לאריה שמרוח על קיר פינת האוכל...

חלילה יורד (אולי האלכוהול כבר עושים שמות במא־רח ואורחיו. רפי יעלה על יצועו המוגבה כ־3 מדרגות, יחלוף על פני ג'ירף חבוש כובע בוקרים ויכבה את הסיגר שלו במאפרה שהיא רגל בת יענה. אם עוד יהיה לו כח יצפה בסרט וידאו המונח למרגלות המיטה.

נלסון כבר אינו צריך להתאמץ בחיים. הדברים מת־נהלים אצלו במכשירי שלט־רחוק, הטלוויזיה, הוידאו, הסטריאו, המזגן ואפילו שער הכניסה החשמלי. מחר יקיץ נלסון, וכדרכו לכפרו בטאבה בתוך מכונית הב.מ.וו. השחורה המפוארה שלו, ירקום לעצמו עוד חלו־מות, אשר לנו נראים לבטח כפנטזיה. ■

שבוע 55

מועדון צרכנים לקוראי **מעריב** **מושג חדש בעסקים**

28.5.86

מדריך מסווג לצרכנות נבונה. מופיע כל השנה במוסף "סגנון" בחסות "גרין־קארד".

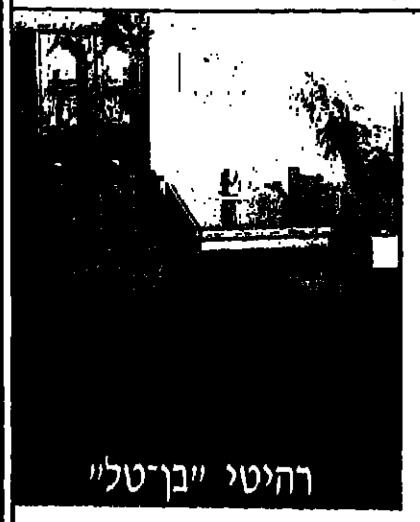

פרס לכסף מהגרלה

על כל קניה בבתי העסק של מועדון צרכני "מעריב"

1. "דיוויס" קולנוע על קניה מעל סך 25 ש"ח
2. עט BALLOGRAF על קניה מעל סך 50 ש"ח
3. ארוחה חינם על קניה מעל סך 150 ש"ח
4. מחשב כיס על קניה מעל סך 750 ש"ח
5. מצלמות POLAROID על קניה מעל סך 2000 ש"ח

תמורת המצאת חשבונית אחת המעידה על קניה, פעם אחת בכל יום בלבד (באותו בית עסק) תזכה ללא הגרלה בפרסים כמפורט. חברי המועדון מתבקשים להמציא את החשבונית (מקור בלבד) המעידות על הקניות בצרוף מודעת בית העסק מתוך סגנון, תוך שבוע ימים מיום הקניה: לחברת גרין קארד, דיזנגוף סנטר 510 ת"א. לאחר קבלת החשבוניות ויחד עם מודעת בית העסק, תשלח חברת גרין קארד את הפרס לקונה. הפרסים והדרך חלוקתם נתונים לשינוי לפי שיקול דעת המועדון בלבד.

מועדון הצרכנים מחזיר לך כסף!!!

בנוסף לפרס תקבל בחזרה 10% מכל קניה שביצעת בבתי העסק המתפרסמים במועדון בצורת תוי קניה.

פינת אוכל תוצרת כחול לבן מרהיטי "בר־טלי" תוגרל בין הקונים בחודש מאי 86'.

רהיטי "בן־טלי"

פטיו

חנויות יפות לדברים יפים לאנשים שאוהבים

■ ת"א — ככר המדינה ה' באייר 68
■ ר"ג — ביאליק 19
■ עכו — בן עמי 22
■ נתניה — הרצל 12
■ רעננה — חנקין 4
■ רמת־השרון — סוקולוב 32
■ ראשל"צ — ז'בוטינסקי 53
■ חולון — סוקולוב 49
■ כפר סבא — ויצמן 84
■ אילת — מרכז מור

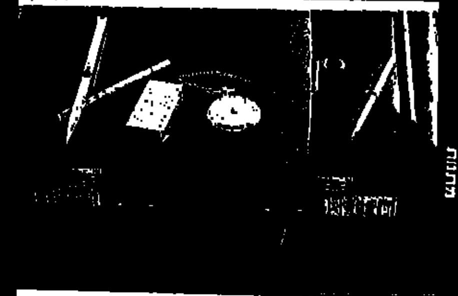

לגבר
מוצרי עור ומתנות
יהודה המכבי 65 ת"א
טל. 444984

מיני מוני
לה ארנקים
20%
ת"א — דיזנגוף 75, דיזנגוף 101
טל: 228681

דובי משה
סוכנות לביטוח כללי
אמינות ושירות אישי
בכל סוגי הביטוח
טל. 201992, 299668
משרד: ת"א, בנין אל־על, בן־יהודה 32

אולמי מילטון מבצע
☆ תקליטן מנחה מעולה
☆ הסרטות ודאו־לימור דיזנגוף
☆ שמלת כלה
☆ טיפול יופי במלון 5 כוכבים
☆ ליל כלולות במלון 5 כוכבים
☆ חלה ל־7 ברכות
לחתן בר מצוה - זוג אופני BMX
שד' העצמאות 62 בת ים טל. 867651
המבצע מ־250 איש — 15 ש"ח

הונדה
שרות ומכירה של כל דגמי סוזוקי וספה SI
סוכנות ראשית אביזרים וחלפים מקוריים
ח א. דרך פ ת 55
טל 613878

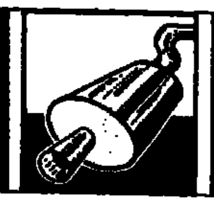

ראשל"צ - יעקב פרימן 5 03-948597
ת"א - דרך השלום 10 03-332462
יהוד - העצמאות 1 צומת אריה 03-362792
רחובות - אזור התעשיה דרך יבנה 08-461554

40 שנות יצור ויצוא!

לוטוס lotus

עסקים עושים בלוטוס כל צהריים!

במחיר 12 ש"ח כולל מע"מ לארוחה מלאה

שירותי קייטרינג — גם מעל 300 מוזמנים!

המסעדה הסינית של נאות אפקה!

תל־אביב
רח' קהילת ונציה 12
(בית מגור)
טל. 490644, 494203, 495024, 497302

לקחת הביתה ב־20% הנחה

מועדון צרכנים לקוראי מעריב, דיזנגוף סנטר 6072 תל־אביב (64332) מחלקת מודעות של המועדון 292343, 282781

עמוד מס' 1

אופנה

יהודית חנוך

סוניה ריקיאל בישראל

ה אופנה מתחילה להתחרות בבלינצעס ברחוב ירמיהו בתל־אביב. ולעודד פרוביזור, עודד גיא ואנדריאה הגיעה הגבורה. הבוטיק האחרון שנפתח שם הוא של סוניה ריקיאל, מעצבת אופנה פאריסאית, שידועה בזכות הסריגים היפים שלה והקו הפשוט והלביש. את ריקיאל הביאו לירמיהו, ברורית טורקאי, מורה לציור, חנה זלמן, עקרת־בית, וציפי איתן, דיילת "אל־על".

"הרומן שלי עם סוניה ריקיאל התחיל כשהייתי מקפצת לחו"ל ועוברת ליד הבוטיק שלה בפאריס", מספרת ברורית. "כשנוסעים עם בעל, אף פעם אין לו סבלנות לקניות ולמדידות. אז גיליתי שאצלה, אני יכולה להיכנס ולקנות 'לפי העין'. בחצאיות יש נעמי במותניים והבגדים תמיד התאימו יופי, אפילו בלי למדוד. בינתיים, ישבנו חנה ואני בבית, ... ואנשים ... קונים בגיל ארבעים אפילו כשהילדים עוזבים את הבית".

[illegible]

זה לא היה כל כך פשוט. "כדי לקבל את הזכות לפתוח בוטיק, צריך להתחייב לקנות בסכומי־עתק. מי שעשה את העסק היה אחי, צופי, שנפגש עם סוניה. מתברר שהיא יהודית, הוא דיבר אתה יידיש והתמזו הסכם. סוניה התלהבה מהרעיון שיהיה לה בוטיק בישראל". רוב הבגדים של ריקיאל עשויים סריג כותנה עבה, בשחור, חום, כחול־נייבי וורוד, או צהוב, עם פסים דקיקים לבנים. גופיות, קורסוליות, מכנסיים, חולצות בעי מדוקות. הכל בנוי על העקרון של "ערבב והתאם", לפיו אפשר לשלב חלקים שונים שהולכים ביחד. בנוסף לאלה, יש גם בגדים מאריג בעניקר בשחור, חום, אדום, מקושטים בגבוה כפתורי־זהב. סוניה ריקיאל היא סיפור הצלחה פאריסאי, שנמשך כבר עשרים וחמש שנים. היא אשה קטנה ודקה, שגילתה את הסוד, מה נשים רוצות ללבוש — ולקנות. ואז פתחה בוטיק ברחוב קטן והציגה בו אגודות סרוגות ביד. אחד הקטעים המשעשעים אצל ריקיאל הוא, שיום אחד שמה בטעות, בחלון־הראווה שלה, אפודת־סריג על צידה ההפוך, עם כל התפרים הבולטים בחוץ. נשים עברו ואמרו "איזה יופי, כמה שזה מקורי". וסוניה יצרה אוסף שלם של בגדים "הפוכים".

סוניה ריקיאל נבחרה בשנת 1970 כאחת הנשים החושניות בעולם, אולי, כי הסריגים שלה, תבליטו תמיד את הצד הרך והנשי, גם בשנים כשכל המעצבים, ייצרו את ה"יוניסקס". למרות התואר והבגדים הרכים, היא רואה את עצמה כאשה משוחררת ופמיניסטית נלהבת — ולאחרונה אף יצא לאור ספר על תולדות־חייה בשם "ריקיאל".

הבגדים שלה, הנראים פשוטים מאוד, אינם זולים, אף בפאריס. בבוטיק שברחוב ירמיהו, הם נמכרים ב־80–220 ש"ח לגופיות וחולצות, 220 ש"ח לחצאיות, ו־300–320 ש"ח לשמלות טריקו. בגדי האריג יקרים יותר. יש בבוטיק של סוניה ריקיאל גם ארנקים, חגורות ועדיים. ■

קרא את החולצה

א חרי שגמרו כבר להדפיס את כל המשפטים המצחיקים וקריאות־המחאה נגד זיהום הסביבה ונגד אלכוהול ונגד עישון, סיגריות, הנושא החדש שנראה בימים אלה על חולצות־הטריקו הוא ציורים של של "קומיקס" אמריקאים המופיעים לא רק בדף האחורי של העיתונים, אלא גם בחוברות שגיבורי הסיפורים שלהם מוכרים לכל זאטוט אמריקאי והם עוקבים אחרי עלילותיהם עשרות שנים. אחדים, כמו צ'רלי בראון ולוסי, הם כבר ממש קלאסיים.

בקיצור, חולצת הטריקו או שמלת המיני החדשה, זה כבר לא רק בגד, זה סיפור שלם. אפשר לעמוד בתור לאוטובוס ולהעביר את הזמן וגם לשפר את האנגלית, בקריאת סדרת ציורי "קומיקס", המודפסים על הטריקו של החולצה. ■

סוניה ריקיאל: מפאריס - לרחוב ירמיהו

... אלדין דרגסטור ... ללונדון בקיץ!

"אלדין דרגסטור" מכריזה על מבצע הכרות חסר תקדים!
בימי שלישי בשעה 21.00 יוגרל "הזוג המאושר" שיזכה מידית בארוחה חינם!
15% הנחה בדרגסטור הצמוד למסעדה (על משקאות ופרסומריה) פתוח: יום יום עד חצות. ההגרלה תערך ביום שישי ה-30.5.86

כמו כן, בין כל באי המסעדה יוגרל כרטיס טיסה ללונדון

בית קפה מסעדה, ברמה בינלאומית ובמחירים עממיים
"אלדין דרגסטור", בתים, בן גוריון 81, טל. 682528 מול חוף "לדוגמא".

סקאלה Scala המקום לעסקים
ללקוחותינו שרות מלון,
ארוחות עסקיות ואולם ישיבות עד 40 איש.
ת"א, מרמורק 10
טל. 246000, 227424, 225007

20% הנחה
שני סייצ'ואן מס"א
המסעדה הסינית ברמת השרון
כוס יין מונמורט חינם!
רמת השרון, הבנים 50
טל. 482491

כשאומרים מטבח מזרחי מתכוונים
למסעדת אבו קעדאן
(מפגש אבדיה)
★ חומוס אורגינלי
★ סלטים על הכיף־כיפק
★ שירותי קייטרינג
הרצליה, רח' מדינת היהודים 60
טל. 052-555037

EL GAUCHO אל גאוצ'ו
מסעדת גריל ארגנטינאית
• מנות גדולות של בשר עגל
• מחירים עממיים
ת"א, הירקון 90, טל. 03-220166
ת"א, שאול המלך 2, טל. 03-250079
אילת, דרך הערבה, טל. 059-71009
חיפה, טשרניחובסקי 25

בית הדייג
דגים – אכול כפי יכולתך 7.40 ש"ח
חוף אלמוג אילת

רחובות אשדוד
055-24910

חדש! פתחנו מחלקה חדשה
בסלון רחל
לבגדי תינוקות, ילדים ונוער
לבני ונשים ממיטב היצרנים
הרצל 83, שעריים, רחובות, טל. 08-455969

גזית מבצע
ציוד קמפינג בשני תשלומים
שרותי גז לבית
הנחה לכל מביא מודעה זו
רחובות, בילו 23 (מול אגיד)

cadeau כדו
כלי בית
מתנות ובדשות
במבחר עשיר
רחובות, הרצל 202
רחובות, הרצל 192

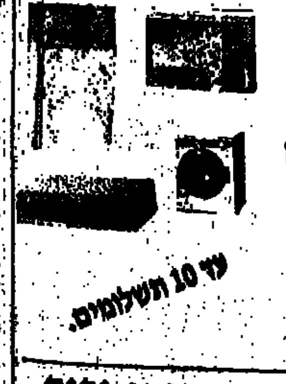

חלי אלקטרוניקה
הסלון מס' 1
למוצרי חשמל ביתיים באיזור רחובות והדרום
מקפיא, מזגנים, מערכות סטריאו.
המחירים הזולים ביותר
אספקה מיידית לכל הארץ
2% הנחה על וידיאו, תנור, מערכות ומזגן
עד 10 תשלומים.
רח' בית הפועלים 4, רחובות, טל. 08-483994

עוגיאדה

עוגות מאפה יד
ארלוזורוב 4, ר"ג (כפר חישוב),
טל. 03-720817

מחיצות גבס
בלוק לגו טרמזית
עשה זאת בעצמך
מחסן מכירות מ-16.00-19.00,
טל. 08-457295,
רח' בני משה 22 (במוצר רחובות).

סל מרקט מיקי יבנה
מרכז קניות למוצרי מכולת בשר, דגים, פירות, ירקות ועוד...
מכבדים ויזה, ישראכרט וגרין קארד
הדרור 16 יבנה

מוסך מורשה
טיפולים ותיקונים
פורד, אוסטין, סוזוקי, ג.מ.ס.
אשקלון (מול בית הסוחר) טל. 051-24431

וידאו צפריר
ספריה מובחרת לסרטי וידאו
בהנהלת אלי צפריר
רחובות, הרצל 186
טל. 08-488688

נתניה

המרכז סמבירא בע"מ
כלי בית מתנות
במבחר עשיר
נתניה, רח' רמז 29
טל. 053-23276

... כורסאות ... ישיבה
חנות תצוגה ומכירות: נחלת בנימין 132 תל־אביב טל. 827230
המפעל: רח' הסדנא 21 חולון, טל. 803701

כיף בקיץ עם רהיטי הגן של תמר
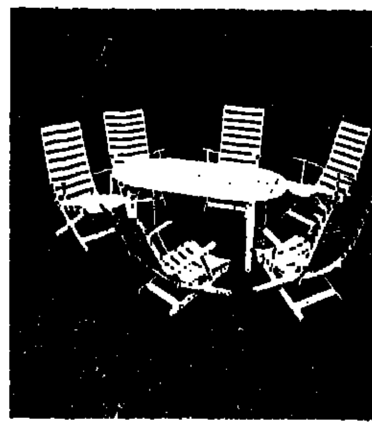
מחיר רגיל לכסא: 135 ש"ח
במבצע: 120 ש"ח
מחיר רגיל לשולחן: 240 ש"ח
במבצע: 220 ש"ח
5 מצבי ישיבה
ממפעלי הרהיטים תבור
חנות המפעל: בנין מרכזים, רח' שלבים 20 יפו טל. 03-812926
מפעל: מושב תימורים, ד.נ. לכיש צפון 79430 טל. 055-82111-2-3
להשיג בחנויות המובחרות, כל־בו שלום, המשביר לצרכן והמרכזי
סוכנות ראשית בחיפה: אולטרסאן, שד' בן־גוריון 5 טל. 04-520461

... טלוויזיה ושיווק ... L.C.M ...
... לכל אחד.
... רחוב א. לירן
... המובחרות והשק"ם
03-826293

אילן ונוי

יעוץ תכנון פיתוח ואחזקת גינות בגן בנו ובהידרופוניקה
אספקה משטחי דשא מוכן ומערבות הנוקיה
מגוון גדול של ארניות
השרות לפני שתתחלים התייעץ איתנו
נשמח לנדרום לך מוס'גנון העשיר
03-324739 סרות סלבוני 24 שעות ביממה

פתח־תקוה
שטיחים שיווק ישיר
★ שטיחי כרמל
★ שטיחים מקיר לקיר
★ מכירה תיקון וניקוי
פ"ת, ההסתדרות 11
טל. 916549

סופרמרקט לאופנה
רח' המלך חירם 4 ע"י השעון טל. 833240

דובלה
רהיטים שילדים אוהבים, לאורך שנים.
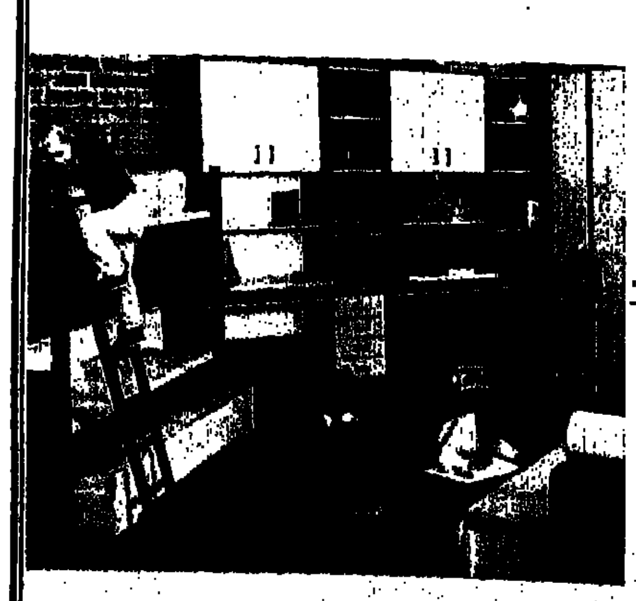
... באר־שבע, טרומפלדור 69, טל. 057-77844. נתניה, שמואל הנציב 16, ... 053-22111. פ"ת, חובבי ציון 18, טל. 912614. ירושלים, יד החרוצים 14, תלפיות ... 02-721618. ראשל"צ, רוטשילד 87 טל. 994848. הרצליה, סוקולוב 75 ... 052-82640. אור יהודה, העמל 8 טל. 717185.
...: ת"א זדקה, בוגרשוב 40 ת"א, טל. 282630.
... מורשים: כפר סבא, רהיטי תל־חי, ויצמן 141, טל. 052-444963. ... זדקה, הגליל 16/23, טל. 04-989820. חיפה, זדקה, נורדאו 23, טל. 04-668851. ... התיכון 19 נוה שאנן, טל. 04-220357. רחובות, שטרנברוק, טלר 28, טל. 08-451223.

מפעלי רהיטי קהירי K

"ייצור יבוא ושיווק
רהיטי סלון ומזנונים
תוצרת הארץ וחוץ

מפעל ואולם תצוגה
חולון, רח' הבנאי 28 (ליד טמפו)
טל. 806589

אולם תצוגה מרכזי
תל־אביב, רח' הרצל 63
טל. 828647

"יהובי — כל טיסן" פתח תקוה
טיסנים, ציוד לטיסנים, משחקים, צעצועים, ציוד משרדי, מכוניות, סירות, הליקופטרים עם מנועי בנזין + שלט רחוק.
שרות מעולה — מחירים מפתיעים
פ"ת, חובבי ציון 25

לב־און לביא בע"מ
יבואני מיטב הרהיטים מרומניה ויגוסלביה
פ"ת, אזור התעשיה מטלון
פתוח במוצ"ש. 03-9223214

ירושלים 02-221...

בזאר אגריפס
ביגוד לכל המשפחה
מחירים מוזלים ביותר
מבצע לקראת החג.
ירושלים, אגריפס 77
מול השוק

"קירמה חשמל"
קבלנים לעבודות חשמל
מכירת צורכי חשמל
רח' פינס 9 ירושלים
(מול מלון מרכז)
טל. 02-224757

פונדק מוצא
מסעדה לאניני הטעם
רמת מוצא, ירושלים
02-532100, 531713

מבצע
לחברי מועדון הצרכנים
15.5-30.6.86
חיים משוגעים חינם ביום הולדתך

לונה גל חוף גולן
יש לי יום הולדת
שובר זה בצירוף תעודת זהות מזכה אותך בכניסה חינם לפארק המים ביום הולדתך,
וב־50% הנחה בחודש הולדתך. תוקף השובר מ־15.4.86 עד 30.6.86.

כרטיסים ומודע נוסף: דיזנגוף סנטר ת"א. טל. 03-200984 לונה גל חוף גולן. טל. 067-63772, 067-63750

צ'ילי — מסעדה מקסיקנית
כשר
אוכל מקסיקני יהודי ★ סלטים ומרקים ★ המבורגרים מיוחדים ★ צ'ילי ★ טאקו ★ אנצ'ילדה
אוכל מוכן לקחת הביתה
ירושלים — רח' יואל סלומון 6
טל' 02-228092

פוטו שורץ — חנויות הצילום המובילות בירושלים
מוצרי צילום ואלקטרוניקה במבצע הנחות
אנו ממליצים על אגפאקולור XR
ירושלים, בן הלל 11 במדרחוב טל. 02-226046
ירושלים, גילה, מרכז מסחרי חדש טל. 02-764062

המצפה
פתח תקוה,
אזור התעשיה
סגולה
טל. 03-900003
916991

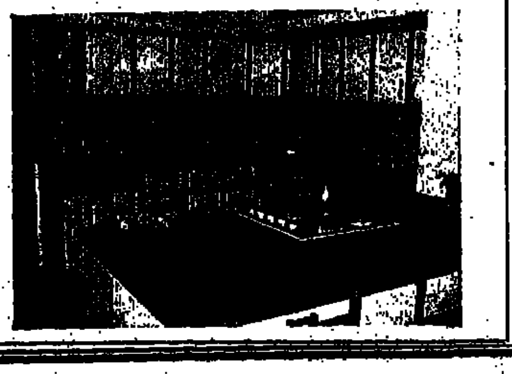

"שיש חן" — המנציח בע"מ
תעשית אבן ושיש
המבחר הגדול ביותר בארץ!
- ייצור ועיבוד של כל סוגי שיש וגרניט
- התקנת שיש בבית הלקוח
- שיש למטבחים, חדרי אמבטיה ומעקות
- איכות עם ייחוד בביצוע

מהיצרן לצרכן!

קנו ב־"יופי לך - כדאי לך"!
אנו הזולים בעיר!
שוק תמרוקים וחומרי ניקוי
אצלנו מבצעים בלתי פוסקים!
שד' קולל 40 (ליד קולנוע רינה) טל 88279

באר־שבע
אילת
והדרום

אודיל בע"מ
סוכנויות יבוא והפצה למוסדות ולועדי עובדים
מוצרי חשמל ביתיים • סוכנות ראשית לשמיכות פוך • מוצרי אמקא • כלי מיטה
מגבות ורדינון • ריהוט גן ובית כתר
ב"ש רח' הרצל 17 טל 75660 75138

מבצע בניאזוב
מקור הארונות והספריות
חדר שינה קומפלט כולל:
ארון כפרי 4×4
מיטה זוגית + מזרון
2 שידות + טואלט
במחיר: 1,275 ש"ח (לא כולל מע"מ)
תל־אביב, הנגרים 9 טל. 826638

מספרת דינה
מס' 1 בעיר

ב"ש, שכונה ט', מרכז מסחרי
טל. 057-412274
10% הנחה על חומרים בלבד

תכשיטים שעונים מכל הסוגים
עדליונים של החברה הממשלתית
הרמן — שעונים ותכשיטים
תחנה מרכזית באר־שבע,
טל. 057-32218

אולמי הוד
האולמות המפוארים ביותר בנגב
לעריכת חתונות, בר מצוה, ברית מילה ואירועים שונים
הדסה 53, טל. 74468
בהנהלת אלי טורש

תכשיטי אליס
- תכשיטים ושעוני איכות
- במחירים ללא תחרות

10% הנחה בחוזי קניה על תכשיטים
15% הנחה בחוזי קניה על שעונים
ב"ש, הרצל 61 טל. 057-38684

פוטו ספורט
פיתוח והדפסת תמונות תוך שעה
בגודל 10/15
ב"ש, החלוץ 11
טל. 057-78478

מרכז תריסי דרום בע"מ
חלונות ודלתות מאלומיניום
המפעל: החשמלאי 10, עמק שרה, באר־שבע טל. 057-32975

מרכז" — המפעלי תחבורה
...
ב"ש, חבר"ל 64
עמק שרה ת.ד. 638
057-33454, 33465
79765-1488

מימון אלקטרוניקה
מרכז למוצרי חשמל ביתיים
מערכות סטריאו
טלויזיות צבעוניות
וידאו טייפים
הרצל 82 ב"ש טל. 70699
תן אמון במימון!

מבצע חגים!
במרכז החשמל והנברשות קנית. בפרדס זכית!
מרכז החשמל בע"מ
1. חמדי חשמל לבניין
2. נברשות
3. מכשירי חשמל לבית
4. תאורה לגנים
5. סוכנות למזגנים — קדם בשיטה חסכונית ובאנרגיה.
6. הספקת חומרי חשמל ואוטומטים

באר־שבע, רח' בית אשל 32, טל. 057-71730
באר־שבע, רח' העצמאות 26, טל. 057-74426

איציק כדורי
חלפים ושירותי רכב בע"מ
באר־שבע, דרך חברון 15, טל. 057-75635
דרך חברון ביתני רסקו 9/4, טל. 057-77553

איציק כדורי בע"מ
מוסך לכל סוגי הרכב
בהנהלת: אלי כדורי
באר־שבע, עמק שרה, רח' הנחושת 8
(מול מכון "אלון") טל' 057-73007

מוסך צמרת
בהנהלת: רפי אסרף
פחחות וצביעת מכוניות
יישור מרכב לאחר תאונה בשיטת קרני לייזר
ב"ש, רח' פנחס החוצב 8/9 (מול סולל בונה) טל. 057-35386

א.מ.כ.
שרות למזגני אויר
מכונות כביסה

שרותים בע"מ
מקררים ותנורים

באר־שבע, רח' טרומפלדור 63 (מול קפה חיים)
טל. 34653, 057-78634, מעבדה: 057-39753

אחים גרינברג
סופרמרקט מרכזי למוצרי בשר
בשר, עופות, הודו, חלקי פנים, נקניקים, פסטרמות, דגים ומוצרי סנפרוסט.
א. מגוון רחב של מוצרים
ב. מחירים זולים
ג. שירות אדיב
באר שבע, העצמאות 4 טל. 73967, 057-73559

בלירון קנית בשי זכית!!!
מכשירי כתיבה וציוד משרדי
תחפושות,
קישוטים
טריקים
ואביזרים
מעשי קונדס.
באר שבע, הרצל 28
טל. 057-77078

מרכז המוסיקה בע"מ
וידאו, STEREO, טלויזיות
ב"ש, רח' הדסה 86 (פסג') טל. 057-75003

וייצמן שמואל בע"מ
חברה לעבודות בניין ופיתוח
דגמי וילה
סוף חודש 7/86 יוגרל כרטיס טיסה יחיד ללונדון

עבודות נגרות בניין וריהוט
ארונות מטבח מפורמאיקה (כל הסוגים)
חדרי שינה, חדרי ילדים ומזנונים
הכל מעץ סנדוויץ

באר־שבע, רח' מורדי הגיטאות 127 טל. 057-35002

צרכנות נבונה

עמוד זה מוגש ע"י גרין קארד

בנתניה יש איפה לאכול

מאת: יואב עופר

עיר הקייט על אם הדרך לחיפה ידועה כמוקד משיכה לתיירים וגם לישראליים המחפשים קצת שקט נפשי. יש בה בתי־מלון ושעשועים בכל מיני רמות וגם מסעדות בעלות אופי שונה. בכל זאת, עלתה נתניה רק לאחרונה על מפת הגסטרונומיה המזרחית האמיתית. מסעדת אבו־יוסף ואחיו עשתה זאת בשבילה. אפשר להינות בה ממטעמים מזרחיים איכותיים. לא צריך יותר לחפש את האכילה המזרחית בשום מקום אחר. לנתנייתים זה כבר ברור. לאורחים מבחוץ ולאלה שעדיין אינם מכירים תשמש כתבה זו מורה־נבוכים.

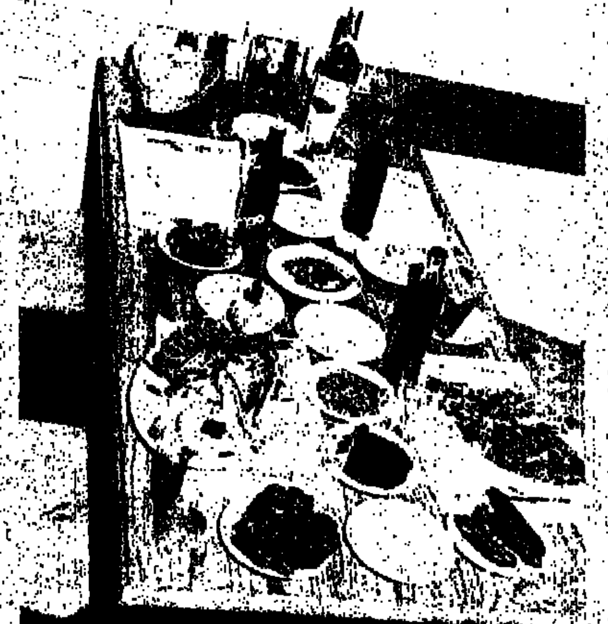

נתניה עלתה על מפת הגסטרונומיה המזרחית. לאיש שעשה זאת בשבילה קוראים וופיק אבו־יוסף והוא בא מן הכפר הגלילי טורען, בית יוצר ידוע של מסעדנים רבים שבאו להציג את מומחיותם בכל רחבי גוש־דן. ביחד עם אחיו פתח אבו־יוסף מסעדה מזרחית ייחודית ברחוב הרצל שבמרכז העיר, ומוצעים בה מאכלים מזרחיים אמיתיים, כפי שרק טבח ברמה גבוהה יודע לעשות. הזדמנתי למקום במקרה, עם בטן מקרקרת והחלטתי להמר על כל הקופה. לא הכרתי מקודם את המסעדה, במבט ראשון יכולתי רק להתרשם מן המראה החיצוני שלה, שהיה בהחלט מרשים. הרבה נקיון בולט בשטח וסדר מופתי של פינת הסלטים לבחירה החופשית. הישיבה המהוססת ליד השולחן מלווה בברכת "אהלן וסהלן" מסורתי ומרוקלם היטב של מלצר מסביר־פנים, היודע להעניק לך, האיש שבא לסעוד, את תחושת הביתיות הנחוצה כדי להשתכנע. התפריט שמתוכן צריך לבחור את מרכיבי הארוחה עמוס במטעמים שונים המקשים עליך את ההחלטה. הרבה מאד סלטים שונים ומגוונים כמנות פתיחה, כולם כנראה טובים וטריים. בסופו של דבר בחרתי לפתוח, כדרכו של הישראלי המצוי, בחומוס עם טחינה שכללו גם צנוברים ואני מוכרח לציין שזה היה ממש נפלא: חומוס אורגינלי בלי "חכמות". הצלחת הנקיה שהשארתי העידה על טעמו, אולי יותר מכל. ביקשתי לטעום גם את הקופה המיוחדת כאן וגם מה לא המאכלבה. המנה העיקרית שלי היתה צלעות כבש עשויות היטב על האש, רכות־רכות ולא שומניות מדי, שבאו עם תוספות של צ'יפס אכיל מאוד, סלט ירקות טרי־טרי, ומג'דרה איכותית. הצלעות עברו את המבחן הביקורתי שלי, בהחלט נהניתי. הקינוחים כאן — סוגים שונים של ליפתנים לפי בחירה וכמובן הקפה והבקלוואה לסיום, המאפיינים מסעדות מסוג זה. וופיק אבו־יוסף, בעל המסעדה, איש סימפטי וחייכן, טבח במקצועו עם כ־8 שנות נסיון והדבר ניכר. הוא משתדל מאוד להיות שונה משאר המסעדנים של טורען ונדמה לי שגם מצליח. אני מכיר את כולם ויכול לקבוע בוודאות שנתניה זכתה במסעדה מזרחית איכותית מאוד. אם רק יידע וופיק אבו־יוסף לשמור על רמת המאכלים והשירות, ייהפך באופן טבעי, למוקד משיכה לישראלים ותיירים כאחד. לפי הנסיון הקטן שלי זה צריך לקרות.

משהו על המחירים: מנות ראשונות: 2 ש"ח, עיקריות: צלעות כבש — 11 ש"ח, השאר לפי מה שבוחרים, כולל דגים שאין להם, בדרך כלל, מחיר אחיד. בסך הכל לא יקר, במיוחד אם מביאים בחשבון את רמת המאכלים. ועכשיו, לכו לבדוק את המסעדה בעצמכם.

מסעדה מזרחית אבו־יוסף ואחיו, הרצל 19, נתניה.

תיקון טעות: בכתבה "[illegible]" שהופיעה במדור זה בתאריך 21.5.86 נפלה טעות במספר הטלפון: במקום מה שנכתב, צריך להיות: 374966.

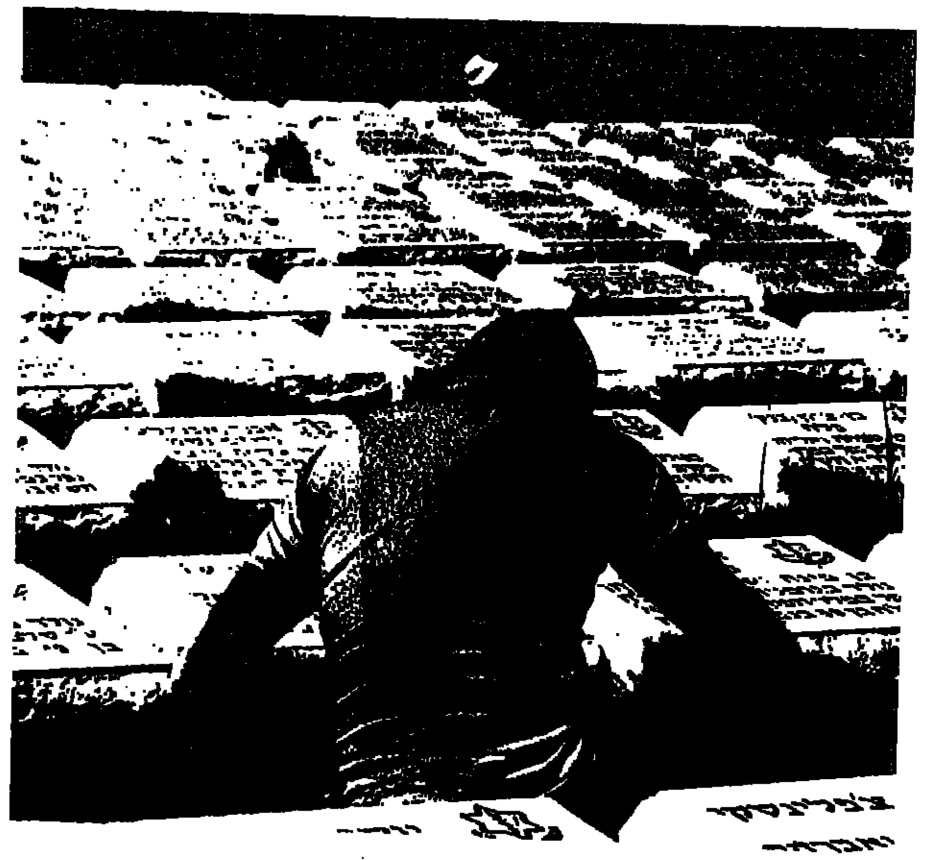

אב שכול: אומרים „רחל מבכה את בניה". לא מתייחסים לסבלו של האב. אומרים שעליו להיות „חזק" ושוכחים שגמיש, כאשר מתכופף, עשוי לשוב ולהתיישר. חזק – נשבר

על אבות שבורים

התאבדותו של תת־אלוף על קברו של בנו שנפל במלחמה, העלתה לזמן קצר את נושא התאבדותם של אבות שכולים. ביום הזיכרון ב–1982 נפטר אב מהתקף לב ליד קבר בנו שנפל במלחמה. לפני שנים מספר התאבד אב שכול, רס"ן במילואים, בעמדה עליה נפל במלחמת העצמאות. בנובמבר 1984 ראיין רם עברון בתוכניתו „זה הזמן" את הזוג דביר, הורים שכולים ממלחמת יום הכיפורים. מר דביר אמר באותו ראיון שמאז מלחמת העצמאות התאבדו 65 אבות שכולים. גם אם מספר זה מופרז משהו – הוא מזעזע.

לא שמעתי על אמהות שהתאבדו, אף שההגיון שבתוך המספר הגדול של משפחות שכולות נמצאו גם אמהות שנקטו צעד יאוש זה כמוצא מן הסבל. התרשמותי היא כי מספר האבות המתאבדים בעקבות השכול גדול בהרבה.

היכן שורשי הבעיה? קשה לשים את האצבע על נקודה אחת מפורשת, אך נראה לי שישנם מספר גורמים מצטברים המעלים את סבירות התאבדותם של האבות לרמה גבוהה מזו של האמהות. כולנו מתנהגים לא במעט לפי דפוסי התנהגותם שהקנה לנו החינוך האישי והחברתי לדוגמה: „רחל מבכה את בניה...", ה„יידישע מאמע" שהפכה לסמל המסירות – עד גיחוך – „לידיה...". גם בספרות ובשירה אנו פוגשים את צערה של האם השכולה ושל ההורים השכולים, אך האב השכול, לפי מיטב זכרוני, אינו מופיע. ודוגמה נוספת, שאלמלא היה הנושא עצוב הייתי אומר שהיא מצחיקה: כשצה"ל את טנק ה„מרכבה" הוא זכה, בשל מיגונו הטוב, לכינוי „טנק האמהות", כאילו שלאב „לא אכפת" כאשר הבן נגזר לגורים בתוך ארגז של פלדה. בשל דפוסי התנהגות וחשיבה אלה, כאשר קורה האסון, נשאר האב בשולי האבל. הרי הוא, אחרי הכל, לא הרה ולא ילד ולא הניק...

על פי תמונת החברתית שלנו, גם כאשר האם עובדת [illegible] רת, מגעה עם הילדים הדוק בהרבה מזה של האב ובמיוחד באותן המשפחות בהן האב רחוק מהבית, כמו בצבא הקבע, בתפקידים המצריכים נסיעות רבות. וכאשר קורה האסון והאב רוצה להיזכר בילדותו של הבן – הוא ניצב בפני שוקת שבורה. לאכזבה זו תוברת גם תחושת אשמה: בילדות הבן שנפל, לא הקדיש לו האב מספיק מזמנו ומתשומת לבו ואולי אף הזניח אותו.

הקושי האבל אינו מיטלבה עם האב. בשל אותן קלישאות התנהגות – מופנית תשומת הלב של מרבית המנחמים אל האם, כי על האב הרי מוטל להיות „חזק", לשחק את ה„גיבור". לכל זה נוספת תגובה של „גבר" אינו בוכה, ופה נסתם שסתום חשוב לפריקת לחצים.

לסיכום, בדרכים אלו נידחק האב השכול לבדידות רגשית בצערו.

הבעיה רובצת לפתחם של פסיכולוגים, סוציולוגים ועובדי שיקום, אך על הציבור להבין שאם גם בשל חינוך נורמטיבי מעוות אין האבות מפגינים את צערם באותה מידה – אין הם פחות כואבים ולעתים הם אף יותר פגועים.

בנושא זה טוב לזכור כלל בטבע: מה שגמיש – מתכופף ולעתים שב ומתיישר. אך מה שקשוח ומחזיק מעמד – נשבר. עמוד השדרה הזקוף בשעת אסון, לעתים אינו יותר מאשר קלב אשר תלויה עליו מערכת שבורה. ■

המין החלש במשפחת השכול

המכתב אשר ליווה את הרשימה המתפרסמת בעמוד זה „על אבות נשברים", הוא מכתבו של אב שכול, המסיים במלים הבאות: „לפי הרגשתי והרגשת אשתי – השכול הוא נושא אישי ולא עומד לחשיפה. זו הסיבה לרצוני בעילום־שם".

הכותב מספר את הרקע לרשימתו:

שירתי בצבא הקבע והשתחררתי בדרגת סגן־אלוף לאחר שהשתתפתי במלחמות העצמאות ובמלחמת „קדש". במלחמות ששת הימים ו„יום הכיפורים" כבר הייתי מעבר לגיל השירות במילואים אך בשתיהן השתתפתי בהתנדבות, בחזית. במלחמת יום הכיפורים השתתפו גם שני בני, הבכור כקצין חי"ר בראש הגשר על התעלה, והצעיר כמפקד בסיירת אצל „ברק". בהיותי באחד הבונקרים הגיעה אלי ידיעה אשר בטעות פירשתיה כאילו אחד הבנים שלי נפל. לאחר כשש שעות התבררה הטעות. במשך כשש שעות הייתי בבחינת אב שכול. את הרשימה כתבתי ברובה, ומקצתה לאחר המלחמה, על יסוד ההרהורים שעברו בראשי במשך אותן שעות. הרי אפשר לקפל חיים שלמים, כולל מוות בשש שעות.

באותן שש שעות נוראות, ראיתי שיש לי מעט מאוד זכרונות מילדותם של בני, ושאלתי את עצמי אם אני כלול בזכרונות הילדות שלהם. אותם לא שאלתי.

את התשובה קיבלתי כעבור תשע שנים... במלחמת הלבנון נפל הבן הצעיר. הוא נפצע אנושות ושמונה־עשר יום לחינו את מאבקו עם המוות. כלה לה הראשון לאחר הפצעו, הוא נכנס להיות ובין היתר חזר וקרא „אבא, דני" (שמו הבכור). כ„סרט" מימי ילדותו, אבא שלו לא נקלט...

לפי הרגשתי ועם הרגשתה של אשתי, השכול הוא נושא אישי ולא לחשיפה, וזו היא הסיבה לרצוני בעילום שם. ■

(השם שמור במערכת)

פנויים, פנויות

רפי יעקובי,
פסיכולוג

טענות, טענות, טענות – ומה הלאה?

או שסוף סוף תתרגל למצב העניינים אצל בן־זוגך אחרי זמן כה רב שאתם חיים ביחד – או שתעשה משהו יעיל כדי לשנות את המצב. מי שבא בטענה אינו אלא סובב במעגל סגור.

את השפה הזאת, שפת הטענות, אין איש שאינו מכיר. ובשני קצוות המיתרס. זהו בקובל ומתריס וזהו במואשם. השפה הזאת, נפוצה ומקובלת בין בני־הזוג, בין הורים לילדים, בין חברים ושכנים, ואף בינינו לבין עצמנו.

„למה הוא נותן לי לחכות, השמוק הזה? היינו יכולים כבר להיות בתרמון".

„אני קורע את התחת כל היום בעבודה, והיא אפילו לא מכבסת לי את הגרבים, הבהמה".

„אותי הוא לא לוקח לסרט, אפילו שביקשתי שוב ושוב, אבל עם ניצה הוא כן יכול האו?"

„למה לא סידרת את החדר?", איננה שאלה סקרנית המצפה לתשובה כלשהי. זוהי קביעה נחרצת, היודעת היטב עם מי יש לה עסק.

„תראה מה עשית" כשכבר ברור שאין מה לראות. נותרה רק אדמה חרוכה. ובגללך, נגרמו אסונות רבים. המיגרנה של אמך או התקף־הלב של אביך, הינם תוצאה ישירה של מעשיך.

הכתיבה על פני ידיעת העתון הזו, הינה אמצעי דל לתיאור שפת־הטענות. שפה זו אינה מסתפקת בקובלנות קצרות מעין אלו שכבר הזכרתי. לרוב מדובר בטקסטים ארוכים ומפורטים החוזרים על עצמם, בתדירות קבועה וצפויה מראש. לכל משפט פתיחה מיתווסף בפירוט מדוקדק כל השאר. וכשמגיעים אל סוף הטקסט חוזרים לתחילתו. עד שתם כל האוויר בריאותינו, ואנו מותשים עד שאיננו יכולים להמשיך בכך.

טענה יכולה להיות מוסתת גם בשתיקה, בפרצוף מתאים ובמבט מאשים ומגנה, או במבט פגוע וחכול, עם פרצוף נוגה ושפתיים מושפלות לצדדים כלפי מטה. ממש על סף בכי. גם שאינך יודע מה בדיוק עשית, אתה כבר יודע איזו חלאה אתה. אתה שפוט להיות כזה עד סוף כל הדורות.

●●●●●

שפת־הטענות הינה שפה עתיקת־יומין, היא כשפת אם, או שפת־האהבה הראשונה שלנו. כתוך תוכנו, כשבאים אלינו בטענות, אנו מרגישים אהובים וחשובים, „כמו בבית". לכל טוען יש בן־זוג מתקפי, מתגונן, מתנצל ומסביר, אך גם עויין, נעלב ומתקיף בחזרה. לכל אחד יש „תיק סחיטה" קבוע ועומד לרשותו בכל־עת שידרש. וכשהיא מסכמת את טענותיה במסקנה שהוא לא גבר ולא בן־אדם, אזי הוא יכול להחזיר לה בשקט ובכישרון, שגם היא איננה אשה, כשהוא מונה את הרשימה הארוכה של תמרנותיה.

לטענות יש תפקיד בידורי ותרוקני מובהק, כשהורים וילדים אינם יודעים בדיוק מה לעשות אחד עם השני מתחיל טקס ה„למה אתה לא מסדר את החדר?" או „למה אתה לא מכין שיעורים?" – זה עוזר להם להעביר את הזמן באופן קבוע ויומיומי. אנו מכירים גם את שפת הבידור הנפוצה אצל מי שלא טרח למלא את זמנו בטיולים, בים, כמטשת, באופנים, ובעוד מיני מינים של פעילויות. הם מתעוררים בשבת, או ליום הריק של החג, מתוחים ומשועממים. אך אל דאגה. תוך רגע מישהו יאמר משהו ו„השמחה" תתחיל. היא יכולה להימשך עד הערב, או עד אפיסת הכוחות – מה שבא קודם. והרי לכם בידור קל, מהיר, זול, מעניין לעוסקים בו. עשוי מחומרים נגישים ולא מסובכים.

●●●●●

תבונה נוספת למטענות: הן בדרך כלל נכונות וצודקות. התלונה שלו אודות הגרביים, היא נכונה. עוברת, הוא ניגש למגירה בוחש בה, ומפשפש בה, ואין לו גרבים. הוא צריך ללכת לעבודה, והיא בכלל עדיין ישנה, ואינה יודעת על השערוריה הזו. והגרבים, או מעופשים עדיין בסל־הכביסה, או תלויים להם סתם כך על החבל. והיא, זו שטוענת נגדו על כך שבא מאוחר, בעשר במקום בתשע, מאוד מאוד צודקת. אכן השעה היא עשר.

אך לשפת הטענות עוד שתי תבונות שיש עליהן לתת את הדעת. האחת – שהם משמשות כאמצעי־הרס מהיר הקוטל באופן מיידי כל הזדמנות אחרת. הבא על „מבלה" בטענה על אשתו – מנצל את העיר הגרביים במגירה, והורף את מה שהיא בן. וזו הטוענת שבגלל האיחור החמיצה את ההצגה השניה, „מבלה" בטענה זו והודפת את מה שניתן לעשות, החל מהשעה עשר ואילך. היא אמנם צודקת – אך מחמיצה משהו חשוב יותר. במקום להגיב לנוכחותו, לנצל את ההזדמנות לבלות יחד, באחד האופנים הבדאיים – הם מבלים יחד בטענה. וכך באמצעות מה שאין הודפים את מה שיש.

והתבונה הנוספת, אולי צד אחר של זו הקודמת – מגיעה במפרודוקטיביות. במיוחד בטענות החוזרות על עצמן, בטעם המיי־יודע־כמה. הן לא רק אוויליות מיסר־דן. תארו לעצמכם כי מישהו נכנס שוב ושוב לחנות פירות וירקות ומתלונן, מדוע אין הוא מוצא בה גרביים, הנחוצות לו. הוא מחמיץ את אשר לפניו – אבטיחים טעימים ועסיסיים, למשל, והוא גם נמנע מפעולה יעילה – שכן הביקורים החוזרים בחנות הירקות אינם מקדמים כלל את מטרתו המוצהרת והיא – השגת גרביים.

●●●●●

לבוא בטענה – לא מקדם את העניין ולא משנה במאומה את המצב. יש אנשים המשמיעים אותה טענה שנים רבות. אחד משני הדברים היה אמור לקרות מזמן: או שסוף סוף תתרגל למצב העניינים אצל בן־זוגך אחרי זמן כה רב שאתם חיים ביחד, או שתעשה משהו יעיל כדי לשנות את המצב.

מי שבא בטענה – לא מפיק מעצמו תגובות יעילות ויצירתיות. אלא סובב במעגלים סגורים.

הוא מאחר או שתעשי חיים איתו מתרגע שהוא בא – מבלי לבזבז שניה אחת על שטויות, או אל תבלי בלהמתין לו. שימצא פתק ידידותי ממך המודיע לו שאת עושה־חיים במקום אחר. ואתה, לך כבס לך בעצמך את גרביך, ותפטור אותה מן התפקיד שהיא איננה מבצעת אותו כהלכה. או מלא לך ארון בגרבים, כך שלא תצטרך בכלל לכבס.

קמו ותגיבו ותעשו את כל מה שנראה לכם אפשרי ומועיל. אל תפחדו מכשלון או מטעות. תמציאו מסקנות ותמשיכו לחפש תגובות פרודוקטיביות יותר, עד שתפיקו אותן מעצמכם. בלאו־הכי אין לכם מה להפסיד. שום דבר איננו יכול להיות יותר אווילי מטענה אינפנטילית ומעצבנת, המשיגה את ההיפך ממה שמוצהר בה.

הוא מנותק, עייף ולא מבחין בך, אין לך מה להתלונן על כי הוא מזניח אותך. התלונה איננה עשויה לגרות אותו מינית, יותר מאשר אם תניחי קרפדות לחות על עכוזו... הוא רק יתחפר עוד יותר. מוטב שתעשירי את הציור באמתחתך כאשה ותשתמשי ביכולת והידידות שלך. ואם אינך מצליחה – מוטב לעשות כל דבר אחר, רק לא לבוא בטענות.

ולא רק ביחסים עם הזולת. במקום לבוא אליך בטענות מוטב שתעשה מה שביכולתך לעשות. גם ביחסים שלנו עם עצמנו, אין טעם לבוא אל עצמנו בטענות. מוטב לעשות משהו רלוואנטי יותר.

צער גידול

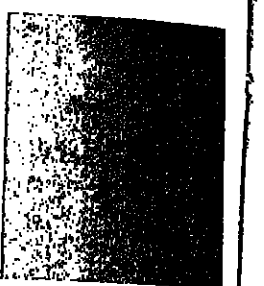

תלמה בר־און,
מכון אדלר

טרגדיה בחצות

„לא ידענו כלום על הקיצוניות של ילדינו בגיל ההתבגרות. ודווקא הבת עזרה לנו ללמוד להתגבר.

סיפורם של זוג הורים שבתם הבכורה נמצאת בשיאו של תהליך ההתבגרות. בבית שני ילדים: בת ובן: „בשהתחילה הורות שלנו להתבגר היינו במבוכה רבה. אם כי קראנו רבות על התפתחות הילד והנער, היו גורמים רבים לא מוכרים; העובדה כי נערים ונערות בגיל ההתבגרות לוקים בקיצוניות מתמדת לא היתה ידועה לנו קודם לכן; הצחוק המתגלגל בשעת שיחה תמימה, ללא כל סיבה נראית לעין; היו גם 'טרגדיות' שפקדו את הבת השכם והערב... אבל ידענו בבירור שלכל דבר מגיע קץ מתי שהוא".

את הלקח הטוב ביותר למדו מפי הבת עצמה: „ערב שבת אחד יצאה ילדתנו למסיבה וכרגיל נערכה התייעצות קרתנית ונרגשת (טלפונית, אלא מה) עם כל ידידותיה על החולצה המתאימה, העגילים ההולמים, הנעלים, הגרבים וכמובן התסרוקת. אולם סוף־סוף השתחרר בית השקט המבורך; ואנו צפינו בטלוויזיה בשלווה, ובחצות התכוננו ללכת לישון. ואז נפתחה הדלת, ובתנו היפה, עם החולצה המתאימה, והתלתל בצד הנכון, נכנסה הביתה וכל צער העולם על פניה. מה קרה? התשובה היתה פרץ דמעות. ילדתנו בת ה־15 התיישבה ונשאה נאום כבד. היא סקרה את כל חייה, כשהרגש הושם על האומללות בה היא חיה. היא הסבירה לי כי שורש כל רע נעוץ בעובדה שלוש פעמים בשבוע אני לומדת ואני נמצאת מחוץ לבית. אין ארוחת ערב מוכנה. אין תמיכה אמהית. בצבעים קודרים הצטיירה דמותי כאם מוזניחה ומתנכרת".

הבת ואביה הלכו לישון והאם נותרה נדהמת. „לא הייתי מסוגלת להירדם, גם לא לקרוא. התחלתי לנקות ולבשל. לחשוב על הסבל הרב הנגרם לילדי. בשעה עשר בבוקר, לאחר לילה ללא־שינה, החלטתי לוותר על לימודי. גם באמצע השנה. בעלי לא הגיב לשמע ההחלטה אלא בחיוך אוהד. בחצות היום קמה בתי, רעננה ופורחת, אל הבית המצוחצח והנקי ואל מול קדרות המזון שבושלו בליל השימורים. חשבתי רבות על מה שאמרת, אמרתי לה, הגעתי להחלטה ברורה מהיום אני מפסיקה את למודי. איני רוצה שילדי יסבלו בגלל הלימודים שלי".

הבת נעצה מבט באמה: „אמא אולי תפסיקי לקחת ברצינות כל מה שאני אומרת? את לא יודעת שאני בגיל ההתבגרות?"...

והאם: „נשארתי יושבת בתדהמה. איך אוכל לדעת – שאלתי – מתי כן להתייחס ברצינות ומתי לא?"

הבת, שקראה באותו זמן ספר בפסיכולוגיה הציעה: „בואי נשוחח כולנו, פעם בשבוע, על רצונות, משאלות וכרומה. נגיע יחד להחלטות. נסכים יחד על מה ואיך. ההסכמים יחייבו את כולנו".

כך למדו ההורים את הלקח החשוב ביותר: ילדינו הם השותפים הטובים ביותר לשיחה, להתייעצות, לבקשת עזרה. שנינו יחד משתפים את ילדינו בחיינו. והם משתפים אותנו. לא תמיד מסכימים, אבל ביחסים הטובים הקיימים במשפחה, פעם הם מוותרים ופעם אנחנו. הם מגלים אחריות ותבונה ואנו לומדים מהם רבות. הם טוענים כי הם לומדים רבות מאתנו, אנו תורמים את הנסיון הרב שרכשנו. הם – את הרעננות והפתיחות של הנעורים.■

חבר מאותו כוכב

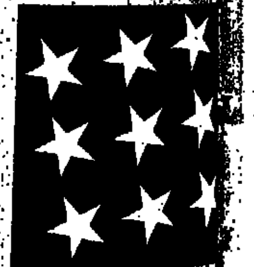

[illegible]

רק מה שבראש שלו

[illegible]

שות מה שבראש שלו. ומה שבראש זה פשוט עניין של מצבי־רוח בדרך כלל. זה ים, הפלגות, יאכטות, השתרלויות, לפעמים לשבת על החוף ולשיר עד הבוקר, הרבה מצבי־רוח. „יש גם לילות פרועים" הוא מודה, „לפעמים בחברה גדולה לפעמים בחבורה מצומצמת ולפעמים גם בלילי של הבנאדם עם עצמו. מוסיקה, סרטים, שקט בראש. זה בריא לבנאדם להיות עם עצמו לפעמים", הוא מודיע.

[illegible]

KING המדיחים הטובים מכולם

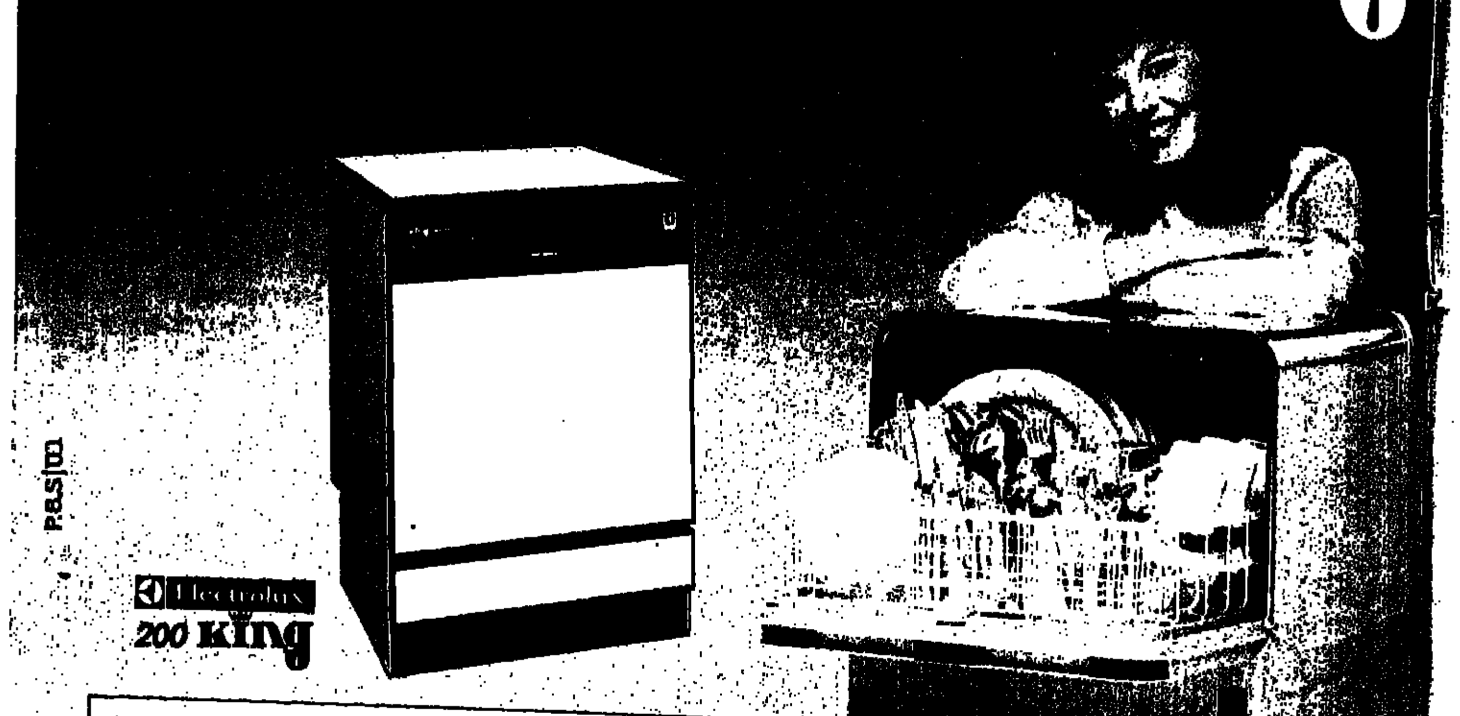

עם קינג את מלכה בבית • פאר תוצרת שבדיה

להשיג בחנויות החשמל המובחרות, שקם ומת"מ.

100 ש"ח מתנה

עבור כל קניה בסך 500 ש"ח תקבלו שובר־קניה בסך 100 ש"ח, באמצעותו תוכלו לקנות אצלנו מוצרי טקסטיל, ציוד עזר וצעצועים ממיטב התוצרת.

גבעתיים, סירקין 20 טל': 03־726877
בת־ים, כתובתנו החדשה: בלפור 79
טל': 03-879056

בי"ס לספרות חיים שימרית

בואי אלינו והסכי כסף
★ מן התסרוקת 2 ש"ח
★ תספורת 3 ש"ח
★ פסים וגוונים 15 ש"ח
ת"א, פרישמן 22 טל. 238549

מועדון מטיילי מעריב

הטיול המקיף בסקנדינביה

21 יום כולל הכף הצפוני

ביצוע: „נאות הכבר"
היציאה: 13.7

מערכת „מעריב"
03־439207

ברידג'

אדריאן שורץ

הברידג' הטוב ביותר

אין ספק שהברידג' האמריקני עולה בהרבה על המקובל בארצות אחרות, בעיקר לאור העובדה שרבים השחקנים המקצוענים בארה"ב, שרמתם משייכת אותם לצמרת העולמית. זו הסיבה שהאמריקנים מסוגלים לזכות בגביע הבין־יבשתי לפחות בעזרתן של עשר נבחרות. במשחק שלהלן מרגים את הדיבורים אלוף העבר רוברט סטון, שעודנו משחק ברמה עולמית.

	צפון	
	♠— —	
	♥K Q 8 6 4	
	♦K 5 2	
	♣J 10 8 3 2	
מערב		**מזרח**
♠A K 9 8 5		♠6 4 3 2
♥A 10 9 5 2		♥J 7 3
♦A		♦J
♣K 9		♣Q 7 6 5 4
	דרום	
	♠Q J 10 7	
	♥— —	
	♦Q 10 9 8 7 6 4 3	
	♣A	

מזרח – מערב פגיעים, מחלק דרום

דרום	מערב	צפון	מזרח
4 דיאמונד	דאבל	6 דיאמונד	פאס
פאס	דאבל	פאס	פאס
פאס			

ההכרזה פראית, כשצפון – דרום מנצלים את הפגיעות העדיפה של יריביהם על מנת ללחוץ על מערב, שאינו יודע אם הפסיד משהו רציני או לא. בהכרזותיהם הטקטיות הפריזו דרום – צפון והגיעו לרמת גבוהה מדי. הם מסוגלים לבצע חוזה של 5 דיאמונד בקלות בעוד שליריביהם אין כל חוזה גבוה שאפשר לבצעו. האחראי לטעות הוא מן הסתם דרום, שהספיידים שלו והאלוף הבודד בקלאב אינם מתאימים לפתיחה.

רוברט סטון, במערב, יצא באלוף השליט מפני שזו יציאה „לפי הספר", שמטרתה לראות מה יש בדמם ולהחליט לפי זה על המשך המשחק. ואמנם, בלקיחה השניה תכנן מערב את ההמשך בקו מחשבה זה: אם בידי דרום יש הארט, הסלם ייכשל ואין לו מה לדאוג. אך אם בידי דרום הארט, יש סכנה שהחוזה יבוצע. מערב ספר את הלקיחות של הכרוז: שבע בדיאמונד, שתיים בספייד (השורף בדמם) ואלוף קלאב. גם אם ימצא הכרוז לקיחה נוספת בספייד שיוגבה, עדיין יעמדו לרשותו אחת־עשרה לקיחות בלבד. משחק במלך ספייד ימסור את ההתוצע הכרוז יקרוף ולאחר זאת יעקוף בספייד נגד האלוף. מסוכן מאד לשחק קלאב אם האלוף והמלכה בידי הכרוז.

מערב מצא את ההמשך היחיד המבטיח את הכשלת החוזה: הוא המשיך בתשיעית ספייד. הכרוז העביר דרך הדמם ולקח בעשירית בידו. בהמשך טרף הכרוז שני ספיידים אך לבסוף נאלץ להפסיד את הספייד הרביעי. גם המשך בקלאב נמוך בלקיחה שניה מכשיל את החוזה בתנאי שמזרח לא ישחק את המלכה, אך המשך זה מסוכן ואינו בטוח. אין ספק שגם בקלפים פתוחים קשה לרוב השחקנים למצוא את ההגנה המכשילה.

בולים

אליעזר בן

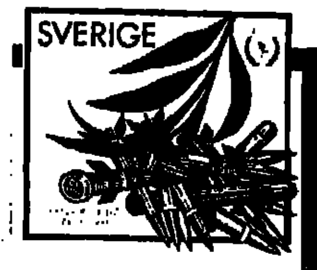

שלום וחופש בשוודיה

השנה, ב-18 באוקטובר, יונפקו בשוודיה שני בולים, שיוקדשו לשלום העולם וחופש מדיני ואישי. הבולים מציגים ערימת נשק התקפי, מעליהם עלי זית ויונת שלום. כן מופיע על אחד הבולים סמל „האמנסטי הבינלאומי" והוא מקודש לפעולות הארגון.

הונגריה מנציחה את יהודית רזניק

הונגריה הנפיקה סידרת זכרון לאסון הצ'לנג'ר ולאסטרונאוטית היהודיה יהודית רזניק.

לזכר פילוסוף יהודי שנרצח על־ידי הנאצים

הוגה הדעות היהודי ויקטור בַּש (1863–1944) היה גם לוחם על זכויות האדם, פרופסור בסורבון, לוחם מחתרת בצרפת. הוא ורעייתו נרצחו ע"י המיליציה הצרפתית של ממשלת וישי, מופיע על בול צרפתי בערך של 2.50 פרנק, שהוקדש לשנת השלום הבינלאומי.

בין נאומיו וכתביו בעניני זכויות האדם, יש לציין את נאומו „אמיל זולה בפנתיאון" ואת הספר „מלחמת 1914 והחוק".

הסופר דה גאספה

הסופר הצרפתי־קנדי פיליפ אובר דה גאספה (1786–1874) כתב ספר היסטורי בתחום הפרוזה, „בני קנדה הקדומים". קטע מספרו ודיוקנו של הסופר, מופיעים על בול קנדי בערך של 34 סנט. התפוצה 15 מיליון עותקים.

מולי ברנט

בול קנדי בערך של 34 סנט מציג את דיוקנה של „הלויאליסטית" התומכת במהפכה האמריקנית מולי ברנט. הבול מראה את פני הלוחמת משלושה כיוונים והוא מתאר את פעילותה כלויאליסטית, אירופאית ואירוקיס (פעילות נשים אינדיאנית) ■

שחמט

שאול הון

לונדון, מרכז עולמי

לונדון נהפכה בהדרגה למרכז עולמי של השחמט והיא מתהדרת בהצלחה רבה עם מוסקווה. הצלחת שחמטאיה המעולים של אנגליה בזירה הבינלאומית, מוסיפה גם היא משקל למעמדה העולמי של אנגליה.

בחודשים האחרונים רשמו שחמטאי אנגליה הצלחות בולטות בתחרויות חשובות בעולם, לאחר הצלחתם הגדולה לכבוש מדליה של כסף (מקום שני) באולימפיאדה. בסוף יולי יתמודדו קספרוב וקרפוב בקרב הכתר בלונדון ועיני השחמטאים בכל העולם יתמקדו בה. לכך מצטרפת גם הצלחתם האישית של נאן, מיילס וצעיר רבי־האמנים בעולם – נייג'ל שורט. הנה, למשל, נצחונו היפה של ד"ר נאן על אלוף העולם לנוער בתחרות שנערכה בלונדון באפריל.

נאן — דלותי

1. ה4 ג6, 2. ד4 ד6, 3. ה5 ר-ו5, 4. פ-ג3 ה5 (נמנע מהנוסח שנאן בקי בו היטב: 4. – ה6, 5. ר-ו4 ר-ו6, 6. פו-ה2 עם פ-ו4), 5. ר-ד3 (רעיון רוסי חדש, שמטרתו פיתוח כלים מהיר) רוד, 6. מהד ה6, 7. פ-ו3 פ-ח6 (עדיף מה-א5 או מה-ב6 עם מה-א6 לחילופי מלכות), 8. 0-0 פ-ו5, 9. פ-ה2 (לסילוק פ-ו5 ממשלטו) פ-ד7, 10. פ-ו3 פ-ח4 (יעיל לחילופי פרשים יותר מאשר פומ, אך לבן נשאר בכל זאת בפיתוח עדיף), 11. פומ מהומ, 12. ר-ה3 מה-ד8, 13. צו-ו1 צ-ג8? (לאפשר ג5, אך עדיף ר-ה7 עם ו6 ואח"כ 0-0), 14. ב3 (מכין מכה נגדית) ג5, 15. ג4 גוד4, 16. גוד5 (הקרבת רץ מפתיעה לניצול סיגור התפתחותו של שחור) פוה5 (על דוד בא 17. דוה והו, 18. מה-ו6+ מ-ח7, 19. צ-ד6 וזוכה. ואילו על 16. – הוד5 בא 17. רוד4 ומאיים ח6 או פ-ו5), 17. מהוד4 מהוד5, 18. מה-א4+ שחור נכנע, על מה-ג6 בא 19. צא-ג1 מתומה, 20. צגצ+ וזוכה. לא יצלח גם 18. – ב5 בגלל 19. צומת בומה, 20. צופ וזוכה.

והנה נצחונו של פליר, שהפתיע וכבש מקום ראשון בתחרות הגדולה בלונדון לפני יריביו רבי האמנים. הוא מצפגין טכניקה טובה.

פליר — פלסקט

1. פ-ו3 ד6, 2. ד4 ר-ו4, 3. ה3 פ-ו6, 4. ר-ה2 ג6, 5. 0-0 פב-ד7, 6. ב3 ה5, 7. דוה דוה, 8. ר-ב2 מה-ג7, 9. פב-ד2 ה4, 10. פ-ד4 רוה, 11. מהוה ר-ד6, 12. ח3 0-0-0, 13. פ-ג4 פ-ה5, 14. פוה+ מהוה, 15. צו-ד1 מה-ג7, 16. פ-ו5 ו6, 17. פ-ו3 ג5?, 18. צוצ+ צוצ, 19. צ-ד1 (חילופין לניצול הרץ על הערוגות השחורות) א6, 20. צוצ+ מוצ, 21. מה-ד1 מ-ח7 (עדיף מה-ד7 למניעת מסעו הבא של לבן), 22. מוה4 פומ, 23. מה-ד5 פ-ו6 (לא פו2? בגלל רוה5 וזוכה בפרש השני), 24. מהומ+מהומ, 25. רומה פ-ד5, 26. א3 מ-ח6, 27. ר-ב2 ב5, 28. מ-ו1 ו5, 29. מ-ה2 א5, 30. מ-ד3 פ-ב6, 31. ר-ו7 מ-ד5, 32. ו3 ג4+, 33. מ-ג3 גוב, 34. גוב פ-ד7, 35. ר-ד4 (מנצל יתרון הרץ ומונע פריצת הפרש) פ-ב8, 36. ר-ב6 פ-ג6, 37. א4 (לשתוק נשארת חולשת א5) ב4+, 38. מ-ד2 מ-ד6, 39. מ-ד3 מ-ד5, 40. ו4 ח6, 41. ח4 פ-ב8 (במלחמת העמדות חייב שחור לוותר. על ח5 בא 42. ו3 מ-ד6 ואז באה פריצת ח4), 42. רוא5 פ-א6, 43. ר-ב6 (מונע פ-ג5) ח5, 44. ו3 פ-ב8, 45. ר-ד8 פ-ג6, 46. ר-ג7 שחור נכנע.

דיאגרמה מס' 61

טוני מיילס, משחקניה הבכירים של אנגליה, הגיע בתחרות בריסל (אפריל 1986) לעמדה הבאה בלבן. בתחבולה נאה הוא מכניע את יריבו הבלגי. כיצד?

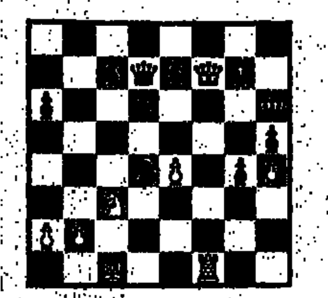

[illegible]

-אנו מברכים אותך בכל פה!

למיס לוסי

הצלחה
מלא הטנא

"עוף טנא"
מפעל בשר בע"מ
איזור תעשייה חדרה

למיס לוסי
מיטב הברכות

קיש קרור
מיזוג אויר — שד' ההסתדרות, מפרץ חיפה
מתקני קירור בהובלה 04-722619 • 725610

פלקון מעדני בשר כשר
מברכת את מיס לוסי
לפתיחת רשת המסעדות
פלקון — מעדני בשר כשר
קליבנוב 14, תל-אביב, טל. 03-218211-2
הדרור 60, יבנה, טל. 08-436888

למיס לוסי
לפתיחת רשת מסעדות
אילת, ת"א ובית חרות
צרור ברכות
א. ברודי בע"מ
יצרני קופסאות מתקפלות

למיס לוסי
עלו והצליחו!
[illegible]

למיס לוסי
[illegible]
אורי ואבי
[illegible]

למיס לוסי
בפתיחת רשת מסעדות
באילת, תל-אביב ובית חרות
הצלחה מכל פה!
יעוראפק בע"מ
ספקי המכונות והציוד
טל. 04-333326

למיס לוסי
ברכות לפתיחת
רשת המסעדות החדשה
רפי אלמוג בע"מ
גת גבעת חיים
טלפון 052-44041

למיס לוסי
לפתיחת רשת המסעדות
אילת, ת"א ובית-חרות
בהצלחה!!!
[illegible]

למיס לוסי
לאנשי בית חרות
ובמיוחד לגברת לוסי
בהצלחה בצעדיכם
האיתנים והבטוחים קדימה
משרד סמיד

למיס לוסי
"בהצלחה"
לפתיחת רשת המסעדות
תל-אביב אילת ובית חרות
בהצלחה
"אלקטרו חדש" סיטונאות לחומרי חשמל
הרברט סמואל 80 חדרה, טל. 063-38690/37580

ברכות
לפתיחת רשת מסעדות מיס לוסי
סטרוסקי
טל. 03-805682

למיס לוסי
צרור ברכות!!!
דפוס ג.ד. גאוה בע"מ
שמואל הנציב 14, נתניה
טל. 053-37280

למיס לוסי
ברכות נאמנות
ועבודה פוריה
מפעל ארן
יצרני קופסאות לשתיה חמה וקרה
מגיר מנוזה לשימוש חד פעמי
יצרני קופסאות — BAG IN BOX
קיבוץ נחשון

למיס לוסי
מיטב הברכות והאחולים
לפתיחת סניפיכם החדשים
עלו והצליחו!
"מצג" חברה לייבוא ושווק בע"מ
ייבוא ושווק קופות ממוחשבות
שיינקין 60, תל-אביב, טל. 03-611919

למיס לוסי
[illegible]

אתכם לאורך
כל הדרך
[illegible]

ברכות
לפתיחת רשת מסעדות מיס לוסי
עלו והצליחו!
שרותי ארגל
orgal service
שכונת נמל תל-אביב

למיס לוסי

בהצלחה
מכל לב

מתכנני רשת מיס לוסי בישראל
אבי רסקין — א. אמלי.
משרד אדריכלים
רח' סוטין 13, ת"א, טל. 224380

למיס לוסי ברכות חמות

קרוקמי Kroekay
מכונות מזון גלידה
ספקי גריל נקניקיות מיס לוסי והציוד לטכניים

לאלברטו ורוברטו ברכות
לפתיחת רשת מיס לוסי המורחבת ולפתיחת
הגלידריה המפוארת בדיזנגוף טנא נגה
טנא נגה

למיס לוסי
ברכות מלא הפה!!
מאפית ודש 1975 בע"מ
רמת השרון
טלפון: 491546 — 471323

למיס לוסי
ברכות לבביות
גרין נצר בע"מ
הנדסת ובנין
מקימי המפעל לעיבוד הבשר
ויצמן 87 כפר סבא
052-29191 — 440036

למיס לוסי
ברכותינו לפתיחת
החנויות ואחולי הצלחה
ב. בלטימור ספייס ישראל בע"מ
חיפה

ברכות לבביות
לפתיחת רשת מסעדות מיס לוסי
שבי את משה
שווק מזון וחומרי נקוי למסעדות בסיטונאות
טל' 03-267778/216602

למיס לוסי
לרגל פתיחת מסעדות
אילת, ת"א ו"בית-חרות"
בהצלחה
"ארדם" חברה לבימוח בע"מ

למיס לוסי עלו והצליחו!
ב.פ.ר. שיווק (1979) בע"מ
ציוד למטבחים למוסדות, מסעדות, בתי קפה וכו', קונבקטומטים, מחבתות לטיגון עמוק, מכונות לחיתוך ירקות ופירות וכו'. סוכנים ויבואנים בלעדיים של גרילרים לנקניקיות תוצרת C.13.

למיס לוסי — הצלחה!
לפתיחת רשת מסעדות
אילת תל-אביב ובית חרות
דפוס נוה שאנן הורוביץ בנימין
יסוד המעלה 15 ת"א (תחנה מרכזית) טל. 03-372202

למיס לוסי
צרור ברכות
לפתיחת רשת מסעדות בארץ
אבי פלסט
ייצור שקיות ניילון
טלפון: 03-9233165

[illegible]

למיס לוסי
"בהצלחה"
לרגל פתיחת רשת המסעדות
אילת — תל-אביב ובית חרות
ועוד היד נטויה
"בשניק"
מרכז לסיטונאות בשר ונקניקים
רח' הרצל 56 חיפה, טל. 04-660859

למיס לוסי
לרגל פתיחת רשת מסעדות
אילת — תל-אביב ובית חרות
עלו והצליחו!
מודדי חדרה בע"מ
רוטשילד 32 חדרה, טל. 063-22113

למיס לוסי
עלו והצליחו
אי.אר.די. בע"מ
מפעלי הדפסה
רח' הברזל 4 ת"א

למיס לוסי
לרגל פתיחת רשת מסעדות
כח לחי!
[illegible]

למיס לוסי
[illegible]

עם "שיש סיון"*
הג'ימור מושלם!!
*אספקה מתמידת לארה"ב
ועתה גם בישראל!!
גם בארה"ב
אוהבים אותי...*

שיווק ותצוגה: מפעל שיש סיון, אזור התעשיה קרית-ארבע, טל. 02-963355, 02-961933
תל-אביב: חנות שרות-ים, דיזנגוף סנטר, שער 6, טל. 03-288241-2-3
ירושלים: חנות שרות-ים, רח' יפו 72, כבר הדוידקה, טל. 02-247088,234171
שרות-ים: קיבוץ שדות-ים, ד.נ. חפר טל. 063-64333
פתח-תקוה: "שחפים" ז'בוטינסקי 96 קרית-אריה טל. 03-9223718

ש פלמוליב
לבן
עם בושם חדש
פלמוליב מציגה סבון חדש –
לבן – עם ניחוח נפלא אשר הפך לסיפור הצלחה
מיד עם הצגתו ברחבי העולם.
רק עוד סבון אחד – פלמוליב ירוק – זוכה
להצלחה ולפופולאריות דומים...
בפעם הבאה – לפני שאת קונה סבון –
קחי לידך פלמוליב לבן והריחי אותו. אנו בטוחים
שלא תחזירי אותו למדף...!
פלמוליב סבון מלהיב